

UTL AT DOWNSVIEW

D RANGE BAY SHLF POS ITEM C
39 12 01 25 12 016 3

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY

BS
1294
A8
1899

Bible. O.T. Joshua.
Aramaic. 1899
Das Targum zu Josua in
Jemenischer Überlieferung

DAS
TARGUM ZU JOSUA
IN
JEMENISCHER ÜBERLIEFERUNG.

VON
FRANZ PRAETORIUS.

BERLIN.
VERLAG VON REUTHER & REICHARD
LONDON,
WILLIAMS & NORGATE
14, HENRIETTA STREET.
NEW YORK,
LEMCKE & BUECHNER
812, BROADWAY.
1899.

J O S U A.

I. וְהָיָה בְּיָדֶיךָ מִשָּׁה עֲבָדָא דְיִזְרְיָא וְאַמֵּר יְהוָה לִי־יְהוֹשֻׁעַ
 פֶּר נֹחַ מַלְמֻשְׁתֵּיהּ דְּמִשָּׁה לְמִימְרֵי מִשָּׁה עֲבָדִי מִיָּת וּלְכֹן קֹם ²
 עֲבֹר יָת יְהֹנָדָא הָדִין אֵת וְכָל עָמָא הָדִין לְאַרְעָא דְאַנָּא יְהִיב
 לְחֹק לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל: פֶּל אַחֲרָא ¹ דְּהַדְרֹךְ פֻּרְסָת רַגְלֹן בֵּית
 לִנְיָן יְהֹבֵתִיהּ פִּנָּא דְּמַלְלִית עִם מִשָּׁה: מִן מְדַבְּרָא ² דְּלִבְנָן
 הָדִין דְּעָר רַבָּא נְהִירָא פִּרְת פֶּל אֵיעַ הִתְאֵי דְעָר יִמָּא רַבָּא
 מְעַלְנֵי שְׁמִשָּׂא דְהִי תְלוּמָנוֹן: לֹא יַחֲשֹׁד אֲנִש קְדָמְךָ ³ פֶּל
 יוֹמֵי הָיִךְ פִּנָּא דְהָלֹה מִימְרֵי ⁴ בְּסַעֲדִיהּ דְּמִשָּׁה פִין יְהִי מִימְרֵי
 בְּסַעֲדָךְ לֹא אֲשַׁבְּקֶךָ דְּלֹא אֲדִהֲקֶכָּךְ: תִּקֶּם דְּעִילָם אֲדִי אֵת ⁶
 תַּחֲסִין יָת עָמָא הָדִין יָת אַרְעָא דְקַיִמִית לְאַבְהָתָהוֹן לְמִתָּן
 לְחֹק: רַחֲוֹד תִּקֶּם דְּעִילָם לִחְדָּא לְמִשָּׁר לְמַעֲבָד פֶּל ⁷
 אֲוִרִיתָא דְפִקְדָךְ מִשָּׁה עֲבָדִי לֹא תַסְסִי מִנָּה דְיִמְרָא דְלֹסִמָּא
 בְּדִיל דְתַצְלִיח פֶּלל אַתָּר דְתַהֲךְ: לֹא יַעֲדִי סַפְרָא דְאֲוִרִיתָא ⁸
 הָדִין מִפּוֹמֶךְ וְחִדִּי חֲגִי בֵית יִימָם דְּלִילִי בְּדִיל דְתַשָּׁר
 לְמַעֲבָד פֶּלל דְכַתִּיב בֵּית אֲדִי פִנְיָן תַצְלִיח יָת אֲוִרִיתָךְ וּבִנְיָן
 תַכְשִׁיט: דְלֹא פִקְדִיתָךְ תִּקֶּם דְּעִילָם לֹא תַדְחַל דְלֹא תַתְבֵּי ⁹
 אֲדִי בְּסַעֲדָךְ מִימְרָא דְיִזְרְיָא אֲלִיָּךְ פֶּלל אַתָּר דְתַהֲךְ ⁵: וּפִקְדִי ¹⁰
 יְהוֹשֻׁעַ יָת סֶרְבִי עָמָא לְמִימְרֵי: עֲבָדִי בְּנֹו מִשְׁרִיתָא וּפִקְדִי ¹¹
 יָת עָמָא לְמִימְרֵי אֲתַקְּלִי לְנֹון דְדִין אֲדִי בְּסוֹק תְּלִיתָהּ יוֹמִין

¹ So Soc. Hdscr. אֲרִי.

² Soc. מְדַבְּרָא.

³ Soc. "ק.

⁴ Soc. מְדַבְּרָא דְיִזְרְיָא.

⁵ Hdscr. דְתַהֲךְ.

אֶתְּכֶם עֲבָדֵי יְהוָה הָיוּ לְמִשְׁלַל לְמִיָּדָה יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל
 אֲלֵהֶם לְחֵב לְכֹהֵן לְמִיָּדָהָם: וְלִשְׁבֹּט דְּאוֹכֵן וְלִשְׁבֹּט גֹּדֶר 12
 וְלִפְלָגוֹת שִׁבְטָא דְּמִנְשָׁה אֲמָר יְהוֹשֻׁעַ לְמִיָּדָה: הָיוּ עֲבָדֵי יְהוָה
 פְּתִילָא דְּפָקִיד יִתְּכֶם מִשָּׁה עֲבָדָא דְּיָדֵי לְמִיָּדָה יְהוָה אֲלֵהֶם
 מִנְּחָ לְכֹהֵן וְיָחָב לְכֹהֵן יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל: נְשִׁיכֶם טַפְּלֵיכֶם
 וְבְעִירְכֶם וְיִתְּכֶם בְּאַלְעָא דְּיָחָב לְכֹהֵן מִשָּׁה פַעֲבָרָא דְּיָדֵהֶם
 וְאֶתְּכֶם תַּעֲבִירֶן¹ בְּזִרְדֵּי קָדָם אֲדִיכֶם כֹּל גִּפְתֵּי הַיָּלֹא דְּהַסְעִירֶן²
 יִתְּכֶם: עַד דְּיִנְחָה יְהוָה לְאַחֲרֵיכֶם פִּתְּכֶם דִּי־יִתְּכֶם אֶת אֲנֹן יְהוָה
 אֲרַע דְּיָדֵי אֲלֵהֶם לְחֵב לְחֹן וְחִתְּכֶם לְאַרְעֵי יִיְהוֹתְכֶם
 וְחִי־יִתְּכֶם יִתְּכֶם דְּיָחָב לְכֹהֵן מִשָּׁה עֲבָדָא דְּיָדֵי פַעֲבָרָא דְּיָדֵהֶם
 מִדְּנָה שְׂמִשָּׁא: וְאַחֲרֵיכֶם יְהוָה יְהוֹשֻׁעַ לְמִיָּדָה כֹּל דְּפָקִידָא
 נְעִיד וְלִכְל אַחֵר דְּחִשְׁלֵהֶם נֶחֱד: כֹּל דְּקַבִּילָא מִן מִשָּׁה
 בֶּן נְקָבִיל מִן דְּיָחָד דְּיָדֵי מִיָּדָה דְּיָדֵי אֲלֵהֶם פִּסְעֹדָא כְּמָא
 דְּהָיוּ פִּסְעֹדֵיהֶם דְּמִשָּׁה: כֹּל עָבֵר דְּיִסְדִּיב עַל מִיָּדָה דְּלֹא
 יִקְבִּיל יְהוָה פְּתִילָא דְּכֹל דְּחִשְׁקֵיהֶם יִחְסִיל³ דְּיָחָד תִּקְסָה
 דְּעִי־לֵם:

II. וְשִׁלַּח יְהוֹשֻׁעַ בָּר מִן בֵּן שְׁטֵין תְּרִין עֲבָדֵי מִלְּאָכֵי
 בָּרוּ לְמִיָּדָה אִיזִילוּ הָיוּ יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל דְּיָדֵי וְאֲזִילוּ וְעִילוּ
 לְבִית אֶתְחָא פְּתִילָא⁴ וְשִׁמְחָה רַחֲב וּשְׁפִיכוּ תִמְךָ: וְאַחֲרָם
 לְמִלְּאָא דְּיָדֵיהֶם לְמִיָּדָה הָא עֲבָרָא אֲתֹו הִלְכָא⁵ פִּלְיָא⁶
 מִיָּדֵי יִשְׂרָאֵל דְּאֲזִילוּ יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל: וְשִׁלַּח מִלְּאָא דְּיָדֵיהֶם

¹ So. Vgl. III, 1 יַעֲבִירֶן; dag. יַעֲבִירֶן XV, 4; יַעֲבִירֶן VI, 7. Der Infinitiv יַעֲבִירֶן III, 17; IV, 1. 11; dag. יַעֲבִירֶן III, 14; vgl. IV, 7. 23; XXIII, 16. Vgl. ausserdem יַעֲבִירֶן VII, 25. Zur Sache Z. Ass. III, 281 oben; Dalman, Grammat. S. 215, 8a. ² So Hdschr. Fehler für יַעֲבִירֶן? ³ So. Im hebr. Text hier Athnach. ⁴ Soc. יָחָב. ⁵ So, auch Soc., gegen Dalman, Grammatik S. 172; s. aber Merx, Chrest. 191. Vgl. cap. III, 9; XVIII, 6. ⁶ Str. יַעֲבִירֶן.

הָיָה רָחֵב לַיַּמִּינִי אֲפִיקִי גִבֵּיָא דְאִתּוֹ לִדְחִיק¹ דְּלִלּוֹ לַיַּחֲדָן
 אֲרִי רֹאגֵלִיא יָת פֶּל אֲרֵעָא אִתּוֹ: וְדִבֵּית² אֶתְחָא יָת תַּחֲדָן
 גִּבֵּיָא וְאֶסְמִיתֵנוֹן וְאֶמְרָה³ פִּקְשָׁטָא אִתּוֹ דִּדְחִי גִבֵּיָא וְדִא
 יִדְעִית אִי בִנָן⁴ אֶנוֹן: וְהָיָה עִתָּן⁵ לַיַּמִּינִי דְאִתּוֹ תִרְעָא בִקְבֵלִיא
 וְגִבֵּיָא⁶ נִפְלֹן דִּא יִדְעִית דִּאָן אֶזְלוֹ גִּבֵּיָא דִּדְחִי בִפְרִיעַ
 בְּתִיחֹן אֲרִי תִרְבִּקֹנוֹן: וְהָיָה אֶסְקִיתֵנוֹן⁷ דִּאֲגֵלִיא וְאֶסְמִיתֵנוֹן⁸
 בִּטְלֹנִי דִּתְחָא דִּסְחִיִּין דִּא עַל אֲגֵלִיא⁹: וְגִבֵּיָא¹⁰ דִּדְחִי בְּתִיחֹן
 אִוְרָח יִרְעָא עַל¹¹ מִגְדָּא וְתִרְעָא אֶתְלוֹ בְּחִיר דִּנִּפְלֹן דִּדְחִי
 בְּתִיחֹן: וְאֶנוֹן עַד דִּא שְׂכִיבֹן¹² וְהָיָה סְלִיקַת דִּאִתְחֹן
 דִּאֲגֵלִיא¹³: וְאֶמְרָה דִּגִּבֵּיָא יִדְעִנָא¹⁴ אֲרִי רָחֵב יָדֵי דִּבֹּן יָת
 אֲרֵעָא וְאֲרִי נִפְלִית אִימִתֵנוֹן עִלָּנָא¹⁵ וְאֲרִי אֶתְבִּין¹⁶ פֶּל יִתְבִּי
 אֲרֵעָא בִין קְדָמִיכֹן¹⁷: אֲרִי שְׂמִיעָנָא יָת דִּיבִישׁ יָדֵי יָת מִי יִמָּא
 הֶסֶק בִּין קְדָמִיכֹן¹⁸ בִּנְפִקְטֹן בִּמְצָדִים וְדִעְבְּדִתֹּן¹⁹ לִתְחִין
 מִלְכֵי אֲבוּרָאָה דִּבְעִבְרָא דִּירְעָנָא לִסְחִיִּין לִלְעֹג דִּגְבִּירָתֹן
 יִתְחֹן: וְשְׂמִיעָנָא וְאֶתְמַס־²⁰ דִּפִּנָּא דִּא אֶשְׁתַּאֲרֵת עוֹד דִּא
 בְּאֵשׁ בִּין קְדָמִיכֹן אֲרִי יָדֵי אֶלִיחֹן הָיָה אֶלִיחִים דְּשִׁלְיִתָּהּ
 בְּשִׁמִּיא מִדְּעִיָּא וְשְׂמִיעָנָא עַל אֲרֵעָא מִדְּעִיָּא: וְכֵן קִימִיכוֹן פֶּעַן
 דִּא²⁰ בְּמִינָא דִּיָּדֵי אֲרִי עֲבָדִית עִמְכוֹן טִיבֹן וְתִעְבְּדֹן אֶק
 אִתּוֹן עִם בֵּית אֲבָא טִיבֹן וְתִתְנוֹן לִי אֵת דְּקִשּׁוּט: וְתִתְנוֹן יָת¹³

¹ Str. לִדְחִיִּין.

² Str. לִנְסִיבִית.

³ Str. "דִּא."

⁴ Soc. אֶיִּבִּין.

entschieden als ein Wort; desgl. Str. Handschrift zweifelhaft.

⁵ Str. שִׁיִּין.

⁶ Str. דִּגֵּי.

⁷ Str. אֶסְקִיתֵנוֹן.

⁸ Str. וְאֶסְמִיתֵנוֹן (aber

v. 4 nicht so).

⁹ Str. "דִּא."

¹⁰ Str. "דִּגֵּי."

¹¹ So Str.; Soc. עַל aus

עַד verändert; Hdschr. עַל.

¹² Str. שְׂכִיבִי.

¹³ Str. "דִּא."

¹⁴ So

Soc. und Hdschr.; aber in letzterer erst verbessert aus דִּרְעָנָא. Str. be-
 schnitten.

¹⁵ Str. עִלָּנָא.

¹⁶ Str. "דִּא."

¹⁷ Soc. "פֶּן."

¹⁸ Str. "דִּגֵּי."

¹⁹ Str. וְאֶתְמַס־.

²⁰ So richtig Soc. und Str.

Hdschr. דִּא פֶּעַן.

אָבָא דִּית אַמָּא¹ דִּית אָהִי² דִּית אֶהְיֶה³ דִּית פֶּל דִּי־הֶהָן
 14 וְחִשְׁדָּבֹן יֵת נִפְשָׁתָא נִמּוּתָא: וְאַמְלוּ לֵיהּ גִּבְרִיא⁴ נִפְשָׁתָא
 בְּסִיחֵן הַלִּיךְ נִפְשָׁתָא לִמְבֵּית⁶ אִם לֹא תִהְיוּן יֵת פִּתְגָמָא
 דִּין וְיֵהִי פֶד וְיֵהִי יָדִי לֵאמֹר יֵת אֶרְעָא וְלַעֲבֹד⁷ עֲמִיךְ שִׁבּוֹ
 15 וְקִשּׁוּט: וְשִׁלְשִׁילָתָא⁸ פֶּאֶלְתָּא נֶחַן הָרָפָא אִי־בִיתָ פִּתְגָמָא
 16 שִׁרָא לְבִשְׂרָא הִיא יִתְבָּא: וְאַמְלִית לִהְיוֹן לִשְׂרָא אִי־לִל
 וְלִבְיָא יֵעֲלֶה בִּבּוֹן דִּדְעָא וְחִשְׁמִיוֹן¹⁰ תִּמְךָ תִּלְתֵּהּ¹¹ וְיֵהִי פֶד
 17 דִּי־חִבּוֹן דִּדְעָא וְלִבְדִּי פֶן תִּהְיוֹן לִאֲוִיֶּהָן: וְאַמְלוּ לֵיהּ
 18 גִּבְרִיא וְפֶאֶן אֶהְיָא נִמּוּתָא דִּיהּ¹² דִּקְרִימָת עֲלֵיָא¹³: הִיא
 אֶהְיָא עֲלִין פֶּאֶרְעָא יֵת תּוֹרָא דִּהּוּט דִּי־יִרְיָא דִּין תִּקְסִין
 19 דִּית פֶּל בֵּית אֶבְרָם וְבִנְשִׁין לִוְתִּיךְ לִבְרָא: וְיֵהִי פֶל דִּי־פּוֹק
 בֵּר מִדְּשִׁי¹⁶ בִּיתִיךְ לִבְרָא חֻבָּת קְטוֹלִיָּה בְּרִישִׁיָּה וְאַהְיָא
 וְפֶאֶן כָּל¹⁷ וְיֵהִי עֲמִיךְ בְּבִיתָ חֻבָּת קְטוֹלִיָּה בְּרִישִׁיָּה אִם
 20 יָד אֵלֶּשׁ תִּהִי בֵּיתָ: וְאִם תִּהְיוּן יֵת פִּתְגָמָא דִּין וְיֵהִי וְפֶאֶן
 21 נִמּוּתָא דִּקְרִימָת¹⁸ עֲלֵיָא: וְאַמְלִית פִּתְגָמִיוֹן פֶּן הִיא
 22 וְשִׁלְשִׁילָתָא וְאַמְלוּ וְקִשְׁטָת יֵת תּוֹרָא דִּי־יִרְיָא בְּרִישִׁיָּה: וְאַמְלוּ
 וְעֲלוּ לִשְׂרָא וְיִתְבּוּ תִמְךָ תִּלְתֵּהּ¹⁹ וְיֵהִי פֶד דִּדְעָא
 23 וְיֵהִי דִדְעָא בָּל אֶהְיָא²⁰ וְיֵהִי אֶשְׁפֹּה: וְתִבּוּ תִיִן גִּבְרִיא

¹ Str. אֶמָּא.² Str. אֶהֱיֵי.³ Soc. אֶהְיֶה.⁴ Str. גִּי.⁵ So Soc. Hdschr. u. Str. falsch נִפְשָׁתָא. ⁶ Str. לִמְבֵּית. ⁷ Str. לַעֲבֹד.⁸ Str. וְשִׁלְשִׁילָתָא. ⁹ Soc. u. Str. בְּבֵיתָ, vielleicht das Bessere?¹⁰ Str. "וְיֵהִי".¹¹ Soc. דִּי־הִיא.¹² So richtig Soc. Hdschr.¹³ Soc. דִּי־הִיא.¹⁴ So Soc. Hdschr. עֲלֵיָא. Str. דִּי־הִיא.¹⁵ Str. "בֵּית".¹⁶ So auch Str., Soc. אֶהְיָא.¹⁷ Ist דִּשָּׁא etwa dasim Aram. sonst fehlende דִּשָּׁא? Über lt=s s. Ausland von 1892 No. 43, S. 687² (vgl. ZDMG 40, 723; 41, 607).¹⁸ So Soc. Hdschr. דִּשָּׁא. Str.¹⁹ Str. דִּשָּׁא.²⁰ Soc. דִּשָּׁא.²¹ Str. דִּשָּׁא.

- ונחלו נשואא¹ ועבדו ואחי דאח יהושע פר נון דאשתעלא
 דיהוה ית פל דעלא יתחוק: ואבדו ליהושע אי מסי יחי
 24 בידא ית פל אדא דאק אדבדו פל יתבי אדא נון קדנא:²
 III. דאקדים יהושע בצבא ונשלו נשטין ואחי עד
 דידא הוא וכל בני ישראל ונחל חמך קדם דיעבדן: והיה
 2 נסוק דלדא יחין ועבדו סבא פנו משיחא: ועבדו ית
 3 עמא דבימיר פנחונן ית און קדא דיי אדחונן דכחא
 דאוי נשלין יתחא דאחון תשלין מלחונן ותחונן בתיחא:
 4 פים חוק דיי פניחונן ופניחונן פתין אלפין אמן פניחא
 5 לא וקדבון דלדא פדיל דתעקן ית אורחא ותחונן פה
 6 אי לא עברתון פאורחא מלחונן ונשקמחא: ואמר יהושע
 7 דעמא אדבדו אי מחר יעבד יחי פניחונן פושין: ואמר
 8 יהושע דכחא דבימיר טולו ית און קדא ועבדו קדם עמא
 9 ונשלו ית אורחא וקדא ואדלו קדם עמא: ואמר יחי
 10 ליהושע ונחא דין אשתי דאפוחך פניו פל ישראל דיעקן
 11 אי פנא דהיה בימיר פסעדיה דנשח נון דיי בימיר פסעדיך:
 12 דאח תפקיד ית פחא נשלי אורחא וקדא דבימיר פנחונן
 13 עד קבא מי ידא פידא דקונון: ואמר יהושע לבי
 ישראל אתקדו דאחא ושמלו ית פנחא דיי אדחונן:
 14 ואמר יהושע פדא דתעקן אי איה קים אחדי דאשחא
 15 שניחא פניחונן דאחא דאחך נון קדנא ית פנחא דיהוה
 16 דאחא ית דאחא דאח דאח דאח דאח דאח דאח דאח:
 17 דא און קדא יחין פל אדא נון קדנא פידא: ונש
 18 סבו דין דיי עסר גבין נשטין ישראל גבא דה גבא
 19 דה דשטא: והיה פנחא נשטין דאחא נשלי אורחא

¹ Soc. ליהא.² Soc. "פ."

הָיָה יָבוֹן כָּל אֲדָמָה בְּמִי יִרְדָּנָה בִּי יִרְדָּנָה יַפְסֹקוֹן מֵאֵה הַנְּחָתָן
 14 מִדְּעִילָא¹ וַיִּקְוֹנוּן וַכָּבֹא הָדָּ: וַהֲוֹה פֶּד נִשְׁלִי עֲמָה מִקְרוֹיִחוֹן
 דִּבְעֵבֶר יֵת יִרְדָּנָה וַחֲהֵלָא נִשְׁלִי אֵרֹנָה וְקִינָא קָדָם עֲמָה:
 15 וַכְּנִינְטִי נִשְׁלִי אֵרֹנָה עַד יִרְדָּנָה וַאֲגִלִּי פֶהֲלָא נִשְׁלִי אֵרֹנָה
 טַב־לֹא בַקְצֵת מֵאֵה דִירְדָּנָה מִלִּי עַל כָּל פִּיפּוּחִי כָּל יוֹמִי
 16 הַזֶּה: וַקְּבִי מֵאֵה הַנְּחָתָן מִדְּעִילָא קָבִי וַכָּבֹא הָדָּ רִחִיקָן
 לִיחָה מֵאֲדָם קָרְתָּה דִּבְסִטֶּר בְּרָתָן וַהֲנָחָתָן דִּי־עֲמָה דִּבְשִׁישָׁא
 17 דִּי־עֲמָה דִּבְנִלְהָה שְׁלִימוֹ פֶסְקוֹ עֲמָה עֲבָדוֹ דִּי־קָבִיל דִּירְחוֹ: וַקְּבִי
 פֶהֲלָא נִשְׁלִי אֵרֹן קִינָא הָיָה בִּיבְשָׁתָה פֶּנּוֹ יִרְדָּנָה בִּתְקֵלָא
 וְכָל יִשְׂרָאֵל עֲבָדָן בִּיבְשָׁתָה עַד דִּשְׁלִימוֹ כָּל עֲמָה דִּבְעֵבֶר
 יֵת יִרְדָּנָה:

IV. וַהֲוֹה פֶּד שְׁלִימוֹ כָּל עֲמָה דִּבְעֵבֶר יֵת יִרְדָּנָה וַאֲבִר
 2 יָדִי לִי־הוֹשֵׁעַ דִּבְעִיבֶר: הָבִי לִכּוֹן בֵּין עֲמָה תְּרִי עֶסֶר גִּבִּינָן
 3 גִּבִּיָּה הָדָּ גִבִּיָּה הָדָּ מִשְׁבֵּטָה: וַפְּקִדוֹ יִתְּחוֹן דִּבְעִיבֶר טוֹלִי
 לִכּוֹן מִפָּא מִפּוֹ יִרְדָּנָה מֵאֲחֵר מִקָּם רָגִלִי פֶהֲלָא בִּתְקֵלָא
 תִּרְתָּה טַס־י אֲבִיָּה וַהֲעֵפִיָּן יִתְּחוֹן עֲמָלָן וַהֲנָחָתָן יִתְּחוֹן
 4 פֶּבִית מִבָּתָּה וַחֲבִיחָן פִּיה פֶּלִינָא: וְקִרְא הוֹשֵׁעַ לִתְּרִי
 עֶסֶר גִּבִּינָן דֹּאֲתֵקֶן מִפְּנֵי יִשְׂרָאֵל גִּבִּיָּה הָדָּ גִבִּיָּה הָדָּ מִשְׁבֵּטָה:
 5 וַאֲבִיר לִחוֹן הוֹשֵׁעַ עֲבָדוֹ קָדָם אֵרֹנָה הָיָה אֶל־הַכּוֹן דִּי־י
 יִרְדָּנָה וַאֲיִימוֹ לִכּוֹן גִּבִּר אֲבִיָּה הָדָּ עַל פִּתְחָה דִּבְנִינָן טַבֵּטָא
 6 דִּבְנֵי יִשְׂרָאֵל: פֶּד־ל דִּתְּחִי דֹּא² אֵת פִּתְחָן אֵלִי יִשְׁאֲלִין
 7 בִּינָן מֵחֵר דִּבְעִיבֶר נֹא אֲבִיָּה הוֹאֲלִין לִכּוֹן: וַחֲבִיחָן לִחוֹן
 וַפְּסֹקוֹ בִּי יִרְדָּנָה בֵּין קָדָם אֵרֹן קִינָא הָיָה בִּמְעַפְרִיה בִּירְדָּנָה
 פֶּסְקוֹ בִּי יִרְדָּנָה וַהֲוֹדֶן אֲבִיָּה הוֹאֲלִין דִּלְכִינָא לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל
 8 עַד עַד־נֹא: וַעֲבָדוֹ כֵּן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל פֶּבִיָּה דִּפְקִיד הוֹשֵׁעַ

¹ Hdschr. מִדְּעִילָא, und so auch v. 16. Dagegen II, 11 auch in der Handschrift ohne Dagesch im zweiten ל. ² דֹּא nachträglich am Rande.

וַנִּשְׁלַח תַּחְתָּא עֲסִי אַבְנֵיָא בְּנֵי יִרְדְּנָא פְּמָא דְּמַעְלִיל יָדֵי עַם
 יְהוּשֻׁעַ דְּבִנְיָן שִׁבְטָא דְּבִנֵּי יִשְׂרָאֵל וְאַעֲבִידוּן עֲמֻהוּן דְּבֵית
 בִּיבְתָא וְאַצְנַעוּן תַּמָּן: וְתַחְתָּא עֲסִי אַבְנֵיָא אֲקִים יְהוּשֻׁעַ
 בְּנֵי יִרְדְּנָא בְּאַתְרֵי בִקְם רְגֵלֵי פְּהֵלִיָּא נִסְלֵי אִירְנָא וְקִיבֵּא
 וְהָיוּ תַמָּן עַד יוֹמָא הַדִּין: וּבְהֵלִיָּא נִסְלֵי אִירְנָא קִיבִין בְּנֵי
 יִרְדְּנָא עַד דְּשִׁלִּים כָּל פְּתֻלָּיָא דְּפִקֵּיד יָדֵי יְתָ יְהוּשֻׁעַ דְּמַעְלִיָּא
 עִם עֲמָא כָּלל דְּפִקֵּיד בִּשְׂחָ יְתָ יְהוּשֻׁעַ וְאוֹחִיאוּ עֲמָא וְעִבְדוּ:
 וְהָיָה עַד שִׁלִּים כָּל עֲמָא דְּמַעְבֵּר וְעִבְרֵי אִירְנָא דִּיֵּי וּבְהֵלִיָּא
 קֶדָם עֲמָא: וְעִבְדוּ בְּנֵי הָאִיבָן וּבְנֵי גֵד וּלְעֻלֹת שִׁבְטָא דְּמַנְשֶׁה
 בְּדִדָּן קֶדָם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל פְּמָא דְּמַעְלִיל עֲמֻהוּן בִּשְׂחָ: כְּאַרְבַּעַן
 אֲלַפִּין בְּדִדָּן דִּיֵּי־לֵא עִבְדוּ קֶדָם עֲמָא דִּיֵּי לְקִרְבָּא דְּמַנְשֶׁה
 דִּיֵּי־לֵא: פְּיוֹמָא הַהוּא רַבִּי יָדֵי יְתָ יְהוּשֻׁעַ פְּעִי כָּל יִשְׂרָאֵל
 וְהִלְלוּ בִּנְיָה פְּמָא הָהוּ וְהָלִין מִן בִּשְׂחָ כָּל יוֹמֵי הַיּוֹמֵי:
 וְאַמֵּר יָדֵי לִיהוּשֻׁעַ דְּמַנְשֶׁה: פִּקֵּיד יְתָ פְּהֵלִיָּא נִסְלֵי אִירְנָא
 דְּעֵתְהוּתָא וַיִּפְקֹן בֶּן יִרְדְּנָא: וַפִּקֵּיד יְהוּשֻׁעַ יְתָ פְּהֵלִיָּא דְּמַנְשֶׁה
 סָקוּ מִן יִרְדְּנָא: וְהָיָה עַד בְּנֵי לְנִסֵּס פְּהֵלִיָּא נִסְלֵי אִירְנָא
 קִיבֵּא דִּיֵּי בְּנֵי יִרְדְּנָא אֶתְנַגִּידָא פְּרִסְתָּ¹ רְגֵלֵי פְּהֵלִיָּא דִּנְהָא
 עַל יַבְשֶׁתָא וְחָבְדוּ בִּי יִרְדְּנָא דִּאֲחִידָן וְאַזְלוּ בִּאֲחִידָן
 לְמִדְקָמְהוּ² עַל כָּל פִּיפּוּחֵי: וְעֲמָא סָלִיקוּ מִן יִרְדְּנָא בְּעִסְרָא
 דִּיֵּי־לֵא קְרִבָּא וְשִׁירָא בְּגֻלְגָּלִיָּא בְּסִיפֵי בְּדִנָּה דִּיֵּי־לֵא: וַיֵּת
 תַּחְתָּא עֲסִי אַבְנֵיָא הָאֵלֶּין וַנִּסְבּוּ מִן יִרְדְּנָא אֲקִים יְהוּשֻׁעַ
 בְּגֻלְגָּלִיָּא: וְאַמֵּר לְבִנֵּי יִשְׂרָאֵל דְּמַנְשֶׁה דִּישְׁאֲלוּן בְּדִינָן
 בְּחֵר יְתָ אֶבְחֵתְהוּן דְּמַנְשֶׁה מָא אַבְנֵיָא הָאֵלֶּין: וְתַחְתָּא יְתָ
 בְּדִינָן דְּמַנְשֶׁה פִּי־בִשְׂתָא עִבְרֵי יִשְׂרָאֵל יְתָ יִרְדְּנָא הַדִּין: דִּי־פִישׁ
 יָדֵי אֶלְחֵבָן יְתָ בִּי יִרְדְּנָא מִן קֶדָם־בִּינָן עַד מַעְבְּרָנָן כָּלֵּא

¹ Hdschr. פְּרִסְתָּ.² In der Hdschr. das Dagesch irrthümlich ins ק, statt ins zweite ב gesetzt; vgl. III, 4.

דַּעֲבֹד יְיָ אֱלֹהֵינוּן לֹא־מָא דְסִכּוּ דְיָפִישׁ מִן קְדָמָא עַד
 דַּעֲבֹרָא: בְּדִל דִּיהֲלֹן כֹּל עַמֵּי אֶרֶץ יִתְּגַבְּרָא דְיְיָ 24
 אֵי־תִקְרָא הִיא בְּדִל דְּתַחֲלִין קָדָם יְיָ אֱלֹהֵינוּן כֹּל
 יוֹמָא:

V. וְהָיָה כִּד שְׁמִיעוּ כֹל מַלְכֵי אֲמֹרֵתָא דְּבַעֲבָא דִּיהֲרָא
 מִעֲרָא וְכָל מַלְכֵי בְּעֵלְתָא דְּעַל יָמָא יִתְּגַבְּרָא יְיָ יִתְּגַבְּרָא
 יִתְּגַבְּרָא מִן קָדָם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עַד דַּעֲבָדוּ דְּאִתְּמַסִּי לִבְחֹן דְּלֹא
 אִשְׁתְּאֵלַת בְּחֹן עוֹד יִתְּגַבְּרָא מִן קָדָם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: כְּעֵתָא הָלְוָא 2
 אֲמַר יְיָ לִיהוֹשֻׁעַ עֲבִיד לִךְ אֲנִי־לֹךְ הִיפִין דְּחֹב עוֹד יִתְּגַבְּרָא
 בְּנֵי יִשְׂרָאֵל תַּנְלִיתוּ: דַּעֲבֹד לִיָּה דְּהוֹשֻׁעַ אֲנִי־לֹךְ הִיפִין וְגַר 3
 יִתְּגַבְּרָא בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כְּעֵתָא וְקָדָם לִיָּה גִבְעַת עֲרֵי־תָא: דִּיָּן 4
 כְּעֵתָא הָנֹר דְּהוֹשֻׁעַ כֹּל עָמָא דְּנִפְקִין מִנְּעִיִּים דְּכִיָּא כֹּל
 גִּבְרִי־מִנְּהִי קָרָבָא מִיָּהוּ בְּמִדְבָּא בְּאֹרְחָא בְּנִפְקִינוּן 5
 מִנְּעִיִּים: אֵי־דִיָּן הָיוּ כֹּל עָמָא דְּנִפְקִין וְכָל עָמָא דְּאִתְּלִידוּ
 בְּמִדְבָּא בְּאֹרְחָא בְּנִפְקִינוּן מִנְּעִיִּים לֹא עָלוּ: אֵי־אֶרְבִּין 6
 שִׁנָּן הָלְלוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּמִדְבָּא עַד דְּסִכּוּ כֹּל עָמָא גִּבְרֵי
 סִנְיָד קָרָבָא דְּנִפְקִין מִנְּעִיִּים הָלְלוּ קִבְּלִיו דְּמִי־יָא דְּיְיָ
 דְּקָיִים יְיָ דִּיהֲלֹן בְּדִל דְּלֹא דִּאֲחִי־תִחֹן יִתְּגַבְּרָא דְּקָיִים 7
 יְיָ לִאֲבַחֲתִינוּן דְּמִתֵּן לֹא־אֵלַע עֲבָדָא הָלְלוּ וְדָבַר: דִּת
 בְּנִי־חֹן דְּקָבִיו בְּאֲחִי־חֹן³ יִתְּחֹן עוֹד דְּהוֹשֻׁעַ אֵי־עֲרִי־חֹן הָיוּ
 אֵי־לֹא עָלוּ יִתְּחֹן בְּאֹרְחָא: וְהָיָה כִּד שְׁלִימוּ כֹּל עָמָא 8
 דְּמִנְּהִי וְיִתְּבוּ בְּאֲחִי־חֹן³ בְּמִשְׁרֵתָא עַד דְּאִתְּסִילִי: וְאֲמַר 9
 יְיָ לִיהוֹשֻׁעַ יוֹמָא דִּין אֲעִידִי יִתְּחֹן חֲסוֹדֵי מִצְרָא מִנְּחֹן וְקָדָם
 שְׁמִיָּה דְּאִתְּלִי הָלְלוּ עֲלֵגָא עַד יוֹמָא הָדִין: וְשִׁדוּ בְּנֵי 10
 יִשְׂרָאֵל כְּעֵתָא הָלְלוּ דַּעֲבָדוּ יִתְּגַבְּרָא בְּאֲרַפְעַת עֲסָא יוֹמָא
 לִי־רָאָה בְּמִשְׁתָּא בְּמִשְׁתָּי יִתְּחֹן: וְאֲבָלִיו מִעֲבֹרָא דְּאֶרֶץ 11

¹ So Soc. Hdschr. עֲרֵי־תָא.² Soc. לִי־יָא.³ So.

- 12 מִבְּתֹר פִּסְחָא פְטִיר וְקָלִיא בִּכְךָ יוֹנֵא הָדִין: וּפִסַּק מִנָּא
 בְּיוֹנֵא דִבְתִּירוֹ¹ בְּמִילָחוֹן מַעֲבֹרָא דְאָרְעָא וְלֵא הָוָה לֵיד
 לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל מִנָּא וְאֶמְלִי מַעֲדֵלִית אֲרֵעָא וּכְנֶשֶׁן בְּשִׂמָּא
 13 הָרִיא: וְהָוָה פֶּד הָוָה יְהוֹשֻׁעַ בִּירְחֵו וּזְקַק עֵינוֹהִי וְהָוָה וְהָא
 גִּבְרָא קָאִים לִקְבָּלִיה וְהָרַפִּיה שְׁלִיפָא בִידֵיה וְאֶזֶל יְהוֹשֻׁעַ
 דִּלְוִתִּיה וְאֶמְר לִיה הִדְמִסְעִדְנָא אֲתִיתָא אִם דְּבַעֲדִי דְּבִבְנָא:
 14 וְאֶמְר לִיה אֲדִי אֵנָּא מִלֵּאךְ שְׁלִיחַ מִן קָדָם יְיָ בֶּשֶׁן אֲתִיתִי
 [דִּלְאַתְעִדָּא מִנְךָ בְּדִיל בְּיַמְשָׁא בְּטִילָחוֹן יֵת קוֹרְבָנָא דִּי־י
 יוֹנֵא דִין בְּטִילָחוֹן חֲלָמוֹד תוֹרָה וְאֶמְר עַל אִידָא מִנְחוֹן
 אֲתִיתָא וְאֶמְר עַל בִּישׁוֹל חֲלָמוֹד תוֹרָה כֶּשֶׁן אֲתִיתִי]² וְנָשַׁל
 יְהוֹשֻׁעַ עַל אֶפְרַיִם עַל אֲרֵעָא וְסַגֵּד וְאֶמְר לִיה בָּא רַבּוֹנִי מִמְּלִיל
 15 נִם עֲבַדִּיה: וְאֶמְר מִלֵּאכָא וְשְׁלִיחַ מִן קָדָם יְיָ לִיהוֹשֻׁעַ
 שִׁי-סִיךְ מִעַל חֲגִלְדִּךְ אֲדִי אֲתִירָא הָאֵת קָאִים עֲלוֹהִי קִישִׁי³
 הָוָה וְעַבְד יְהוֹשֻׁעַ פִּין:

VI. יוֹרִיחוֹ אֲתִירָא וּמִיחְקָפָא מִן קָדָם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לִית

- 2 מִנְחוֹן נֶפֶק דְּעִלִּיל⁴: וְאֶמְר יְיָ לִיהוֹשֻׁעַ הָוִי דְּמִסִּית בִּידְךָ

¹ So Soc. Hdschr. "בִּת"; aber nachträglich oben zwischen א u. ז ein kleines Zeichen gesetzt, das das ausgelassene ט bedeuten soll.

² Die eingeklammerten Worte sind in der Hdschr. von anderer Hand am Rande zugeschrieben; קֶרְבָּנָא, בְּטִילָחוֹן, קֶרְבָּנָא, בְּטִילָחוֹן und darüber ein Wort das ich nicht sicher lesen kann (אֲתִישְׁמָא?); בְּטִילָחוֹן. ³ Soc. קִישִׁי.

⁴ Bei Soc. zeigt dieser Vers starke targumistische Zusätze, wie in den beiden mir vorliegenden Drucken; bei Lag. vgl. auch noch S. VI, 14ff. Diese targum. Zusätze sind später in Klammern gesetzt, oder mit einer Oberlinie versehen. Der Vers lautet: יוֹרִיחוֹ הָוָה אֲתִירָא (בְּדִשְׁרִין דְּבִירָא) וּמִיחְקָפָא (בְּבִשְׁרִין דְּנֶשֶׁן מִן קָדָם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל) (דְּלִית דְּלִפְסִיק מִנָּה לְמַעַבְד קָרְבָּא וְלִית דְּעִלִּיל מִנָּה לְמַשָּׁאֵל בְּשִׁלְמָא) לִית מִנְחוֹן נֶפֶק דְּעִלִּיל:

3 ית ירמיהו דית מלפנא גיבירי היילא: וחסה'ון ית קרתא פל
 גבירי לבירי קריבא אקק ית קרתא זמנא הוא פדין תעביר
 4 שתה זמנין: ושבעה פהלא יסבון¹ שבעה שופריא דקין
 זכיא קדם ארנא ובזמנא שביעאה חסה'ון ית קרתא שבע
 5 זמנין ובהלא יתקען בשופריא: ויהי פניגד פקין זכיא
 פנשיעלון ית קל שופרא יפבון² פל עמא יבבא יבא היפול
 שורא דקרתא דיתפליע תחותיה: וספון עמא גבר דקבליה:
 6 וקרא דהישלע ברי נון דבהלא ואמר דהון טילו ית און
 קריבא³ ושבעה פהלא יסבון שבעה שופריא דקין זכיא קדם
 7 ארנא היני: ואמר דעמא עבון ואקילו ית קרתא ומזדי:
 8 הילא יעפון קדם ארנא היני: והזה פד אמר דהישלע דעמא
 ושבעה פהלא נסילו שבעה שופריא דקין זכיא קדם יני
 9 עבין ותקען בשופריא ואון קריבא היני אול פתיחון:
 ומזדי הילא אולין קדם פהלא תקע שופריא ושבעה
 10 דית עמא פקיד דהישלע דמימר לא תפבון ולא תשעלון ית
 קריבון ולא יפוק מפימלון פתגבא עד זכיא דאניי דון
 11 יפילו ותפבון: ואסחר ארנא היני ית קרתא אקק זמנא
 12 הוא ועלון פנשיינא וכלו פנשיינא: ואקדים דהישלע
 13 פפרא נטלו פהלא ית ארנא היני: ושבעה פהלא נסילו
 שבעה שופריא דקין זכיא קדם ארנא היני אולין גיול
 14 ותקען בשופריא ומזדי הילא אולין קריבון ושבעה דבית
 דן אול פתי ארנא היני ובהלא אולין ותקען בשופריא:
 ואסחרי ית קרתא ביזבא תנא זמנא הוא ותבו דמישינא

¹ So scheint die hier stark beschädigte Hdschr. zu haben.

² Hdschr. יפבון. ³ In der Hdschr. folgt noch דהיני, war aber bereits leicht ausgewischt worden.

- 15 עָדָן עָבְדוּ שִׁתָּה יוֹמִין: הָיְתָה בְּיוֹמָא שְׁבִיעָאָה וְאַקִּי־לִי
 כְּנִשָּׁק צִבְיָא וְאַסְחִרוּ יָת קָרְתָא כַּחֲלָפְתָא הָיָא שִׁבְעַ וּמִיָּן
 16 לַחֲדָד בְּיוֹמָא הַחֲדָא אֲקִיפוּ יָת קָרְתָא שִׁבְעַ וּמִיָּן: הָיְתָה
 כְּזִמְנָא שְׁבִיע־יָתָא תִּקְלוּ כַּחֲזִיָא בְּשׁוּר־יָיָא וְאַמֵּר דְּחוּשֵׁל דֵּעֲמָא
 17 יָבִיבוּ אֲדִי יָחֵב יָדֵי דִלְכּוֹן יָת קָרְתָא: וְחֲדֵי קָרְתָא חָרְבָא הָיָא
 וְכָל דְּבִישׁ קָרָם יָדֵי דַלְחָד יָחֵב כְּנִדְקִיָתָא תִּיחֵי הָיָא וְכָל דֵּעֲמָה
 18 בְּבִיָתָא אֲדִי אֲטַבְיָת יָת אוֹגֲדָיָא וְשִׁלְחָנָא: דַּלְחָד אֲתִין
 אֲסַחֲמִרוּ בִין חֲרִיבָא וְכָלָא תַּחֲדִיבּוֹן וְתַסְבִּין בִּין חֲרִיבָא וְחֲשִׁין
 19 יָת מִשְׁרִיָתָא דִּישִׁאֵל דַּלְחָרְבָא וְהַעֲפִין¹ יָתֵיהּ: וְכָל כְּסָבָא
 דַּחֲרִיבָא וְכָלִי נַחֲשָׁא וְכִרְדָּא קִדְשָׁא אֲתִין קָרָם יָדֵי דַּלְחָד
 20 בֵּית מְקַדְשָׁא דִּי־יָיָ וְהַעֲלִין: דִּלְכִּיב עֲמָא וְתִקְלוּ בְּשׁוּר־יָיָא
 וְהָיְתָה כֹּד שִׁמְעַ עֲמָא יָת קָל שׁוּר־יָא וְיָבִיבוּ עֲמָא יָבִיבָא
 וְנִבֵּל שׁוּרָא דְקָרְתָא וְאַתְפִּילַע תַּחוּתוֹדֵי וְסִלִּיק עֲמָא דִּקָּרְתָא
 21 עֲבָר דִּיקְבִּלִיָּה וְכַבְּשׁוּ יָת קָרְתָא: וְנִמְלְוּ יָת כָּל דְּבַקְרָתָא
 מִגִּבְרָ וְעַד אֲתָא מִיְּוֹרִיבָא וְעַד סָבָא וְעַד תּוֹר וְאַמֵּר דְּהַמֵּר
 22 דִּצְתָנִם דְּהָרִיב: וְלִחֲדִין גְּבִיָּא דְאַעֲלִרוּ יָת אֲרֵטָא אֲמִר
 דְּחוּשֵׁל לִוְרוּ דִּלְבִית אֲתָתָא כְּנִדְקִיָתָא וְאַפִּיקוּ מִתְּמִין יָת אֲתָתָא
 23 וְיָת כָּל דִּלְיָא כְּבָא דְקִיָּיִמָתִין דִּלְיָ: דַּעֲלִו יוֹרִיבָיָא מֵאַעֲלִיָּא
 וְאַפִּיקוּ יָת יָחֵב וְיָת אֲבוּהָא וְיָת אִמָּה וְיָת אֲחָהּ וְיָת כָּל
 דִּלְיָא וְיָת כָּל דְּחִיָתָהּ אֲפִיקוּ וְאַשְׁרִי־אוֹנוֹן מִבִּיָּא דִּלְמִשְׁרִיָתָא
 24 דִּישִׁאֵל: וְקָרְתָא אוֹקִידוּ בְּיוֹרָא וְכָל דְּבִישׁ דַּלְחָד כְּסָבָא
 דַּחֲרִיבָא וְכָלִי נַחֲשָׁא וְכִרְדָּא וְחֲבִיב מִקְדְּשָׁא דִּי־יָיָ
 25 וְיָת יָחֵב כְּנִדְקִיָתָא וְיָת בֵּית אֲבוּהָא וְיָת כָּל דִּלְיָא אֲחֵי דְחוּשֵׁל
 וְיָת־בֵּית כְּנִי יִשְׂרָאֵל עַד יוֹמָא הַדִּין אֲדִי אֲטַבְיָת² יָת אוֹגֲדָיָא
 26 וְשִׁלְחָה דְחוּשֵׁל דִּלְאֲעִלָּא יָת דִּיחִיָּה: וְאוֹמֵר דְּחוּשֵׁל בַּעֲדָתָא

¹ Hdschr. וְהַעֲפִין. Vgl. VII, 25.

² Hdschr. "עֲבָר."

הָיוּ לַמִּצְדִּיק לֹאֵשׁ גִּבֹּרָא קָדָם יְיָ דִּיקוּם דִּיבְנֵי יִת קָרְתָּא
הָדָא יִת דִּירְחוּ בְּכַנְיָהּ יִשְׁכַּל־לִיהָ לְבַזְעֵיהּ בְּנוֹחֵי יָקִים
27 דִּשְׁתָּא: וְהָדָא בִּימֵיָא דִּיָּי בִּשְׁעֵיהּ דִּיהוּשֻׁעַ וְהָדָא שְׂמֵיהּ סָג־
בְּכָל אֶרֶץ:

VII. וְשָׁקְלוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל שָׁקָר בַּהֲרִמָּא וְגִסִּים עֲבָן בְּרִימִי¹
בְּרִי רִבְדִּי בְּרִי זָרָה לִשְׁבֻטָּא דִּיהוּדָה בֶּן חֲרִיבָא וְחִיקָה יִגְזָא דִּיָּי
2 בְּבִנֵי יִשְׂרָאֵל: וְשִׁלָּח דְּהוּשֻׁעַ גִּבְרִין בִּירְחוּ דִּלֵּי דַעַם בֵּית אֵין
בְּמִרְתָּה לְבִיתֲחַל וְאִמֵּר דִּחֹן לַמִּצְדִּיק סָקוּ וְאֶל־לִינוּ יִת אֶרֶץ
3 וְסִלְקוּ גִבֹּרָא וְאֶל־לִינוּ יִת עִי: וְהָבִי דֹחַ דְּהוּשֻׁעַ וְאִמֵּר
לֵיהּ לֹא יִסָּק פֶּל עֲמָא פְתִיךְ אֲלַפִּין אִו פְּתִלְתָּה אֲלַפִּין גִּבֹּרָא
יִסָּקוּן דִּימִחֹן יִת עִי² לֹא תִלְגֵּישׁ לְחֲמֵן יִת פֶּל עֲמָא אִי-
4 דְּעִיךְ אֲנֹן: וְסִלְקוּ בֶּן עֲמָא לְחֲמֵן פְּתִלְתָּה אֲלַפִּין גִּבֹּרָא
5 וְאִמֵּר קָדָם אֲנִשׁ עִי: וְקִטְלוּ מִנְּהוֹן אֲנִשֵּׁי עִי פְתִלְתִּין וְשִׁתָּה
גִּבֹּרָא וְהִזְכִּירוּן קָדָם תִּרְעָא עֵד דִּתְבִּירוּן וּמִחֹן בַּהֲרִמָּא³
6 וְאִתְבִּסִּי לִבָּא דַּעֲמָא וְהָדָא בְּנִיָּא: וְבִזַּע דְּהוּשֻׁעַ לְבִשְׁתֹּחִי
וְכָל עַל אִפְרִי עַל אֶרֶץ קָדָם אִירָא דִּיָּי עֵד רְמִישָׁא הוּא דִּסִּי-
7 יִשְׂרָאֵל וְאִפְרִי עֲפִרָא עַל דִּישִׁיחֹן: וְאִמֵּר דְּהוּשֻׁעַ קָבִיל בְּנוֹחֵי
יָי דִּבִּיָּא אֶעֱבֹרָא אֶעֱבִירָא יִת עֲמָא הָדִין יִת דִּיהָא לַמִּצְדִּיק
יִתָּא בִידָא דִּאֲמִירָאָה לִאֲבִירָתָא וְאִלִּין פִּון דִּשְׁרִיָּא
8 וְיִתְבִּיָּא בְּעִבְרָא דִּירְתָּא: בְּכֵלֵי יָי כֹּא אִמֵּר בְּתֵר דִּאֲחִירִי
9 יִשְׂרָאֵל קִדְרִיחֹן לַמִּצְדִּיק⁴ קָדָם בְּעִלִּי דִּיבְבִיחֹן: וְיִשְׁמַעֲקוּ

¹ In der Hdschr. hier בְּרִימִי. ² Ursprünglich, wie es scheint, בְּרִי.

³ So, mit — in der Penultima; auch VIII, 28; X, 10. 11; XIII, 5; XV, 3. 7; XVIII, 17; XX, 4. Dagegen mit — I, 4; XV, 4. 7. 12; XVI, 3. 8; XVII, 9. 18; XVIII, 12. 14. 19; XIX, 14. 22. 29. 33; XXIII, 4. 13. Man wird hieraus leicht erkennen, dass die nomina loci mit vorgesetztem m und nachgesetztem ān das ā des Nachsatzes bei folgendem ā in — (hier=ā?) verwandeln. ⁴ So; kaum richtig. Vgl. v. 12; X, 11.

- פִּלְעֵנָא־ וְכָל יְתֵב־ אֲרֵמָה הִסְתַּחֲרוֹן עָלֶיָּהּ וַיִּשְׁלֹחַ יָת שְׂמֹנֶה
 10 בֵּן אֲרֵמָה וְאֵת עֶבֶד פְּדִיד שֶׁנֶּךְ רָבָא: וְאָמַר יְיָ לִיהוֹשֻׁעַ
 11 קוֹם לֵךְ הֵנָּה אֵת רַמִּי עַל אֶפֶךְ: הֵטָא יִשְׂרָאֵל וְאֵם עֲבָדוֹ
 עַל קִרְמֵי הַפְּקָדוֹת וְאֵם נִסְיָנוֹ בֶּן הָרִמָּה וְאֵם עָבְדוֹ וְאֵם
 12 כְּדִיבּוֹ וְאֵם שְׂוִיָּלוֹ בְּבִנְיָהוֹן: וְהָיָה יִשְׂרָאֵל לִמְקָם
 קָדָם בְּעָלֵי הַבְּבִיחֹן קָד־לְהוֹן יְחֻזְרוֹן לִמְיָנֶךְ קָדָם בְּעָלֵי
 13 הַבְּבִיחֹן אֲדִי הָיוּ לְהָרִמָּה וְהָיָה אוֹסֶקֶס לִמְחֵרִי מִימֵי
 בִּסְעָדָהוֹן אִם לֹא תִשְׁלַח הָרִמָּה בְּבִנְיָהוֹן: קוֹם זְמִין יָת
 עָמָא וְהִלְכִי אֲנֵהְמֵנוּ לִמְחֵר אֲדִי פִדְנָן אָמַר יְיָ אֱלֹהֵא דִישְׂרָאֵל
 הָרִמָּה בִּינֶךְ יִשְׂרָאֵל לֹא תַנְלִיחֹן לִמְקָם קָדָם בְּעָלֵי הַבְּבִיחֹן
 14 עַד הִתְעַדֹּן הָרִמָּה בְּבִנְיָהוֹן: וְתַקְרִיבֹן בַּעֲצֵא לִשְׁבֻטֵיהֹן
 וַיְהִי שְׁבֻטָא דִּיתַאֲהֹר בֶּן קָדָם יְיָ יִקְרָב לְזִרְעֵךְ וְזִרְעֵךְ דִּיתַאֲהֹר¹
 15 בֶּן קָדָם יְיָ יִקְרָב לְבִיתֶךָ² וְכִיתָא דִּיתַאֲהֹר בֶּן קָדָם יְיָ
 יִתְקָרֵב לְגִבְדִּיךְ: וַיְהִי דִּיתַאֲהֹר בָּהָרִמָּה יְתַקֹּרַד בְּלִירָא הָיָה
 16 וְכָל הָדִיָּה אֲדִי עָבַר עַל קִרְמָה הָיָה וְאֲדִי עָבַד הָיָה פֶּשֶׁר
 בִּישְׂרָאֵל: וְאַקְדִּים יְהוֹשֻׁעַ בַּעֲצֵא וְקָרִיב יָת יִשְׂרָאֵל לִשְׁבֻטוֹהִי
 17 וְאַתַּאֲהֹר שְׁבֻטָא דְּבֵית יְהוֹדָה: וְקָרִיב יָת זִרְעִית יְהוֹדָה
 וְאַתַּאֲהֹר זִרְעִית זָרָה וְקָרִיב יָת זִרְעִית זָרָה לְגִבְרִיא וְאַתַּאֲהֹר
 18 זָבָדִי: וְקָרִיב יָת בֵּיתָה לְגִבְרִיא וְאַתַּאֲהֹר עֲכָן בֶּר פְּרִמִּי בֶר
 19 זָבָדִי בֶר זָרָה לִשְׁבֻט יְהוֹדָה: וְאָמַר יְהוֹשֻׁעַ לְעֲכָן בִּי שְׂוִי
 20 כֵּן יִקְרָא קָדָם יְיָ אֱלֹהֵא דִישְׂרָאֵל וְהָיָה קָדְמוֹהִי אֲוֹרָתָה וְהָיָה
 פֶּעֶן לִי בֵּי עֲבָדָתָא לֹא תִכְסִי מֵנִי: וְאַחֲרֵי עֲכָן יָת יְהוֹשֻׁעַ
 21 וְאָמַר בְּקִשְׁטָא אֵלָּא חֵבִית קָדָם יְיָ אֱלֹהֵא דִישְׂרָאֵל וְכִדְּךָ וְכִדְּךָ
 עֲבָדִית³: וְהָיִית בְּבִדָּתָא אַעֲטֵלִי בְּבִלִּי הֵר שְׁפִיר וְלִמְחֵר

¹ So. ² Der Dageschpunkt irrtümlich im ב statt im ה. ³ So.
 Vgl. Merx Chrest. 136 Zl. 1 und 105 Zl. 4 des Textes; zu letzterer Stelle
 Z. Assyr. III, 287 (p. 105 s.).

סלעין וכסֶּת דִּלִּישָׁנָא דְהָהָבָא הָדֵד חֲמִשִּׁין סֶלֶעִין¹ בִּתְקַלִּיהָ
 וְרַגְלֵיהֶן וְנִסֵּי־בִתְלוֹן דְּהָאֵלֹן טַמִּידִין פֶּאֲרֵא בְּנֵי מִשְׁפַּחַי וְכִסְפָּא
 תְּהוֹתִיחוֹן: וְשִׁלַּח יְהוֹשֻׁעַ אֶמְלָדִין וְרַחֲטוּ דִּבְשָׁפָנָא וְהָא
 22 טַמִּידִין פִּלְשָׁפְנִיה וְכִסְפָּא תְּהוֹתִיחוֹן: וְנִסֵּי־בִתְלוֹן בְּנֵי מִשְׁפָּא
 וְאִיתֵּלֹנִין לֹחַת יְהוֹשֻׁעַ לְלוֹחַת פֶּל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאִתֵּלֹנִין
 23 קָרָם יָדָי: וְרַבֵּר יְהוֹשֻׁעַ ית עֲכָן בֶּר זָהָ וְנִסֵּי־יֵת פִּסְפָּא
 יֵת אַבְטִילָא יֵת לִישָׁנָא דְהָהָבָא וְרַבֵּר יֵת בְּלוּדִי יֵת פִּנְתִּיה
 יֵת תְּרִיחַ יֵת חֲמִירִיה יֵת עֲנִיה יֵת מִשְׁפַּחִיה יֵת פֶּל הַלִּיָּה
 24 וְכָל יִשְׂרָאֵל עֲמִיה וְאֶסְקוּ יִתְהוֹן דִּבְיִישָׁר עֲבוּר: וְאֶמְר
 יְהוֹשֻׁעַ בֵּיא עֲבָרְתָּא יַעֲבֹדְךָ יָדָי פִּירְבָּא הָדִין וְהִלְכוּ יֵתִיה פֶּל
 יִשְׂרָאֵל בְּאֵבָא וְאֶקְדִּרוּ יִתְהוֹן בְּלוּא פֶחֶד וְהִלְכוּ יִתְהוֹן
 25 בְּאֵבָא: וְאֶקְדִּרוּ עֲלוּדִי הַגִּיר אֲבוּנִין רַב עַד יִבְא הָדִין וְחַב
 יָדָי בִּתְקַקֶּס לְגִדִּיה עַל פֶּן קָרָא שְׁמִיה דְּאֵתֵא הַלְוִא בִישָׁר עֲבוּר
 עַד יִבְא הָדִין:

VIII. וְאֶמְר יָדָי לִיהוֹשֻׁעַ לֹא תִדְחֵל וְלֹא תִתְבַּר הַבֵּר
 עֲמֶךָ ית פֶּל עֲמָא עַבְדִּי קָרְבָּא וְקוּם סָק דִּיעִי הָדִי דְּמִסִּידִית פִּירְךָ
 2 ית בְּלוּא דִיעִי יֵת פֶּל עֲמִיה יֵת קָרְתִּיה יֵת אֶרְעִיה: וְהַעֲבִיד
 דִּיעִי לְנִמְלִכָּה פִּמָּא דְּעֲבָרְתָּא לִיְיָהוּ וְלְנִמְלִכָּה לִיְיָהוּ עֲדֵאֵה
 וּבְעִירֵיהָ תִבְלוֹן דִּלְכוֹן אֶתְקִין לִךְ פִּנְטָא דִּקָּרְתָּא בִּמְהוּרָה:
 3 וְקָם יְהוֹשֻׁעַ וְכָל עֲמָא עַבְדִּי קָרְבָּא דִּנְסֶס דִּיעִי וּבְהִד יְהוֹשֻׁעַ
 4 תִּתְהוֹן אֶלְפִין גִּבְרָא גִּיבְרִי הִי־לֹא וְשִׁלְהִינִן בְּדִילִיא: וְאֶקְדִּר
 יִתְהוֹן דִּבְיִישָׁר הָדִי דְּאֶתְקִין פִּנְטִין דִּקָּרְתָּא בִּמְהוּרָה קָרְתָּא לֹא
 5 תִּתְהוֹן בֶּן קָרְתָּא לִיְהוָה וְתִתְהוֹן פִּלְכוֹן בִּתְקַנִּיא: וְאֶמְר וְכָל
 עֲמָא דְּעַמִּי נִתְקָרֵב דִּקָּרְתָּא וְהִי אִי־יִפְקֹן דִּקָּבִילוּתָא עַד²

¹ So. ² Die tiberiens. Drucke mit i, was ich als richtiger ver-
 mute; vgl. v. 6. Die beiden Formen kad und kid sind vielleicht der

- בְּקִדְמֵיָתָא וַיִּפְּרוּ קְדָמֵיהוֹן; וַיִּפְּקוּ בְּתֵרָא עַד הַיַּגֹּד¹ יְתֵחֶן 6
 מִן קָרְתָא אֲדִי יִיבִיחוּ תְּבִיחוֹן קְדָמָא פִּד בְּקִדְמֵיָתָא וַיִּפְּרוּ
 קְדָמֵיהוֹן; וְאִתָּן תְּקוּבוֹן מִן פְּנֵא וַתִּדְּכוּן יֵת קָרְתָא 7
 וַיִּמְסִינָה יְדֵי אֱלֹהֵינוּ בִּידְכוֹן; וַיְדִי פְּמִיחֵכוֹן יֵת קָרְתָא 8
 אִתְּרִיקוֹן יֵת קָרְתָא בְּלֹדָא פִּפְתִּינָא אֲדִי תַעֲבִחוֹן הֵו דַּפְקִידִית
 יְתֵחֶן וְשִׁלְחִינוּן יְהוּשֻׁעַ וְאַחֲרָיו דִּכְבִּינָא; וַיְתִיבוּ מִן בֵּיתֶאֱל 9
 וּבִין עֵי מִעֲרָב דֵּעִי לְבֵת יְהוּשֻׁעַ בְּלִילִיָּא הָהוּא בְּגו עָמָא;
 וְאַקְדִּים יְהוּשֻׁעַ בַּעֲצָא לִמְנָא יֵת עָמָא וְסִדִּיק הוּא דִּסְבִּי 10
 יִשְׂרָאֵל קָדָם עָמָא דֵּעִי; וְכָל עָבְדֵי קָרְבָּא דַּעֲמִיָּה סִדִּיקוֹן 11
 וְאַתְקָרְבוּ וְאַתָּו דִּקְבִּיל קָרְתָא וְשִׁדוּ מִנְּפִשָׁתָא דֵּעִי וְהִדְלָתָא
 בִּינֹהִי וּבִין עֵי; וְדַבֵּר פִּחְמִשָׁה אֶלְפִין גְּבִרָא וְשִׁדוּ יְתֵחֶן 12
 פְּנֵא² בִּין בֵּיתֶאֱל וּבִין עֵי מִעֲרָב דִּקָּרְתָּא; וְשִׁדְּלוּ עָבְדֵי יֵת 13
 כָּל מִשְׁחֵתָא דִּמִּנְפִּשָׁתָא דִּקָּרְתָּא וַיֵּת פְּנִינָה מִעֲרָב דִּקָּרְתָּא
 וְאַזֵּל יְהוּשֻׁעַ בְּלִילִיָּא בְּגו מִישְׂרָא; וְהִלִּיךְ פִּד הָהוּא בִּלְכָא דֵּעִי 14
 וְאַחֲרָיו וְאַקְדִּימוּ לִנְפִקוֹן אֲנָשֵׁי קָרְתָּא דִּקְרָבִימוֹת יִשְׂרָאֵל דִּאֲגָא
 קָרְבָּא הוּא וְכָל עָמִיָּה דִּזְמִנָּא וּמִתְקֵן לֵיה קָדָם מִישְׂרָא וְאַחֲרָיו
 לֹא יִדְעִין אֲדִי פְּנֵא דִּהֶן מֵאַחֲרֵי קָרְתָּא; וְאַתְבִּילוּ יְהוּשֻׁעַ 15
 וְכָל יִשְׂרָאֵל קְדָמֵיהוֹן וְאַצְלוּ בְּאוֹרֵחַ מִדְּפָרָא; וְאַתְפִּנְשׁוּ כָּל 16
 עָבְדֵי וּבְשֵׁי דִּבְרוּחָם בְּתִיחֶן וְרָדְפוּ בְּתֵר יְהוּשֻׁעַ וְאַתְנַגִּילוּ מִן
 קָרְתָּא; וְלֹא אֲשַׁתָּאֵר אֲנָשׁ פְּעִי לְבֵיתֶאֱל דִּלֹּא נִפְקוּ בְּתֵר 17

Bedeutung nach ursprünglich verschieden gewesen, und zwar letzteres
 vergleichend wie. S. auch Merx, Chrest. 215. Doch wäre dieser Unter-
 schied in beiden Überlieferungen nicht streng beobachtet; vgl. Landauer,
 Masorah S. 66. Auch cap. XIV, 11 כָּד wie gegenüber tiberiens. כָּד.
 IX, 13 כָּד, auch Lag. כָּד; das Strassb. Exemplar dagegen כָּד. Vgl.
 IX, 12. Das formale Verhältnis der beiden Formen zu einander wird
 schwerlich so sein, wie Dalman, Grammatik S. 185 Anm. 2 meint.

¹ So; kaum richtig, für הַיַּגֹּד.

² So.

18 יִשְׂרָאֵל וּשְׁבָקוּ יְתָ קָרְתָּא פֶּד פְּתִיחָא וּרְדֹפוּ בְּתֵר יִשְׂרָאֵל: וְאָמַר
 יְיָ לַיהוֹשֻׁעַ אֲדִים בְּיָמָהּ דְּבִדְךָ עַל יְיָ אֲדִי בִידְךָ אִמְסִיעָה
 19 וְאֲדִים יְהוֹשֻׁעַ בְּיָמָהּ דְּבִידִיהָ עַל קָרְתָּא: וְכַנְנָא קָם צַפְרִיעַ
 מֵאַתְדִּיהָ וּרְחֹטוּ פֶּד אֲדִים יְדִיהָ וְעָלוּ דְקָרְתָּא וְכַבְשׁוּהָ
 20 וְאֶחָדָא וְאַדְלִיקוּ יְתָ קָרְתָּא בְּנוֹרָא: וְאַחַפְנִיָּא אֲנָשִׁי יְיָ
 לְאַחַדְחֹדְחוֹן וְחָזוּ וְהָא סֵלִיק תַּנְנָא דְקָרְתָּא לְצִית שְׂבִיָּא
 וְלֵא הִוָּה בְּחוֹן חֵילָא לְמַעַק לֵכָא וּלְכָא וְעָנָא וְאַפְךָ
 21 דְּמִדְפָּרָא אַתְחֹזֵר עַל רִדְפָא: וַיְהוֹשֻׁעַ וְכָל יִשְׂרָאֵל חָזוּ אֲדִי פֶבֶשׁ
 פֶּנְנָא יְתָ קָרְתָּא וְאֲדִי סֵלִיק תַּנְנָא דְקָרְתָּא וְחָבּוּ וּמָחוּ יְתָ
 22 אֲנָשִׁי יְיָ: וְאַזְיָן נַפְלוּ מִן קָרְתָּא דְקָלְמוֹתְחוֹן וְחָזוּ לְיִשְׂרָאֵל
 בְּמַצִּיעִין אֲזִין מִפָּא וְאַזְיָן מִפָּא וּמָחוּ יְתָחוֹן עַד דְּלֵא אַשְׁתָּאֵר
 23 לְחוֹן שְׂאֵר וּמַשְׁחִיבִי: דִּית מְלֶפָא דְעִי אֶחָדוּ פֶּד חֵי וְקִרְיָבוּ
 24 יְתִיהָ לֹות יְהוֹשֻׁעַ: וְהָוָה פֶּד שִׁיעִי יִשְׂרָאֵל דְקֶטְלָא יְתָ פֶל
 יְתָבִי יְיָ בְּחָקְלָא פֶמִידְפָּרָא וּרְדֹפִלוֹן פִּיהָ וְאַתְקֶטְלוּ פֶלְחוֹן
 לְפִתְנָם דְּהָרִב וְחָבּוּ וְחָבּוּ פֶל יִשְׂרָאֵל דְעִי וּמָחוּ יְתָ
 25 לְפִתְנָם דְּהָרִב: וְחָזוּ פֶל דְאַתְקֶטְלוּ פֶלְחוֹנָא הָוָה מַעֲבִיר וְעַד
 26 אֶתָּא יְתָי עַס־ אֲלַפִּין פֶּל אֲנָשִׁי יְיָ: וַיְהוֹשֻׁעַ לֵא אֶתְיָב יְדִיהָ
 27 וְאֲדִים בְּיָמָהּ עַד דְּנִמְרָ יְתָ פֶל יְתָבִי יְיָ: לְחוֹר פַּעֲיָא וְעָדִי
 קָרְתָּא הָוָה בָּחוּ לְחוֹן יִשְׂרָאֵל פֶּפְתַּנְנָא דְיָי דְפֶקֶד יְתָ
 28 יְהוֹשֻׁעַ: וְאַוְקִיד יְהוֹשֻׁעַ יְתָ יְיָ וְשׁוּיָה תַל הָרִיב דְעָלָם דְּצָחוּ
 29 עַד יוֹבָא הָדִין: דִּית מְלֶפָא דְעִי צָלָב עַל צָלָבָא עַד עָדָן
 יִנְשָׂא וּכְמִיעַל שְׂמִשָּׁא פֶקֶד יְהוֹשֻׁעַ וְאַחֲרֵוּ יְתָ נְבִידִיהָ מִן
 צָלָבָא וְחָבּוּ יְתִיהָ בְּמִיעַלָא חֲתִיעַ קָרְתָּא וְאַקִּיבוּ עָלֵוּהִי
 30 הָגֹר אֲבִינִין רָב עַד יוֹבָא הָדִין: בְּכִין פֶּמָּא יְהוֹשֻׁעַ מִדְפָּהָא
 31 קָרָם יְיָ אֶלְהָא דְיִשְׂרָאֵל בְּטוֹרָא דְעִיבָל: פֶּמָּא דְפֶקֶד מִשָּׁה

¹ Diese beiden Worte ausserdem noch tiberiensisch vokalisiert

עבדא דִּי־יָי יח פני ישראל פֿריא דכתיב בספר אורייתא דנִישָׁה
 מִדְּבַח אֲבוֹתָן שְׁלֹמֹן דִּלֵּא אֲתֵרִם עֲדִיחוֹן פֿרז־לֵא וְאֶסְקֹר
 עֲדִיחוֹ עֲדִיחוֹן קָדָם יִי־וְנִפְסִינֹו נִסְחָת קִדְשִׁין: וְכָתֹב חֲמֵן עַל
 32 אֲבִיָּא יח פֿרשֶׁטֶן אורייתא דנִישָׁה וְכָתֹב קָדָם פֿני ישראל:
 33 וְכָל יִשְׂרָאֵל וְסִבּוּחֵי וְסִיכּוּחֵי וְדִינּוּחֵי קִינִין מִפֿאַ וְנִפֿאַ
 לֵאֲוִיָּא קָדָם פֿהֲלִיא לֵי־וֹ־נִשְׁלִי אִי־חֹן קִינִיא דִּי־יָי גִּידֵא
 בִּי־נִפֿאַ פֿלג־חֹן לִקְבִיל טוֹרָא וְגִידִין וְפֿלג־חֹן לִקְבִיל טוֹרָא
 דִּי־בִל פֿמֵא דִּפְקִיד מִשָּׁה עֲבָדָא דִּי־יָי לִבְרִיָּא יח עֲבָדָא יִשְׂרָאֵל
 34 פֿקִדְנִיתָא: וְבִחֵר פֿין קָרָא יח פֿל פֿתִּנְמִי אורייתא פֿרִיָּן
 35 וְלִזְטִין פֿכֿל דכתיב פֿספֿרא דאורייתא: לֵא הִזֵּה פֿתִּנְמִי מִפֿל
 דִּפְקִיד מִשָּׁה דִּלֵּא קָרָא דִּהוּשֶׁל קָדָם פֿל קִהֲלֵא דִּישְׂרָאֵל וְנִשְׁאִי
 יִטְפֿרא וְגִידֵא דִּאֲדִי־חֹן בִּי־חֹן:

IX. וְהִזֵּה פֿד שְׁמִיעֹו פֿל מִלִּכְיָא דבעבֿרא דִּירֶדֶנָּא פֿטוֹרָא

וּבשְׁפִילתָא וּבכֿל סֵפֶר יִמָּא רִבָּא דִּלִּקְבִיל לִבֶּן חֲתָא־
 2 וְאֲבוֹרָא־פֿלג־חֹן פֿרז־לֵא חֲוָא־וִיבֹרָא־: דִּאֲתַפְּנִשׁוּ פֿהֲלֵא
 3 דִּאֲנִיָּא קִדְבָּא עִם דִּהוּשֶׁל וְעִם יִשְׂרָאֵל סִיעָא הִדָּא: דִּיתְבִּי
 4 גִּבְעוֹן שְׁמִיעֹו יח דִּעֲבֵד דִּהוּשֶׁל לִי־דִיחוֹ לֵעִי: וְעֲבָדוּ אֶת אֲבוֹן
 פֿהֲכִנְיָה וְאֲזִלּוּ וְאֲזִלּוּ וְנִסִּיבוּ סֶקֶן בִּלִּין לִי־בִי־חֹן וְזִי־חֹן
 5 דִּחֲמֵר בִּלִּין וְלִמְבִּזְעִין וְלִמְצִחִין: וְלִמְסִנִּין¹ בִּלִּין וְלִמְלִקְעִין
 6 דִּהִזֵּה לִי־סִנִּין: וְאֲזִלּוּ דִּזֵּחַ דִּהוּשֶׁל לִי־מִשִּׁיתָא לִי־גִלְגָּלֵא וְאֲמִלּוּ
 7 לִיָּה וְלִאֲנִשׁ יִשְׂרָאֵל מִאֲרַע חֲזִיקָא אֲתִיָּא וּכְעַן גִּזְרוּ לֵאנָא
 8 קִים: וְאֲמֵר אֲנִשׁ יִשְׂרָאֵל לִי־חֲוָאָה דִּלְבִּיא בִּינָא אִי־חֹן יִחְבִּין
 יִאֲמִידִין גִּמְרֵר לִי־חֹן קִים: וְאֲמִלּוּ לִי־הוּשֶׁל עֲבָדִךְ³ אֲחִנָּא

¹ Hdschr. יִבְסֶן.

² Ich wage trotz v. 12 nicht zu ändern; vgl. Z. Ass. III, 281 (P. 38 7).

³ So; vgl. v. 11 u. 24. Vgl. die Anmerkung zu XVII, 5.

9 וְאָמַר דָּהוֹן יְהוֹשֻׁעַ בֶּן אֱלִיזָר וּמִן אֶתְחָן: וְאָמְרוּ לֵיהּ
 בָּאֵרֶע רְחִיקָא לְחָדָא אֱתוּ עֲבָדךָ לְשִׁמָּא דִּינִי אֱלֹהֶךָ אֲדִי
 10 שְׂמַעְנָא יְת שִׁמְעַע גְּבוּרָתֶיהָ דִּיתָּא פֻּל דְּעַבְדָּא בְּמִצְרַיִם: דִּיתָּא פֻּל
 דְּעַבְדָּא לְחִידָן מִלְכִּי אֲמִירָאָה דְּבַעֲבָרָא דִּיהֶדְנָא לְסִיחֹן מִלְכָּא
 11 דְּחִשְׁפֹּן וְלַעֲוָג מִלְכָּא דְּבִיתָן דְּבַעֲשָׁתוֹת: וְאָמְרוּ לֵיהּ סָבָא
 דְּכָל יְתָבִי אֲרַעָא דְּמִימַר סָבו עֲמָנוֹן דִּדְחִין לְאֹרְחָא וְאִי־לִו
 דְּקָדְמוֹתָהוֹן דְּחִימָיוֹן דָּהוֹן עֲבָדִינוֹן אֲנַחְנָא וְכֵן גְּזָרוּ לֵיהּ
 12 קָיָם¹: דִּין לְחִמְכָּא פִּדְחָמִים אֲזִדְרָנָא יְתָהּ מִבְּתָלָא בָּיוֹם
 13 מִפְּקָא דְּמִיתִי דָּהוֹן וְכֵן הָא יָפִישׁ וְהָוָה פִּסְנִין: וְאֵלֶּין
 דִּיקִין דְּהָמַר דְּמִי־נָא פִּדְחָתִין² וְהָא אֲתַפְּלוּ וְאֵלֶּין תּוֹתִבְנָא
 14 וּמִסְנָא בְּלִיָּאוּ מִפְּנֵי אֹרְחָא לְחָדָא: וְקָפְלוּ גְבָרָא
 15 דְּפִתְחֵמִיָּהוֹן וְאֶלְפָן בֶּן קָדָם יָדִי לֵיהּ תַּבְּלוּ: וְעַבְדָּא דָּהוֹן
 יְהוֹשֻׁעַ שָׁלָם וְגַזַּר דָּהוֹן קָיָם לְקִימוֹתָהוֹן וְקִיּוּמוֹ דָּהוֹן רַב־בְּרִי
 16 פִּנְשִׁתָּא: וְהָוָה מִפּוֹקַת תְּלִיתָהּ יוֹמִין בְּתַר דְּגִזְרוּ דָּהוֹן קָיָם
 17 וּשְׂמַעְרוּ אֲדִי קְרִיבִין אֲנוֹן לֵיהּ וּבִינֵיהוֹן אֲנוֹן יְתָבִין: וְנִשְׁלָחוּ
 בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאֱתוּ לְקִרְיָהוֹן בְּיֹדֵיהּ תְּלִיתָאָה וְקִרְיָהוֹן גְּבֻלָּה
 18 וְכַפִּירָה וּבְאֵרוֹת וְקִרְיַת יַעֲרִים: וְלֵיהּ מַחֲלוֹן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֲדִי
 קִיּוּמוֹ דָּהוֹן רַב־בְּרִי פִּנְשִׁתָּא בְּמִימָרָא דִּינִי אֱלֹהָא דִּישְׂרָאֵל
 19 וְאֲתַרְעֵמוּ פֻּל פִּנְשִׁתָּא עַל רַב־בְּרִיָּא: וְאָמְרוּ פֻּל רַב־בְּרִיָּא דִּיכָל
 פִּנְשִׁתָּא אֲנַחְנָא קִיּוּמָא דָּהוֹן בְּמִימָרָא דִּינִי אֱלֹהָא דִּישְׂרָאֵל
 20 וְכֵן לֵיהּ נִיבּוֹל³ דְּאֲמַרְקָא דָּהוֹן: הָא נְעַבִּיד דָּהוֹן וְנִקְיִים
 21 יְתָהוֹן וְלֵיהּ דְּדִי עֲלֵנָא וְגִזָּא עַל קִיּוּמָא דְּקִיּוּמָא דָּהוֹן: וְאָמְרוּ

¹ Über dem Schwastrich des ρ noch der i-Punkt; vgl. Z. Ass.

III, 274 f. ² Die Vokale über τ und zweitem τ sind nicht mehr

sicher erkennbar. Die Spuren deuten auf $\bar{\epsilon}$ und $\bar{\epsilon}$, was fehlerhaft sein dürfte. Es wird הֶרְחִיק zu lesen sein. ³ So; man erwartet יָבוֹל .

Ebenso XXIV, 19. Vgl. auch VIII, 6.

- לַהֲדֹן רַב־בָּיָא יִיהֹן וַיִּהֹן לִקְטִין אֲעִין¹ וּמִלֵּין מֵיָא לַפֵּל
 פִּנְשָׁתָא פִּבָּא דְּבִלְלִי לַהֲדֹן רַב־בָּיָא: וְקָרָא לַהֲדֹן יְהוֹשֻׁעַ²²
 וּמִלֵּל עִמְהֹן לַמִּימָר לֵבָיָא שְׁקִירָתֹן פִּנָּא לַמִּימָר רַחֲמִין
 אֲנַחְנָא מִנְּכֹן לַחֲדָא וְאַתֹּן בִּינָנָא יַתְּבִין: וּכְעֵן לִיטִין אֲתֹן²³
 דְּלֹא יַפְסֹקֹן מִפִּכֹן עִבְדִּין דְּלִקְטִי אֲעִין וּמִלֵּין² מֵיָא לַבִּית
 מְקֻדָּשָׁא דְּאַלְהִי: וְאַתִּיבֹו יַת יְהוֹשֻׁעַ וְאַמְרֹו אֲדִי הָאֵתָא²⁴
 אַתְהִלָּה לְעִבְדְּךָ יַת דְּפָקִיד יְהִי אֲדִלְךָ יַת מִשָּׁה עִבְדִּיהָ דְּמִתָּן
 דִּכֹּן יַת פֵּל אֲרֵעָא וְלִשְׂצֵאָה יַת פֵּל יַתְּבִי אֲרֵעָא בִּין קְדָמִיכֹן
 וְדִחִילָנָא לַחֲדָא לְנַפְשָׁתָנָא בִּין קְדָמִיכֹן וְעִבְדָּנָא יַת פִּתְגָמָא
 הָדִין: וּכְעֵן הָא אֲנַחְנָא מִסִּידִין בִּידְךָ פִּבָּא דְּתִקֵּן וְדִבְשָׁר²⁵
 בְּעִינְךָ לְמַעֲבֹד לֵנָא עִבִּיד: וְעִבֵּד לַהֲדֹן פִּין וְשִׁירָיִב יַתְהֹן²⁶
 מִיָּד בְּנֵי יִשְׂרָאֵל דְּלֹא קְטִילִילֹון: וּמִסִּידֹון יְהוֹשֻׁעַ בַּעֲדָנָא²⁷
 הָלֹוא לִקְטִי אֲעִין וּמִלֵּין מֵיָא לִכְנֻשָּׁתָא וְלִמְדַבְּחָא דִּיְהִי עַד
 יוֹמָא הָדִין לְאַתְרָא דִּיתְדִי:

- X. אַחֲרָה פִּד שְׁמַע אֲדִנִי צֹדֵק מִלְפָּא דִּירוּשָׁלַיִם אֲדִי פִבָּשׁ
 יְהוֹשֻׁעַ יַת עִי וְצִמְרָה פִּבָּא דְּעִבֵּד לִיְדִיחֹו וְלִמְלָפָה פִּין עִבֵּד
 דְּעִי וְלִמְלָפָה אֲדִי אֲשִׁלִּיבֹו יַתְּבִי גִבְעֹון עִם יִשְׂרָאֵל וְחֹו
 בִּינִיהֹן: וְדִחִילֹו לַחֲדָא אֲדִי קָרָתָא רַבְתָּא גִבְעֹון פִּחָדָא²
 מִקְרֹוי מִלְכָּתָא אֲדִי הִיא רַבָּא בִּין עִי וְכָל גִּבְרָהָא גִּפְרִין:
 וּשְׁלַח אֲדִנִי צֹדֵק מִלְפָּא דִּירוּשָׁלַיִם לֵאמֹר הוּהִם מִלְפָּא דְּחִבְרֹון³
 וְלֹות פִּרָּאָם מִלְפָּא דִּירְמִיּוֹת וְלֹות יַפְיַע מִלְפָּא דְּלִבְיִשׁ וְלֹות
 דְּבִיר מִלְפָּא דְּעִגְלֹון לַמִּימָר: סָקוּ דִּלְחִי וְסַעֲדוּנִי⁴ וְנִמְחִי
 יַת גִּבְעֹון אֲדִי אֲשִׁלִּימָת עִם יְהוֹשֻׁעַ וְעִם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: וְאַתְּפִישׁוּ⁵
 וְסִילְקוּ חֲמִשָּׁה מִלְכֵי אֲמִירָאָה מִלְפָּא דִּירוּשָׁלַיִם מִלְפָּא
 דְּחִבְרֹון מִלְפָּא דִּירְמִיּוֹת מִלְפָּא דְּלִבְיִשׁ מִלְפָּא דְּעִגְלֹון אֲפֹן

¹ Hdschr. אֲעִין.² Hdschr. אֲעִין.³ Vermutlich falsch für

וְסַעֲדוּנִי, wie auch die tiberiens. Drucke.

6 רָבָל מִשְׁדִּיתָחוֹן וּשְׁדוֹ עַל גִּבְעוֹן וְאֶנְיָהוּ קָרָבָא עִיָּהּ: וּשְׁדָּהוּ
 אֲשֵׁי גִבְעוֹן לֹאת יְהוֹשֻׁעַ לִמְשִׁיחָא לְגִלְגָּלָא לְמִימְרֵי יָא
 תִּשְׁלִי דֶּחַךְ מִעֲבֹדְךָ סָךְ דִּלְחָנָא בַּפְרִיעַ וּפְרוֹס לֵינָא וּסְנוּנָא¹
 7 אֲרִי אֲחַפְּיוֹשׁוֹ עִיָּנָא עַל מַלְכֵי אֲמִירָאָה וְתַבִּי טוֹרָא: וּסְדִיק
 יְהוֹשֻׁעַ מִן גִּלְגָּלָא הוּא וְכָל עָמָא עֲבָדֵי קָרָבָא עִמָּיהּ וְכָל
 8 גִּיבְיֵי הַיָּלָא: וְאָמַר יְיָ לִי־יְהוֹשֻׁעַ לֵאמֹר תִּדְחַל מַעְהוֹן אֲרִי בִידְךָ
 9 מִסְּרַחֲטָיוֹן לֵאמֹר יַחַשְׁתָּד מַעְהוֹן אֲנִשׁ קִדְמָךְ: וְאַתָּא לִי־תָחוֹן²
 10 יְהוֹשֻׁעַ בַּחֲפִיָּתָךְ עַל לִיָּלָא סְדִיק מִן גִּלְגָּלָא: וְשִׁעֲשִׁיוֹן יְיָ
 קָדָם יִשְׂרָאֵל וּמַהֲלֹן מָהָא רָפָא פִּגְמָלֹן וּרְדִפִּיוֹן פֹּאדָרַח מִסְקָנָא
 11 דִּבֵּית הוֹרֹן וּמַהֲלֹן עַד עֹזְקָה וְעַד מְקָדָה: וְהָיָה בְּמִי־מַחֲוֹן
 מִן קָדָם יִשְׂרָאֵל אֲנֹן פִּמְהַחֲנָא דִּבֵּית הוֹרֹן וּלְנֶן קָדָם יְיָ
 אֲתִרְמָלָה³ עִלְיוֹן אֲבֹנִין רַב־בָּן מִן שְׁמָיָא עַד דְּאֵתוֹ לְעֹזְקָה
 וּמִיָּחֹ סְגִיֹּאִין דִּמְיָתוֹ פֹּאדְבִי בִרְדָּא מִדִּקְסָלוֹ בְּנִי יִשְׂרָאֵל
 12 פֹּהֲרָפָא: בְּכִין שִׁפְתָּ יְהוֹשֻׁעַ קָדָם יְיָ פִּוְיָנָא דִּמְסֵר יְיָ יַח
 אֲמִירָאָה קָדָם בְּנִי יִשְׂרָאֵל וְאָמַר לְעִינֵי יִשְׂרָאֵל שְׁמִשָּׂא פִּגְמָלֹן
 13 אֲוִידִךְ וְסִי־הָדָא בְּמִישֵׁר אֲלִיוֹן: וְאֲוִידִךְ שְׁמִשָּׂא וְסִי־הָדָא קָם עַד
 דְּאֲתַפְרַע עֲבָא פִּית יִשְׂרָאֵל מִפְּעִלֵי דְבְּבִיחוֹן הִלָּא הוּא פֹּחִיבָא
 עַל סַפְיָא דְּאֲוִירָהָא וְכָם שְׁמִשָּׂא בְּפִלְלוֹת שְׁמָיָא וְלֵא דְּהִיק
 14 לְמִיָּעַל פִּיוִם שְׁלִים: וְלֵא הָיָה פִּוְיָנָא הָלֹוא קִדְמִיָּהּ וּלְבִתְרוּהִי
 דְּאֲתַקְפִּילָת קָדָם יְיָ צִלּוֹת אֲנִשׁ אֲרִי יְיָ בְּמִי־מַחֲוִיָּה אֲנִיָּה
 15 קָרָבָא לִי־יִשְׂרָאֵל: וְתַב יְהוֹשֻׁעַ וְכָל יִשְׂרָאֵל עִמָּיהּ לִמְשִׁיחָא
 16 לְגִלְגָּלָא: וְאֲפֹלוֹ הַמְּשָׂא מַלְכִּיא הָאֲדִין רֹאשְׁמִירוֹ בְּמַעְרָתָא
 17 בְּמְקָדָה: וְאַתְחָלָה לִיְהוֹשֻׁעַ לְמִימְרֵי אֲשִׁיעֲלָהוּ הַמְּשָׂא מַלְכִּיא
 18 טַחֲלִיִּין בְּמַעְרָתָא בְּמְקָדָה: וְאָמַר יְהוֹשֻׁעַ קְרִיבוֹ אֲבֹנִין רַב־בָּן

¹ So. ² Nachträglich am Rande. — Der Schluss des vorigen und der Anfang dieses Verses durchlöchert und überklebt. ³ So.

Vgl. Z. Ass. III, 285 unten.

- 19 ד'פומא דמערחא ובינו עליה גבירין למשחרון: דאמון לא
 תקומין דדופו פתר פעלי דבביון ותדבקון יתרון ולא
 תשפלתון דבישל לקרויחון ארי מסייון ירי אלהון
 20 פדיון: והיה פד שיעי יהושע וברי ישראל דממחרון מהחא
 רבא לאחא עד דשליכו ומשיחא אשתו וכו' מחרון ועלו
 21 לקרון פיון: ותבו כל עמא דמשורחא דות יהושע
 דמקדה פשלים לא היה נקא לברי ישראל דמחרון גבר ית
 22 נפשיה: ואמר יהושע פתחו ית פומא דמערחא ואפיקו דות
 23 ית המשא מלכא האנין נון מערחא: ועברו פין ואפיקו
 דותיה ית המשא מלכא האנין נון מערחא ית מלכא דירושלם
 דית מלכא דחביון ית מלכא דירמיות ית מלכא דלניש ית
 24 מלכא דעגלון: והיה פד אפיקו ית מלכא האנין דות יהושע
 וקרא יהושע לכל אנשי ישראל ואמר רשעונו גברי עברי
 קרבא דאדלו עמיה קרבו שויו ית רגליכון על צורי מלכא
 25 האנין וקרבו ושויאו ית רגליכון על צוריכון: ואמר דות
 יהושע לא תדהלון ולא תתבון תקפו ועילבו ארי פדון
 יעביד ירי לכל פעלי דבביון דאמון מחרון קרבא¹ בחון:
 26 ומחרון יהושע פתר פין וקטליון וצליכון על המשח
 27 צליכון והיו צליכון על צליכא עד רמשא: והיה דיעה
 מיכל שמשא פקיד יהושע ואחיתון² מלל צליכא ורמון³
 דמערחא דאשכרו תמן ושויאו אבון רבבין על פומא
 28 דמערחא עד פין יריא דין: וית מקדה פבש יהושע פיריא
 הווא⁴ ומיחא דפתגם דחלב וית מלכא גמר יתה וית כל
 נפשה דבה לא אשאר משיח⁵ ועבר דמלכא דמקדה פמא

¹ Hdschr. קרב. ² Hdschr. דאחיתון.

³ So.

⁴ Hdschr.

היה. ⁵ Ursprünglich scheint "יב" dagestanden zu haben, aber (bei Athnach) scheint der linke Punkt weggekratzt zu sein.

29 דַּעֲבָד דִּמְלָכָא דִּי־יִיְהוָה: דַּעֲבָר דְּחוּשֵׁל רֹכֵל יִשְׂרָאֵל עֲמִיָּה מִמְּקָדָה
 30 לִלְבָּנָה וְאֶנְיָה קָרְבָּא עִם לִבְנָה: וּמִסֵּר יָדָי אֶת יָהֳהָ פִידָא
 דִּישְׂרָאֵל דִּית מְלָכָא וּמִהָא דִּפְתָנָם דְּהָרִב דִּית פֹּל נַפְשָׁתָא דִּבָּה
 לֹא אֲשָׁר בָּהּ מִשִּׁיזִיב¹ דַּעֲבָד דִּמְלָכָא פִּנְיָ דַּעֲבָד דִּמְלָכָא
 31 דִּי־יִיְהוָה: דַּעֲבָר דְּחוּשֵׁל רֹכֵל יִשְׂרָאֵל עֲמִיָּה מִלְּבָנָה לִלְכִישׁ
 32 וְשָׂרָא עֲלֶיהָ וְאֶנְיָה קָרְבָּא בָּהּ: וּמִסֵּר יָדָי אֶת לִכִּישׁ פִּידָא
 דִּישְׂרָאֵל רַב־בָּשָׂה בְּיוֹנָא תַנְיָנָא וּמִהָא דִּפְתָנָם דְּהָרִב דִּית פֹּל
 33 נַפְשָׁתָא דִּבָּה פֹּל דַּעֲבָד לִלְבָּנָה: בִּנְיָן סְדִיק חֲרִים מְלָכָא
 דְּגָזָר דִּנְסַעֲדָר אֶת לִכִּישׁ וּמִהָא דִּחוּשֵׁל דִּית עֲמִיָּה עַד דִּלֹּא
 34 אֲשַׁתָּאֲרָ לִיָּהּ מִשִּׁיזִיב: דַּעֲבָר דְּחוּשֵׁל רֹכֵל יִשְׂרָאֵל עֲמִיָּה
 35 מִלְכִישׁ דִּיעֲגָלִין וְשָׂרָא עֲלֶיהָ וְאֶנְיָה קָרְבָּא עֲלֶיהָ: וְכַבְשׁוּהָ
 בְּיוֹנָא חֲרִים וּמִהָא דִּפְתָנָם דְּהָרִב דִּית פֹּל נַפְשָׁתָא דִּבָּה
 36 בְּיוֹנָא חֲרִים גְּמָר פֹּל דַּעֲבָד לִלְכִישׁ: וְסְדִיק דְּחוּשֵׁל רֹכֵל
 37 יִשְׂרָאֵל עֲמִיָּה מִיעֲגָלִין דִּחֲבִירִין וְאֶנְיָה קָרְבָּא עֲלֶיהָ: וְכַבְשׁוּהָ
 וּמִהָא דִּפְתָנָם דְּהָרִב דִּית מְלָכָא דִּית פֹּל קְרוּחָא דִּית פֹּל
 נַפְשָׁתָא דִּבָּה לֹא אֲשָׁר מִשִּׁיזִיב פֹּל דַּעֲבָד דִּיעֲגָלִין גְּמָר
 38 יָהֳהָ דִּית פֹּל נַפְשָׁתָא דִּבָּה: וְחָב דְּחוּשֵׁל רֹכֵל יִשְׂרָאֵל עֲמִיָּה
 39 לִדְבִיר וְאֶנְיָה קָרְבָּא עֲלֶיהָ: וְכַבְשָׂה דִּית מְלָכָא דִּית פֹּל קְרוּחָא
 וּמִהָא דִּפְתָנָם דְּהָרִב גְּמָרִי אֶת פֹּל נַפְשָׁתָא דִּבָּה לֹא אֲשָׁר
 מִשִּׁיזִיב פִּנְיָ דַּעֲבָד דִּחֲבִירִין פִּין עַבְד לִדְבִירָה וּלְמִלְכָּה וּכְנִיָּא
 40 דַּעֲבָד לִלְבָּנָה וּלְמִלְכָּה: וּמִהָא דְּחוּשֵׁל אֶת פֹּל אֲרִעָא טוֹרָא
 דְּדוּרְמָא וְשִׁפִּילָתָא וּמִשְׁפָּךְ מִרְמָתָא² דִּית פֹּל מִלְכִּירִין לֹא
 אֲשָׁר מִשִּׁיזִיב³ דִּית פֹּל נַשְׂמָא גְמָר פִּנְיָ דִּפְקִיד יָדָי אֶלֶיָּהּ
 41 דִּישְׂרָאֵל: וּמִהָא דְּחוּשֵׁל מִדְּקָם גִּילָה וְעַד עֵלָה דִּית פֹּל אֲרִעָ

¹ Ebenso wie in der vorigen Anmerkung. ² So auch XIII, 20.

Dagegen XII, 3, 8 יָדָי רִכְיָה, was jedenfalls verständlicher ist. ³ So;

bei Athnach.

42 גִּשְׁן וְעַד גִּבְתֵּינִי: דָּית פֶּל מִלִּכְיָא הָאֲעִין דָּית אֲרַעְתֵּינִי פֶבֶשׁ
 יְרוּשָׁלַם זִמְנָא הָדָא אֲדִי יָדִי אֲדִיָּהּ הַיִּשְׂרָאֵל בְּמִי-בְרִיָּה אֲנִיָּה
 43 קָרְבָּא לַיִּשְׂרָאֵל: דָּתב יְרוּשָׁלַם וְכָל יִשְׂרָאֵל עֲמִיה רַב־שִׁירָתָהּ
 לַגִּלְגָּלִי:

XI. וְהָיָה כֹּד שִׁמְעִי זִבְיִן מִלִּפְּא הַחֲצוֹר וּשְׁלִיחַ דָּיִת זִרְבָּ
 מִלִּפְּא דִמְחֹן וְלֹחַת מִלִּפְּא דְשִׁמְחֹן וְלֹחַת מִלִּפְּא דְאֶבְשָׁתִּי:
 2 וּלְמִלְכֵיָּא דְמִצְפֹּרֶת פְּטוּרָא וּבְמִישְׁרָא דְחֹרִם גִּנְיֹסֶר וּבְשִׁפְרִילָתָא
 3 וּבְפִלְכֵי חוֹר מִעֲרָבָא: פִּנְעִנְתָּהּ מִמֶּדְנָהּ וּמִמֶּעֲרָבָא¹ וְאֶמְוֹרָתָהּ
 וְחִתָּתָהּ וּפִיזָתָהּ וַיְבוֹסֶסְתָּהּ פְּטוּרָא וְחִתָּתָהּ שִׁפְרִילֵי חֲרִמְיִן
 4 פֶּאֲרַע מִעֲפֵיָּא: וְנִפְקֹן אֶמְחֹן וְכָל מִשְׁרֵיתֵיחֹן עִמְחֹן עִם סָגִי
 פֶּחֱלִיא דְעַל פִּיק יִבְיָא לִסְגִי וְסוֹסֹן וְרַחֲבִין סָגִי לֵאחָדָא:
 5 וְאֶזְדַּבְּנוּ כָּל מִלְכֵיָּא הָאֲעִין וְאֶחָד וּשְׁחֹר פָּחָדָא עַל מִי מְחֹרִם
 6 לֵאחָדָה קָרְבָּא עִם יִשְׂרָאֵל: וְאֶמְר יָדִי לַיִּירוּשָׁלַם לֵאמֹר תִּדְחַל
 בֵּין קָדְמֵיחֹן אֲדִי בַחֲר פִּנְעִנְתָּהּ הָדִין אֲנָא מִסֵּר יִת פִּלְחֹן
 קְטִילִין קָדָם יִשְׂרָאֵל יִת סוֹסֵתֵיחֹן תַּעֲקֹר דָּית רַחֲמֵיחֹן
 7 וְחֹקִיד בְּנוֹרָא: וְאֶתָּה יְרוּשָׁלַם וְכָל עָמָא לְבַד־י קָרְבָּא עֲמִיה
 8 עַל־יָחִין וְאֶמְחֹן שִׁין עַל מִי מְחֹרִם פַּחֲתִיק וְנִפְלֹו פֶחֱוִין: וּמִסֵּר־יִחֹן
 יָדִי בִידָא הַיִּשְׂרָאֵל וּמַחְלֹנִן וּרְדִפְלוֹנִן עַד צִיחֹן רַבָּתָא וְעַד
 חֲרִצִי מִיָּא וְעַד פִּקְעִת מִעֲפֵיָּא מִדְּנִהָתָהּ וּמַחְלֹנִן עַד הָיָא
 9 אֶשְׁתָּאֵר לִיחֹן מִשִּׁיזִּב: וְעַבְדֵּי דִיחֹן יְרוּשָׁלַם פִּבְיָא דְאֶמְרֵי לֵיָּהּ
 10 יָדִי יִת סוֹסֵתֵיחֹן עֲקֹר דָּית רַחֲמֵיחֹן אֶחֱקִיד בְּנוֹרָא: דָּתב
 יְרוּשָׁלַם פִּנְעִנְתָּהּ הָלֹוא לְכַבֵּשׁ יִת חֲצוֹר דָּית מִלִּפְּא קָטֵל בְּחֶרֶבָא
 11 אֲדִי חֲצוֹר מִעֲקֹדְמִין הָיָא דִישׁ דִּלְכָּל מִלְכֹּתָהּ הָאֲעִין: וּמַחֲרו יִת
 כָּל נַפְשָׁתָהּ דָּבָהּ לִפְתָּנָם דְּהָרָב לֵאמֹר אֲשָׁר כָּל נַשְׂבֵּיא דָּית
 12 חֲצוֹר אֶחֱקִיד בְּנוֹרָא: דָּית כָּל קֶרֶי מִלְכֵיָּא הָאֲעִין דָּית כָּל

¹ So; vgl. XV, 12; XIX, 34.

מלכ־יהון פֿבֿשׁ ירוּשָׁלַם וּמַהֲלֹן לַפֿתָּגִם הָהָרִב גִּמְרֵי יִתְחֹן פֿמָא
13 דֶּפְקִיד מִשָּׁה עֲבָדָא דִּי־יָי: דִּיהוּד פֿל קרִיָא דֶּקֶיִמִין עַל תַּקְפִּיהֹן
לֹא אֶקֶידִינֹן יִשְׂרָאֵל אֶל־הֹן ית הַצֹּר פֿלחודָה אֶקֶיד ירוּשָׁלַם:
14 וְכָל עַד־י קרִיָא הָאֶזֶן וְבַעֲרָא בָּזוּ דִּיהֹן פֿלִי יִשְׂרָאֵל דִּיהוּד
יֵת פֿל אֶנְשָׁא בָּזוּ לַפֿתָּגִם הָהָרִב עַד דִּשְׂיִצִּאוּ יִתְחֹן לֹא
15 אֶשְׁאֲרוּ פֿל נִשְׁמָא: פֿמָא דֶּפְקִיד יָיִי יֵת מִשָּׁה עֲבָדִיהָ פֿין פֿקִיד
מִשָּׁה יֵת ירוּשָׁלַם וְכֵן עֲבַד ירוּשָׁלַם לֹא בְטִיל פֿתַּגְמָא מִפֿל
16 דֶּפְקִיד יָיִי יֵת מִשָּׁה: וְאַחֲסִין ירוּשָׁלַם יֵת פֿל אֶרְעָא הָדָא טוֹרָא
יֵת פֿל הָרוּבָא דִּיהָ פֿל אֶרֶע גִּשָּׁן דִּיהָ שְׁפִילתָא דִּיהָ מִישְׁרָא
17 דִּיהָ טוֹרָא דִּישְׂרָאֵל וְשְׁפִילתִיהָ: מִן טוֹרָא פֿלִיגָא דֶּס־דִּיק
לִשְׁעִיר וְעַד מִישְׁרָא עַד פֿבֿקָעֶת לִבָּן שְׁפֹרְדִי טוֹרָא דֶּה־רִמֹּן
18 דִּיהָ פֿל מִלְכ־יהון פֿבֿשׁ וּמַהֲלֹן וְקִטְלִינֹן: יוֹנִין סֶג־אֶן עֲבַד
19 ירוּשָׁלַם עִם פֿל מִלְכִּיא הָאֶזֶן קָרְבָּא: לֹא הָיָה קָרְתָּא דְאֶשְׁלִימָת
עִם פֿלִי יִשְׂרָאֵל אֶל־הֹן הוֹאִי יֵת־י עֲבֹדֹן יֵת פֿוֹעָא נֶס־י
20 פֿקָרְבָּא: אִדִּי מִן קָדָם יָיִי הָיָה לִתְקַפָּא יֵת לִפְהֹן דֶּס־דִּיא
קָרְבָּא עִם יִשְׂרָאֵל בְּדִיל לִגְמִלוֹת־הֹן בְּדִיל הָדָא יֵת־י עַל־הֹן
רִהֲנִין אִדִּי בְּדִיל לִשְׂיִלוֹת־הֹן פֿמָא דֶּפְקִיד יָיִי יֵת מִשָּׁה:
21 וְאַתָּא ירוּשָׁלַם בַּעֲדָא הָהוּא דִּשְׂיִי יֵת גִּיפִדִּיא מִן טוֹרָא מִן
הַבִּרֹן מִן דֶּבִיר מִן עֵלֶב לְמַפֿל טוֹר יְהוּדָה לְמַפֿל טוֹרָא דִּישְׂרָאֵל
22 עִם קְרוּי־הֹן גִּמְרִינֹן ירוּשָׁלַם: לֹא אֶשְׁתְּאֲרוּ גִיפִדִּיא פֿאַרֶע פֿלִי
23 יִשְׂרָאֵל דִּיהוּד בַּעֲדָה בָּנָת וּבְאֶשְׁדּוּד אֶשְׁתְּאֲרוּ: וְנֹסִיב ירוּשָׁלַם
יֵת פֿל אֶרְעָא פֿמָא דֶּמְעִיל יָיִי עִם מִשָּׁה דִּיהָ פֿל ירוּשָׁלַם דֶּאֶחֱסָא
דִּישְׂרָאֵל פֿלִלִית־הֹן¹ לִשְׁבִּית־הֹן וְאַרְעָא שְׁדוּכָת מַעֲמַעֲבַד
קָרְבָּא:

XII. וְאַזִּין מִלְכִי אֶרְעָא דְּמַחֲרוּ פֿלִי יִשְׂרָאֵל וְיִדְּיָו יֵת אֶרֶץ־הֹן.

¹ Vgl. XII, 7; XVIII, 10.

פֶּעֶבֶרָא הָיִרְדָּנָא בְּדִנְהָ שְׂמִישָׁא מִנְהָלָא דְאֶרְנוֹן וְעַד טוֹרָא
 2 דְהָרְמִין וְכָל מִישְׁרָא בְּדִנְהָא: סִיחוֹן מִלְכָּא דְאֶמּוֹרָאֵת דְיָתִיב
 בְּהַשְׁבּוֹן טָלִיט מִיַּדְיָי דְעַל פִּיק נַחֲלָא דְאֶרְנוֹן וְגַו נַחֲלָא
 3 וּפְלָגוֹת גִּלְעָד וְעַד יַבְקָא נַחֲלָא תַּחֲרִיבָא דְבְנֵי עֲמוֹן: וּמִישְׁרָא
 עַד יַם גַּזִּיסָר בְּדִנְהָא וְעַד יַמָּא דְמִישְׁרָא יַמָּא דְנִלְהָא בְּדִנְהָא
 4 אֹרֶחַ בֵּית יִשְׁרָאִית וּבִידְחִיבָא תַּחֲתוֹת מִשְׁפָּךְ מִי רִבְתָּא: וְתַחֲתוֹת
 טוֹג מִלְכָּא דְמִתָּן מִישְׁרָא גִיבְרָא דְיָתִיב פִּעֻשְׁתִּיחַת וּבִאֲדָרְי:
 5 וְשָׁנִיט פֶּטוֹרָא דְהָרְמִין וּבִסְלִנָּה וּבְכָל מִתָּן עַד תַּחֲתוֹת גִּשּׁוֹרָאֵת
 וְאֶפְקִידוֹס וּפְלָגוֹת אֲרֵעַ גִּלְעָד תַּחֲתוֹס סִיחוֹן מִלְכָּא דְהַשְׁבּוֹן:
 6 מִשְׁהָ עֵבֶרָא דְיָי וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל בְּחֹלּוֹן וְרַחֲבָה מִשְׁהָ עֵבֶרָא
 דְיָי יְרוּתָא דְשִׁבְט רְאוּבֵן וְלִשְׁבֵּט גַּד וּפְלָגוֹת שִׁבְטָא מְמַנְשָׁה:
 7 וְאֶפֶן מִלְכֵי אֲרֵעַת חֲמִיחַ יְרוּשָׁלַם וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל פֶּעֶבֶרָא הָיִרְדָּנָא
 מִיַּדְיָא מִמִּישְׁרָא גַד בְּבִקְעַת לִבְנֵי¹ וְעַד טוֹרָא פִּלְגָא דְסִלְיִן
 דְסִנְיָ וְרַחֲבָה יְרוּשָׁלַם דְשִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל יְרוּתָא פִּעֻלְגוֹתִיחוֹן:
 8 פֶּטוֹרָא וּבִשְׁפִילָתָא וּבְמִישְׁרָא וּבְמִשְׁפָּךְ מִי רִבְתָּא וּבְמִדְבָּרָא
 9 וּבְחֹרְבָא חֲתָאִי וְאֶמּוֹרָאִי וּכְנַעֲנָאִי פִלְגָא חֲוָאִי וּיְבוּסָאִי: מִלְכָּא
 22 דִּירִיחוֹן הָד מִלְכָּא דְעִי דְבַסְטָר פִּיתָאֵל הָד: מִלְכָּא דְקָדִישׁ הָד
 23 מִלְכָּא דְיִקְנָעִים דְכְרִמְלָא הָד: מִלְכָּא דְדוֹר דְפִלְכֵי דוֹר הָד
 24 מִלְכָּא דְעֵנְמִי דְגִלְגָּלָא הָד: מִלְכָּא דְחִרְבִּיחַ הָד פֶּל מִלְכָּאִי
 תַּלְחִין וְהָד:

XIII. וִירוּשָׁלַם סִיב עַל פִּינִיין וְאֶמְרֵי יָיִי אֵת סִבְתָּא
 עֲלֵתָא פִּינִיָא וְאֲרֵעַת אֲשֶׁתְאֲרֵת סִנְיָאֵת לִיחָדָא דְמִירְחָה:
 דָּא אֲרֵעַת דְאֲשֶׁתְאֲרֵת פֶּל תַּחֲתוֹמִי פִלְשֵׁתָאִי וְכָל גִּשּׁוֹרָאִי: בֵּין²
 3 טוֹחֹר דְעַל אֲפִי מִצִּידִים וְעַד תַּחֲתוֹת עֶקְרִין צִפּוֹרָא עַל אֲרֵעַ
 פִּעֻלְגוֹתָא מִתַּחֲשָׁבָא חֲמִישָׁה טַרְנֵי פִלְשֵׁתָאִי עֲדָתָאִי וְאֲשִׁחֲרָאִי

¹ Hdschr. פִּיק.

4 אֲשַׁקְלֶנָּה גִּתָּאִי וְעֶקְרֹנָאִי רֵעָאִי : מִדְּרוּמָא כָּל אֲרֵעַ פִּתְעָנָא
 5 וּמִעֲדָתָא דְּנַצִּידֹנָא עַד אֶפֶס עַד תַּחֲסֹם אֲמִירָאָתָא : וְאֲרֵעַ גִּבְלֵי
 6 דְּכָל לִבְנֵי מִדְנָה שְׁמִשָּׁא זִמְיָשֵׁר עַד שְׁפֹרְלֵי טוּרָא דְּהַרְמוֹן עַד
 7 בְּעֵדָנָא דְּהַחֲבֹת : כָּל יַתְבֵּי טוּרָא בֵּין לִבְנֵי עַד הַרְצֵי מִיָּא כָּל
 8 צִידֹנָאִי בְּמִימְרֵי אֲתִידִיבִינון בֵּין קָדָם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְחֹד פְּעִיגָתָא
 9 דְּיִשְׂרָאֵל לְאַחֲסֹנָא פִּנָּא דְּפֶקֶדְתָּךְ : וְכֵן פְּעִיג יַת אֲרֵעָ
 10 הָאָה בְּאַחֲסֹנָא דְּחִשְׁלָה שְׁבֻטֵּן וּפְלָגוֹת שְׁבֻטָא דְּמַנְשֶׁה : עַמִּיָּה
 11 שְׁבֻט אֲבוּבֵן וְשְׁבֻט עַד קָפִילוֹ אֲחֻסְתָּחוּן דְּיָחָב דְּחֹק מִשָּׁה
 12 פֻּעֲבָרָא דְּדִרְהֶנָּא מִדְנָהָא פִּנָּא דְּיָחָב דְּחֹק מִשָּׁה עֲבָרָא דִּירוֹ :
 13 מִעֲדָרָה דְּעַל פִּיק מַחֲלָא דְּאֶרְנוֹן וְקָרְתָא דְּבִנְיָ מַחֲלָא וְכָל
 14 מִיִּשְׂרָאֵל מִיִּדְבָּא עַד דִּיבֹן : וְכָל קְרוֹי סִיחוֹן מִלְכֵּי¹ אֲמִירָאָתָא
 15 דְּמִלֶּךְ בַּחֲשֹׁבֹן עַד תַּחֲסֹם בְּנֵי עַמִּי : וְאֲרֵעַ גִּלְגָּד וְתַחֲסֹם
 16 גִּשְׁוֹרָאָה וְאַפְקִיָּוִים וְכָל טוּרָא דְּהַרְמוֹן וְכָל מִתָּן עַד סִלְכָּה :
 17 כָּל מַלְכוּתֵיהָ דְּעֹג בְּמִתָּן דְּמִלֶּךְ בַּעֲשָׁתֹת וְאַבְדָּחֵי הָוָה
 18 אֲשַׁתָּאֵר מִשָּׁאֵר גִּיבְרָאִי וּמַחֲלוֹן מִשָּׁה דְּתִיבִי² : וְכָל תִּיבֵי
 19 בְּנֵי יִשְׂרָאֵל יַת גִּשְׁוֹרָאָה וְאַפְקִיָּוִים³ וְיָחָב גִּשְׁוֹרָאָה וְאַפְקִיָּוִים
 20 פִּנָּה יִשְׂרָאֵל עַד יוֹנָא הָדִין : לְחֹד דְּשְׁבֻטָא דְּלִיָּי לֹא יָחָב
 21 אֲחֻסְנָא קְרַבְנָא דְּיָגִי אֲרֵיָּה דְּיִשְׂרָאֵל אֲנֹן אֲחֻסְנָתִיה פִּנָּא
 22 דְּמִלְּלִי לִיָּה : וְיָחָב מִשָּׁה דְּשְׁבֻטָא דְּבִנְיָ דְּאֲבוּבֵן דְּאֲרֵעָתָהּ :
 23 וְהָיָה דְּחֹק תַּחֲסֹמָא מִעֲדָרָה דְּעַל פִּיק מַחֲלָא דְּאֶרְנוֹן וְקָרְתָא
 24 דְּבִנְיָ מַחֲלָא וְכָל מִיִּשְׂרָאֵל עַל מִיִּדְבָּא : הַשְּׁבוֹן וְכָל קְרָוָהָ
 25 דְּבְּמִיִּשְׂרָאֵל דִּיבֹן וְכַמּוֹת פֻּעַל וּבֵית פֻּעַל מִעֹן : וְקָרְוָוִים

¹ Offensichtlicher Fehler. Die tiberiensischen Drucke "מלכא דא".

² Nach diesen Resten ein Loch. Das Erhaltene deutet auf die Form יִיִּיִּיִּיִּיִּי, die kaum korrekt sein dürfte: Entweder יִיִּיִּיִּיִּיִּיִּי oder יִיִּיִּיִּיִּיִּיִּי. Letzteres dürfte das Richtige sein.

³ Der Accent ist in der Hdschr. zwar ziemlich klein, scheint indess sicher zu sein.

20 וְשִׁבְמָה וְצִיֹּחַ שָׁחַר בְּטוֹר מִיִּשְׂרָאֵל: וּבֵית פֶּטוֹר וּמִשְׁפַּךְ מִדְּבָרָא
 21 וּבֵית יִשִּׁמּוֹת: וְכָל קְרוֹי מִיִּשְׂרָאֵל וְכָל מְלָכֹת סִיחֹן מְלָפָא
 [דְּאִמְנו] וְאֵלֶּה אֲמַלִּיךְ בַּחֲשֻׁפּוֹן דְּמִשָּׁה מִשָּׁה יִחְיָה דִּיתָּה רַב־רַבִּי
 מִדִּין יֵת אִי־יֵת חָקֵם יֵת צוֹר יֵת הוֹר יֵת רַבֵּעַ רַב־רַבִּי
 22 סִיחֹן יִחְבִּי אֶרְעָא: דִּית בַּלְעָם בְּרִי פֶטוֹר קְסוֹבִיא קְטָלוֹ בְּנֵי
 23 יִשְׂרָאֵל בְּאֶרְבָּא עַל קְטִילֵי־חֹק: וְהָיָה תַלְמוֹם בְּנֵי רֶאֱבֹן
 יִרְדְּנָא וְתַלְמוּבִיָּה דָּא אַחֲסָנֹת בְּנֵי רֶאֱבֹן דִּזְרַעֲתֵי־חֹק קְרוֹי־אֵל
 24 וּפְצִי־חֹק: וְיִחָב מִשָּׁה לְשִׁבְטָא דְגַד לִבְנֵי גַד דִּזְרַעֲתֵי־חֹק:
 25 וְהָיָה דִּי־חֹק תַלְמוּבִיא יַעֲזֹר וְכָל קְרוֹי גִּלְעָד וּפְלָגוֹת אֲדָעַ בְּנֵי
 26 עֲמֹן עַד עֲזוּרֵי דְעַל אֲפִי רַבָּה: וּמִחֲשֻׁפּוֹן עַד רֵבִית מִצְפִּיא
 27 וּבִטְנִים וּבְמִמְחֵי־עַד תַּלְמוֹם לִדְבִיר: וּבְמִיִּשְׂרָאֵל בֵּית הָרִם וּבֵית
 נְמִיָּה וְסַפּוֹת וְצִפּוֹרָא שְׂאֵר מְלָכֹת סִיחֹן מְלָפָא דַּחֲשֻׁפּוֹן יִרְדְּנָא
 28 וְתַלְמוּבִיָּה עַד סִיפֵי יָם גְּזִי־סַר עֲבָרָא דִּירְדְּנָא מִדְּנִהָא: דָּא
 29 אַחֲסָנֹת בְּנֵי גַד דִּזְרַעֲתֵי־חֹק קְרוֹי־אֵל וּפְצִי־חֹק: וְיִחָב מִשָּׁה
 30 דִּזְרַעֲתֵי־חֹק: וְהָיָה תַלְמוּבִיָּה מִמְחֵי־עַד כָּל מִתָּן כָּל מְלָכֹתֶיהָ
 דְּעוֹג מְלָפָא דְּמִתָּן וְכָל כְּפִרֵי יֵאִיר דְּבִמְתָּן שִׁתִּין קְרוֹי:
 31 וּפְלָגוֹת אֲדָעַ גִּלְעָד וְעִשְׂתָּרוֹת וְאֶדְרֵי קְרוֹי מְלָכֹתֶיהָ דְּעוֹג
 בְּמִתָּן לִבְנֵי מִזִּיר בְּרִי מְנַשֶּׁה דִּפְלָגוֹת בְּנֵי מִזִּיר דִּזְרַעֲתֵי־חֹק:
 32 אֲלִין דְּאֶחְסִין מִשָּׁה בְּמִיִּשְׂרָאֵל דְּמוֹאֵב מִעֲבָרָא דִּירְדְּנָא דִּי־יִחֹר
 33 מִדְּנִהָא: וְלִשְׁבֻטָא דְּלֵאִי דָּא יִחָב מִשָּׁה אַחֲסָנֹת מִתָּן
 דִּיִּחָב לֵאִי יֵאִי אֶל־הָא דִּיִּשְׂרָאֵל אֲנִין אַחֲסָנֹת־חֹק כְּבִיא דְּמִלִּיל
 דִּי־חֹק:

XIV. וְאֲלִין דְּאֶחְסִינוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל פְּאֶרְעָא דְּכַנָּע דְּאֶחְסִינוּ

יִחֹק אֶלְעָזָר פְּהֵא וְיִחוּשֶׁל בְּרִי נֹן דִּי־יִשִּׁי אֲבָהָת שְׁבֻטָּא

לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל: בְּעֶרְבָא אַחֲפָלְגַת דִּי־חֹק אֶדְסִנֹּת־חֹק כְּבִיא דְּפֶקֶד

יֵאִי פִידָא דְּמִשָּׁה לְחִשְׁתָּה שְׁבֻטִין וּפְלָגוֹת שְׁבֻטָא: אֲרִי דָּאֵב

מִשָּׁה אַחֲסָנָה תָּרִין שִׁבְטִין וּפְלָגוֹת שִׁבְטָא מַעֲבֹרָא לִירְדֵנָא
 4 וּלְיִירָאָי לֹא יָהֵב אַחֲסָנָא בִּינִיהוֹן: אֲדִי הָיוּ בְּדִי יוֹסֵף תָּרִין
 שִׁבְטִין מִלִּשָּׁה רֶאֱפָיִים דְּלֹא יָהֵבוּ הוֹלֵק לִירָאָי בְּאַרְעָא
 5 אֲלֵהוֹן קְרוּן לְמַתָּב וְרוּחֵיהוֹן לִבְעִירְהוֹן וּלְקַנְיֵהוֹן: פְּטָא
 דְּצִקִּיד יָגִי ית מִשָּׁה כֵּן עָבְדוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּפְלִיגוּ ית אֲרֵעָא:
 6 וּקְרִיבוּ בְּנֵי יִהוּדָה לֹאת דְּהוֹשֵׁעַ בְּגִלְגָּלָא וְאָמַר לֵיהּ מָלִיב
 בְּרִי יַעֲזָה קְנֹאָאָה אֶת יָדְעַת ית פְּתַנְטָא דְּמַלְיִל יָגִי עִם מִשָּׁה
 7 נְבִיאָה דְּיָגִי עַל עֵיסֶק וַיִּלִּי וְעַל עֵיסֶק וַיִּלִּךְ פִּתְקָם גִּיאָה: בְּרִי
 אֲרִפְעִין שִׁנִּין אָנָּה בְּרִי שְׁלִיחַ מִשָּׁה עֹבָדָא דְּיָגִי יתִי מִרְקָם
 8 גִּיאָה לִ'אַלִּילָא ית אֲרֵעָא וְאַתִּיבִית יתִיה פְּתַנְטָא פְּטָא דְּהֵהֵה
 עִם לִפְרִי: וְאַדִּי דִּסְלִיקוּ עָמִי תַבְּרוּ ית לִפְטָא דְּעָמָא וְאַנָּה
 9 אֲשִׁלִּימִית בְּחֵר דְּחִלְתָּא דְּיָגִי אֲלֵהוֹן: וְקִיִּים מִשָּׁה בְּיוֹמָא
 הָהוּא לְמַיְיֵד אִם לֹא אֲרֵעָא דְּדִיִּלְכַת פִּרְסַת רִגְלֶךָ בְּהַ וַיִּלִּךְ
 10 תַּדִּי לִ'אַחֲסָנָא דְּרַבִּיךְ עַד עֲדִיבָא אֲדִי אֲשִׁלִּימִתָּא בְּחֵר
 דְּחִלְתָּא דְּיָגִי אֲלֵהוֹן: וּכְעֵן הָא קִיִּים יָגִי יתִי פְּטָא דְּמַלְיִל הָעֵן
 11 אֲרִפְעִין וְהַמִּישׁ שִׁנִּין מַיְיֵדן דְּמַלְיִל יָגִי ית פְּתַנְטָא הָעֵן עִם
 מִשָּׁה דְּאָל יִשְׂרָאֵל בְּבִידִפְרִיא וּכְעֵן הָא אָנָּה יוֹמָא דִּין בְּרִי
 12 כְּבִינִן וְהַמִּישׁ שִׁנִּין: עַד כְּעֵן אָנָּה יוֹמָא דִּין תִּתְקַס כְּרִי בְּיוֹמָא
 וַיִּשְׁלַח יתִי מִשָּׁה פַּחֲדִי וּבִבְרִין וּכְהִי-לִי [לִי דַמְעָן]¹ לִ'אַנְהָא
 13 קְרָבָא וּלְמַפֵּק לְמַיְיֵל: וּכְעֵן הָב לִי ית טוֹרָא הָעֵן דְּמַלְיִל
 יָגִי בְּיוֹמָא הָהוּא אֲדִי אֶת שְׂמַעְתָּא בְּיוֹמָא הָהוּא אֲדִי בְּפִדִּין
 14 תִּמְעֵן וְקְרוּן רַבִּיכֵן וּכְרִיכֵן מָא אִם יִהְיִי מַיְיֵדָא דְּיָגִי בְּסַעֲדִי
 וְאַתִּיבִין פְּטָא דְּמַלְיִל יָגִי: וּבְרַחֲמֵיהּ דְּהוֹשֵׁעַ וַיַּהֲב ית חֲבוּן
 14 לְכִלְיִב בְּרִי יַעֲזָה לִ'אַחֲסָנָא: עַל כֵּן הָיְתָה חֲבוּן לְכִלְיִב בְּרִי
 יַעֲזָה קְנֹאָאָה לִ'אַחֲסָנָא עַד יוֹמָא הָעֵן הַלֵּךְ דְּאֲשִׁלִּים בְּחֵר

¹ Darauf scheinen die vorhandenen Spuren hinzudeuten.

- 15 דחל'תא ד'יג' אלהא ד'ישראל': ושום ח'בון מ'עקד'ין קר'ת
ארבע אנש' רב פ'נ'י'רא וארעא ש'דוכת מ'מ'עבד ק'יבא:
XV. וזהו עדבא ל'שבטא ח'בני יהודה ל'זרע'ת'הון
ל'תחום א'חום מ'דברא ד'צין ד'ח'יבא מ'ס'י' ד'ח'יבא: וזהו
ל'הון ת'חום ד'ח'יבא מ'ס'י' ימא ד'מלחא מן פ'יפא ד'מחפ'י
ל'ח'יבא: ונ'פיק ל'מ'ח'יבא ל'מ'פ'קנא ד'עק'ר'ין ועבר ל'צין
ו'ס'ליק מ'ח'יבא ל'ר'קם ג'יאה ועבר ל'ח'צין ו'ס'ליק ל'א'ר
ל'מ'ס'ת'ר ל'ק'ר'ק'עה: ויעבר ל'ע'צ'מון ונ'פיק ל'נח'ל'א ד'מ'צ'רים
והון מ'פ'ק'נ'הו: ו'ת'ח'יבא ד'ימא ד'ין י'די ל'חון ת'חום ד'ח'יבא:
ו'ת'חום ק'ח'יבא יבא ד'מלחא עד ס'י' ירדנא ו'ת'ח'יבא ל'י'ח'¹
צ'פונא מ'פ'ק ימא ימא מ'ס'י' ירדנא: ו'ס'ליק ת'ח'יבא ל'בית
חג'לה ועבר מ'צ'פונא ל'בית מ'י'שרא ו'ס'ליק ת'ח'יבא ל'אבן
ב'הן בר ר'אובן: ו'ס'ליק ת'ח'יבא ל'ד'ביר מ'י'שר ע'כור ו'צ'פונא
מ'ת'פ'ני ל'ג'ג'ל'א ד'ל'ק'ביל מ'פ'קנא ד'א'ח'ומים ד'מ'ח'יבא
ד'נח'ל'א ועבר ת'ח'יבא ל'מי עין שמש ו'הון מ'פ'ק'נ'הו ל'עין
ק'צ'רא: ו'ס'ליק ת'ח'יבא ל'ח'צ'ת בר ח'נם ד'ל'ע'יבר יבוס מ'ח'יבא
ז'יא ח'וש'לים ו'ס'ליק ת'ח'יבא ל'ד'יש טורא ד'על אפי ח'לת
ח'נם מ'ע'ר'בא ד'ב'ס'י' מ'י'שר ג'י'ב'רא צ'פונא: ו'תאר ת'ח'יבא
מ'ריש טורא ד'מ'י'ב'רע מ'י נפ'ת'וח ונ'פיק ל'ק'ר'י טורא ד'ע'ר'ון
ו'תאר ת'ח'יבא ל'ב'ע'לה ז'יא קר'ית י'ל'רים: ו'מ'ס'ת'ר ת'ח'יבא
מ'ב'ע'לה ד'ימא ל'טורא ד'ס'עיר ועבר ועבר ל'טור י'ל'רים
מ'צ'פונא ז'יא כ'ס'לון ו'ח'ית ל'בית שמש ועבר ל'ח'מ'נת²:
ו'נ'פיק ת'ח'יבא ל'עבר ע'ק'ון ל'צ'פונא ו'תאר ת'ח'יבא ל'ש'ר'ון
ו'עבר ל'טור ב'ע'לה ונ'פיק ל'י'ב'נאל ו'הון מ'פ'ק'נ'הו: ו'ת'ח'יבא

¹ So, mit Dag. f., auch XVIII, 12. Aber das Dag. f. wird nur gesetzt sein, um das Wort von ריח Geist, Wind zu unterscheiden. Richtiger sind jedenfalls die Schreibungen ריח, ריח XVIII, 14 f. ² So.

12 כִּי־יָמָא: וְתַלְמוֹתָם בְּיָדָא וְתַלְמוֹתָהּ בְּיָדָא וְתַלְמוֹתָהּ בְּיָדָא
 13 יְהוֹדָה סָהוּר סָהוּר לְאֹרְעֵיתָחוּן: וְלִכְלָב בֶּר יִפְנֶה יִחָב הוֹדָה
 בְּנֵי בְנֵי יְהוֹדָה עַל מִימָרָא דִּי־יָי לִיְהוֹשֻׁעַ יֵת קָרִית אֲרֵבֶּעַ
 14 אֲבוּהוֹן דְּגִיבְרָאָא הִיא חֶבְרוֹן: וְתִדִּיק מִתְמָן כְּלָב יֵת תִּדְלָתָהּ
 בְּנֵי גִיבְרָאָא יֵת שְׁשִׁי וְיֵת אַחֲמִיָן וְיֵת תְּלִמְיָ בְּנֵי גִיבְרָאָא:
 15 וְסִנְיָק מִתְמָן לֵית יִתְבִּי דְּבִיר וְשׁוּם דְּבִיר דְּמַלְקֶדְמִין קָרִית
 16 אֲרָפִי: וְאֲמַר כְּלָב דִּימְחִי יֵת קָרִית אֲרָפִי וְיִכְבַּשְׁנָהּ וְאֲתִין
 17 לֵיהּ יֵת עֲכֹסָה בְּרָחִי לֵאמָרוּ: וְכַבְשָׁה עַתְנִאל בֶּר קִנּוֹ אַחוּדִי
 18 דְּכָלָב וְיִחָב לֵיהּ יֵת עֲכֹסָה בְּרָחִיָּה לֵאמָרוּ: וְהָיָה בְּמִיעֵלָהּ
 וּמִלְכֻתָּהּ¹ לִי־מִשְׁאֵל מִן אֲבוּהָא אַחְסֹנָתָא וְאַחְסֹנָתָא מִעַל
 19 חֲמִידָא וְאֲמַר לֵיהּ כְּלָב מָא לִיךְ: וְאֲמָרָת הֵב לִי אַחְסֹנָתָא אֲדִי
 לֵאמָרֶע הוֹדָא יִהְבֵּתִנִי וְתִתִּין לִי אַחֵר בֵּית שְׁקִיא דְּמִיָּא
 20 וְיִחָב לֵיהּ יֵת בֵּית שְׁקִיא עֲלָאָה וְיֵת בֵּית שְׁקִיא תַּחְתָּאָה: דָּא
 21 אַחְסֹנָתָא שְׁבֹטָא דְּבְנֵי יְהוֹדָה לְאֹרְעֵיתָחוּן: וְהָיוּ קָרִיָּא מִסִּדְּרֵי
 לְשֹׁבֹטָא דְּבְנֵי יְהוֹדָה לַתַּלְמוֹת אֲדוּמָאָה בְּהוֹדָא קַבְצָאֵל וְעָדָר
 וְהָגוּר: כָּל קְרוֹן תִּשְׁעֵי וְעֶסְרִין² וּפְצֵיתָחוּן: קְרוֹן אֲרֵבֶּעַ עֶסְרִי
 32 36
 41 44
 45 46
 47
 וּפְצֵיתָחוּן עֲלָה פְּרִנְתָּהּ וּפְצֵיתָחוּן עַד נַחֲלָא דְּמִצְרַיִם וְיָמָא
 48 51
 54 57
 59 60
 61 62
 מִדִּין וְסִכְנָה: וְנִבְשָׁן וְקָרִית מִלָּה דְּעִין גְּדִי קְרוֹן שִׁית

¹ So, mit יֵת Vgl. dag. Dalman, Grammatik S. 303, Anm. 3.

² Stellung so. ³ So; schwerlich richtig.

⁴ So auch XXI, 16; vgl. Landauer, Masorah 148.

לַפְּחִיתָחוֹן: וַיֵּת יְבוֹסָאֵי יִתְבִּי יְרוּשָׁלַם לֹא יִגְלִיו בְּנֵי־
 יְהוּדָה לַיִּזְרוּתָחוֹן וַיִּתְּבוּ יְבוֹסָאֵי עִם בְּנֵי יְהוּדָה בַּיְרוּשָׁלַם
 עַד יוֹמָא הַדִּין:

XVI. וְנָפֶק עָדָא לְבְנֵי יוֹסֵף מִיִּרְדְנָא בִּירְחֵהוּ לְבְנֵי יִזְחָר
 מִדְּנֶהָא לְמַדְבָּרָא דְסֻלִּיק¹ מִיִּרְחֵהוּ בְטוֹרָא לְבֵית־אֵל: וְנָפִיק²
 בֵּית־אֵל דְּלִיוֹ וְעָבַר לַתְּלוּם אֶרְפֵי לְעֵטְרוֹת: וְנָתַת לַיִּמָּא
 לַתְּלוּם יָפֶט עַד תְּלוּם בֵּית חֲרוֹן אֶרְעָאָה עַד גֹּזֵר וְחֹן
 מִפְּקֻדְהֵי לַיִּמָּא: וְאֶחְסִילוּ בְנֵי יוֹסֵף מִנְּשָׂה וְאֶפְרַיִם: וְהָיָה
 תְּלוּם בְּנֵי אֶפְרַיִם לְזִרְעֵיתָחוֹן וְהָיָה תְּלוּם אַחְסֵנְתָחוֹן מִדְּנֶהָא
 עֵטְרוֹת אַחֵר עַד בֵּית חֲרוֹן עֲלָאָה: וְנָפִיק תְּלוּבִיא לַיִּמָּא
 לְמִכְמַלְחַת מַצְפֹּנָא וּמִסְתָּר תְּלוּבִיא מִיִּרְדְנָא לְחֶאֱמַת שִׁילֹ
 וְעָבַר לִיה מִיִּרְדְנָא לְיִזְרְעֵל: וְנָתַת מִיִּזְרְעֵל לְעֵטְרוֹת וּלְנִעֲרוֹת
 וּמִיִּרְדְנָא בִּירְחֵהוּ וְנָפִיק לְיִרְדְנָא: מִתְּפֹלָה אֲזִיל תְּלוּבִיא לַיִּמָּא
 לְנַחֲלֵיא דְקָנָה וְחֹן מִפְּקֻדְהֵי לַיִּמָּא הָא אַחְסֵנַת שְׁבֹטָא
 דְּבֵית אֶפְרַיִם לְזִרְעֵיתָחוֹן: וְקְרוּיָא דְּמִפְרָשָׁן לְבְנֵי אֶפְרַיִם
 בְּגוֹ אַחְסֵנַת בְּנֵי מִנְּשָׂה כָּל קְרוּיָא לַפְּחִיתָחוֹן: וְלֹא תִּירְבוּ
 יֵת פְּנֵעֵנָאֵי דִּיתְבִּין בְּגֹזֵר וַיִּתְּבוּ פְּנֵעֵנָאֵי בְּגוֹ אֶפְרַיִם עַד יוֹמָא
 הַדִּין וְהָיוּ לְמִסְכָּן מִסִּין פְּלִיחִין:

XVII. וְהָיָה עָדָא לְשֹׁבֵטָא דְּמִנְּשָׂה אֲדִי הוּא בְּכֹרָא
 דְּיוֹסֵף לְמִנְחֵי בְּכֹרָא דְּמִנְּשָׂה אֲבוּדֵי דְגִלְעָד אֲדִי הוּא הָיָה
 גָּבַר עָבִיד קָרְבִּין וְהָיָה לִיה אֲדֵי גִלְעָד וּמִתְנָן: וְהָיָה לְבְנֵי
 מִנְּשָׂה דְאֶשְׁתָּאֲלוּ לְזִרְעֵיתָחוֹן לְבְנֵי אֲבִיעֶזֶר וְלְבְנֵי חִלִּיק
 וְלְבְנֵי אֲשִׁימֶאל וְלְבְנֵי שֹׁלֵם וְלְבְנֵי חֶפֶר וְלְבְנֵי שְׁמִידָע אֲזִין
 בְּנֵי מִנְּשָׂה בָר יוֹסֵף וְכִרְיָא לְזִרְעֵיתָחוֹן: וְלַצִּלְפֹּהַר בָּר חֶפֶר
 בָּר גִּלְעָד בָּר מְנַיִר בָּר מִנְּשָׂה לֹא הָיוּ לִיה בְּנִין אֲלֵיחִין

¹ Verbessert aus "ה.² Verbessert aus "ל.

פֶּן־וְאֵלֶּיךָ שִׁמְחָה בְּחַיֵּיהֶם מִחֲלֹה וְנִלְחָה הַגִּלָּה מִלִּפְנֵי וְחִרְבָּהּ:
 4 וְקִיּוּבָא לִי־קָדָם אֲלַנְדָר כִּהְיָא וְיִי־קָדָם יְהוֹשֻׁעַ בְּרִן נֶחָן וְיִי־קָדָם
 רַב־בָּבָא לִי־מִיָּמִינִי יִי־יָקִיד יֵת מִשָּׁה לִי־מִתָּן לֵאמֹר אֲחִסָּא בְּנִי
 אֲהֵנָּה וְיָהֵב לִי־חֶן עַל מִיָּמִינִי דִּי־יִי אֲחִסָּא בְּנִי אֲדִי אֲבֹהֶיךָ:
 5 וְנִפְלִי עֲדָבִי מִנְּשָׁה עֲסָא בְרִי מֵאַרְעַ גִּלְגָּד וְיִמְתָּן דְּמִעֲבָרָא
 6 לִי־רִדְנָא: אֲדִי בְּתָּה מִנְּשָׁה אֲחִסָּנו אֲחִסָּא בְּנִי בְּנִי וְאַרְעַ
 7 גִּלְגָּד הָיָה לְבְנֵי מִנְּשָׁה דְּאַשְׁתָּאֲדִי: וְהָיָה תַלְמוֹס מִנְּשָׁה מֵאַשֵּׁר
 דְּמִכְמִלְתָּה דְּעַל אֶפְרַי שָׁמָּה וְאַזִּיל תַּלְמוֹמָא לִי־מִיָּמִינִי דִּי־יֵת יֵתִי
 8 עֵין תַּפְּרָח: לְמִנְּשָׁה הָיָה אֲרַע תַּפְּרָח וְתַפְּרָח עַל תַּלְמוֹס מִנְּשָׁה
 9 לְבְנֵי אֶפְרַי: וְנִתְּתָה תַּלְמוֹמָא לִי־נַחֲלָא דְּקָנָה דְּחִרְבָּא לִי־נַחֲלָא
 קְרִיָּא הָאֵלֶּיךָ לִי־אֶפְרַי בְּנִי קְרִיָּי מִנְּשָׁה וְתַלְמוֹס מִנְּשָׁה מִצְפֹּנָא
 10 לִי־נַחֲלָא וְחֶן מִפְּקִנְוֵי לִי־מָא: חִרְבָּא לִי־אֶפְרַי וְצִפְרָא
 לְמִנְּשָׁה וְחִיָּי יִמָּא תַּלְמוֹמִיָּה וְבֵאֵשֶׁר מִעֲרֵעַן מִצְפֹּנָא וְבִישְׁטִי־
 11 מִמֶּדְנָהָ: וְהָיָה לְמִנְּשָׁה בִישְׁטִי־וְבֵאֵשֶׁר בֵּית שֶׁן וְצִפְרָנָהָ
 וְיִבְרָעָם וְצִפְרָנָהָ וְיֵת יֵתִי חֹר וְצִפְרָנָהָ וְיֵתִי עֵין חֹר
 וְצִפְרָנָהָ וְיֵתִי חֶעֶךְ וְצִפְרָנָהָ וְיֵתִי מִנְּלִי וְצִפְרָנָהָ תִּלְחָה
 12 פִּלְלִין: וְלֵא וְיִמְלִי בְנֵי מִנְּשָׁה לִי־נָא יֵת קְרִיָּא הָאֵלֶּיךָ
 13 וְשִׁי פִנְעִלָה לִי־נָתַב בְּאַרְעָה הָאָה: וְהָיָה כִּד תִּקְרִי בְנֵי
 יִשְׂרָאֵל וְיִמְלִי יֵת בִּנְעָלָא לִי־מִסְכָּן מִסְכָּן וְחִרְבָּא לֵאמֹר תִּי־יִמְלִי:
 14 וְיִמְלִי בְנֵי יוֹסֵף עִם יְהוֹשֻׁעַ לִי־מִיָּמִינִי מִדָּן יֵתִי לֵאמֹר
 15 חֹדֶק חֹד וְעִרְבָא חֹד וְאַנָּה עִם סָגִי עַד לִסְגִי בִּי־יֵת יֵתִי: וְאַחֲרֵי
 לִי־יֵת יְהוֹשֻׁעַ אִם עִם סָגִי אֲחִין סָקִי לִי־יֵת לִי־רִשָּׁא וְיִתְחַקֵּן
 לִי־יֵת חֶמֶן אֲחֵר בְּאַרְעַ פִּי־נָא וְיִמְלִיָּא אֲדִי עַק לִי־יֵת לִי־יֵת
 16 דְּבֵית אֶפְרַי: וְאַחֲרֵי בְנֵי יוֹסֵף לֵאמֹר יוֹסֵף לֵאמֹר לֵאמֹר
 יִתְחַקֵּן דְּבִירָא בְּכָל בִּנְעָלָא דִּי־יֵתִי בְּאַרְעַ מִי־שָׁא לִי־בְּנֵי־

¹ So, mit 2; auch XVIII, 6. 8.

שָׁאן וְכַפְרֵנָהָא וְלֹדְבַמִּישֵׁר יִדְעָאֵל; וְאָמַר יְהוֹשֻׁעַ לִבְנֵי 17
 יוֹסֵף לְאֶפְרַיִם וְלִמְנַשֶּׁה לְמִימַר עִם סֹנֵי אֶתְרוֹן וְהִיל סֹנֵי לִבְרוֹן
 לֹא יִהְיוּ לִבְרוֹן עֲדָבָא הָד: אֲדִי טוֹרָא יִהְיוּ לִךְ אֲדִי חֲרָשָׁא הוּא 18
 יִתְתַּקִּיפִיהָ¹ וְיִתְרוֹן לִךְ מַעֲקֹנֹהוּ אֲדִי תַת־לִבְרוֹן יִת בְּנִעְנָאֵי אֲדִי
 רַחֲמִין הַבְּרוּרָא לִיְהוֹן אֲדִי תַקִּיפִין אֶתְרוֹן:

XVIII. וְאַתְּפִינִישׁוּ כָּל כְּנַשְׁתָּא דְּבִנֵּי יִשְׂרָאֵל לְשִׁילֹו

וְאִשְׁתִּילֹו תַמָּן יִת מִשְׁפָּחָ² זִמְנָא וְאַרְעָא אֶתְפַּבִּישַׁת קְרַמִּיָּהוֹן;
 וְאַשְׁתִּילֹו בְּבִנֵּי יִשְׂרָאֵל הָרֹא פִּלְגֵּי יִת אַחְסֹנְתְּהוֹן שִׁבְעָה 2
 שִׁבְעִין; וְאָמַר יְהוֹשֻׁעַ לְבִנֵּי יִשְׂרָאֵל עַד אֲמַתִּי אֶתְרוֹן מִתְּשֻׁלִּין 3
 לְמִיַּעַל לְמִיַּרְחַת יִת אֲרֵעָא דִּירֵב לִבְרוֹן יִהְיוּ אֶלְיָהָא דְּאֵבְהֵתְרוֹן;
 הָבֹו לִבְרוֹן תַּלְיָתָה גִּבְרִין לְשִׁבְטָא וְאַשְׁתִּילֵנוּ וְיִקְוִמוּן וְיִהְיוּ 4
 פְּאֲרֵעָא וְיִכְתְּבוּן יִתָּה לְפִיּוֹם אַחְסֹנְתְּהוֹן וְיִתְרוֹן לְזֹתִי: וְיַפְּלִגֵּן 5
 יִתָּה לְשִׁבְעָה הַלִּיקִין דְּבֵית יְהוּדָה וְקוֹמוּן עַל תְּלוּמֵהוֹן
 מִיְּהוּדָא וְדְבֵית יוֹסֵף וְקוֹמוּן עַל תְּלוּמֵהוֹן מִצִּפּוֹרָא: וְאַתְרוֹן 6
 תַּכְתְּבוּן יִת אֲרֵעָא לְשִׁבְעָה הַלִּיקִין וְתִיתְרוֹן לְזֹתִי הַלִּיכָא
 וְאַרְמִי לִבְרוֹן עֲדָפִין הָבָא קָרָם יִהְיוּ אֶלְיָהָא: אֲדִי לֵית הוֹלָק 7
 לִיְיָאֵי פִינִיכֹון אֶלְיָהוֹן מִתְּנֵן דִּירֵב לִיְהוֹן יִהְיוּ אֶתְרוֹן
 אַחְסֹנְתְּהוֹן וְשִׁבְט גַּד וְשִׁבְט רָאוּבֵן וְפִלָּגוֹת שִׁבְטָא דְּמִנַּשֶּׁה
 קָבִילֹו אַחְסֹנְתְּהוֹן מִעֲבָרָא לְיִרְדֵּנָא מִדְּנֵהָא דִּירֵב לִיְהוֹן מִשָּׁח 8
 עֲבָרָא דִּירְמִי: וְקָבִילוּ גִבְרִיא וְאַזְלוּ וּפְקִיד יְהוֹשֻׁעַ יִת דְּאַזְלוּ
 לְמִכְתָּב יִת אֲרֵעָא לְמִימַר אִיזִילֹו וְהִלִּילוּ פְּאֲרֵעָא וְכִתְבוּ
 יִתָּה וְתוֹבוּ לְזֹתִי וְהָבָא אֲרַמִּי לִבְרוֹן עֲדָפִין קָרָם יִהְיוּ פְּשִׁילֹו;
 וְאַזְלוּ גִבְרִיא וְעֲבָרוּ פְּאֲרֵעָא וְכִתְבוּהָ³ לְקִרְוִיא שִׁבְעָה 9

¹ Auch Lag. יתקפיה, während das gedruckte Strassburger Exemplar יתקפיה.

² So.

³ Auch in dem gedruckten Strassburger Exemplar יתקפיה; gleichwohl bedenklich.

הַלִּיקִין עַל סִפְרָא וְאַחֲרֵי כֵן יְהוֹשֻׁעַ מִשְׁדִּיחָא דִּשְׁרִירָו :
10 וְרִמָּא לִחֹק יְהוֹשֻׁעַ עֲרֵבָא בְּשִׁירָו קָדָם יָדָי וּפְלִיג תַּמָּן יְהוֹשֻׁעַ
11 יָת אֲרֵבָא לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל פְּלִגְוֹתִיחֹק : וְסִיק עֲרֵב שְׂבֻטָא דְּבִנֵּי
12 בְּנֵי מִנָּחַן דִּזְרַעֲתִיחֹק וְנִפֵּק תַּחֲסֹם עֲרֵבִיחֹק בֵּין בְּנֵי יְהוּדָה וּבֵין
13 בְּנֵי יוֹסֵפִ : וְהָיָה לִחֹק תַּחֲסֹמָא דִּזְרַעֲתִי צִפּוֹנָא מִן יְרֵדָנָא
14 וְסִיק תַּחֲסֹמָא דִּעֲבָר דִּזְרַחֲתִי מִצִּפּוֹנָא וְסִיק בְּטוֹרָא דִּימָא
15 וְחֹק מִפְּקֻדֹּתַי לְמִדְבָּר בֵּית אֵלֶּךְ : וְעֲבָר מִתַּמָּן תַּחֲסֹמָא דִּזְרַחֲתִי
16 וְלִעֲבָר לִזְרַחֲתִי הָיָה בֵּיתֵהּ וְנִחִית תַּחֲסֹמָא דִּזְרַחֲתִי אֲחֵר
17 עַל טוֹרָא דְּמִיְדֻוֹמָא לְבֵית הַחֹק אֲרֵבָה : וְתֹאֵר תַּחֲסֹמָא
18 וְנִסְתָּהֵר דִּזְרַחֲתִי מִעֲרֵבָא דִּזְרַחֲתִי מִן טוֹרָא דִּעַל אֲפִי בֵּית
19 הַחֹק דִּזְרַחֲתִי מִפְּקֻדֹּתַי עַל קִרְיָת בִּעַל דִּזְרַחֲתִי קִרְיָת יִשְׂרָאֵל
20 קָרְתָא דְּבִנֵּי יְהוּדָה דָּא הָיָה מִעֲרֵבָא : וְהָיָה דִּזְרַחֲתִי מִסִּפְרָא
21 קִרְיָת יִשְׂרָאֵל וְנִפֵּק תַּחֲסֹמָא דִּימָא וְנִפֵּק¹ לְמִבְּעֵי מִן נַפְתָּלִי :
22 וְנִחִית תַּחֲסֹמָא לְסִטְרָא טוֹרָא דִּעַל אֲפִי הָיָה בֵּית הַחֹק וְנִחִית
23 גִּיבְרִיא צִפּוֹנָא וְנִחִית דִּזְרַחֲתִי הָיָה בֵּית הַחֹק וְנִחִית
24 לְעֵין קִצְיָא : וְתֹאֵר מִצִּפּוֹנָא וְנִפֵּק לְעֵין שִׁטָּשׁ וְנִפֵּק
25 דִּנְגֻלָּהִיא דִּדְקָבִיל מִסְקָנָא דְּאֲדָמִים וְנִחִית דִּאֲבֹן בֵּין בֵּר
26 רְאוּבֵן : וְעֲבָר דִּעֲבָרָא דִּדְקָבִיל מִיִּשְׂרָאֵל צִפּוֹנָא דִּנְחִית²
27 דִּעֲרֵבָת : וְעֲבָר תַּחֲסֹמָא דִּעֲבָר בֵּית הַגִּלָּת דִּצִּפּוֹנָא וְחֹק
28 מִפְּקֻדֹּתַי וְתַחֲסֹמָא דִּנְחִית יָבֵא דְּמִלְחָא דִּצִּפּוֹנָא לְסִפְרָא יְרֵדָנָא
29 דִּזְרַחֲתִי דֵין תַּחֲסֹמָא דִּזְרַחֲתִי : וְיְרֵדָנָא תַּחֲסֹמָא לִיהָ דִּזְרַחֲתִי קִרְיָתָא דָּא
30 אֲחֻסָּת בְּנֵי מִנָּחַן לְתַחֲסֹמָא סְחֹר סְחֹר דִּזְרַעֲתִיחֹק : וְהָיָה
31 קִרְיָא דְּשִׁבְטָא דְּבִנֵּי מִנָּחַן דִּזְרַעֲתִיחֹק דִּזְרַחֲתִי לְבֵית הַגִּלָּת
32 וּמִיִּשְׂרָאֵל קִצְיָא : וְבֵית מִיִּשְׂרָאֵל וְצִמְרִים לְבֵיתֵהּ : קִרְיָת תַּחֲסֹמָא

¹ Versehentlich mit Ξ in der Handschrift.² So in der Handschrift.

עֲסִי וְצִחִיחוֹן: וְצִלֵּעַ וְאֵלֶיךָ וַיְבוֹס הָיָא דְרוּשָׁלַם גִּבְעַת
 קָרִית קְרוּן אַרְבַּע עֲסִי וְצִחִיחוֹן הָא אַחֲסֹנֶת בְּנֵי בְנִימִן
 דְּזִרְעֵיחוֹן:

XIX. וַנֶּפֶס עֲדָבָא תַנִּינָא דְשִׁמְעוֹן דְּשִׁבְטָא דְבְנֵי שִׁמְעוֹן
 דְּזִרְעֵיחוֹן וְהָיָת אַחֲסֹנֶתחוֹן בְּנֵי אַחֲסֹנֶת בְּנֵי יְהוּדָה: וְהָיָת
 דְּהָיוֹן פְּאֶה אַחֲסֹנֶתחוֹן בְּאֵר שָׁבַע וְשָׁבַע וַיְבוֹלֵהָ: קְרוּן תָּלִית
 עֲסִי וְצִחִיחוֹן: קְרוּן אַרְבַּע וְצִחִיחוֹן: וְכָל צָעֲרֵי
 דְּבִסְהָרֹת קָרִיא הָאֲזִין עַד בְּעֵלֹת בְּאֵר רִמָּת הָרֹבָא הָא
 אַחֲסֹנֶת שִׁבְטָא דְבְנֵי שִׁמְעוֹן דְּזִרְעֵיחוֹן: בְּעֵדָב בְּנֵי יְהוּדָה
 אַחֲסֹנֶת בְּנֵי שִׁמְעוֹן אֲדִי הוּלִיק בְּנֵי יְהוּדָה סָגִי בְּחִזּוֹן רֶאֱחֹסִינֵי
 בְּנֵי שִׁמְעוֹן בְּנֵי אַחֲסֹנֶתחוֹן: וְסָגִי עֲדָבָא תָּלִיתֵאֲתָא לְבְנֵי
 דְּבוּלִין דְּזִרְעֵיחוֹן וְהָיָת תְּלֹחֹם אַחֲסֹנֶתחוֹן עַד שְׂרִיד: וְסָגִי
 תְּלֹחֹמֶחוֹן דְּיֶאֱמָא וְלִמְרַעֲלָהּ וְלִמְעֵרָע בְּדַבְּשָׁת וְלִמְעֵרָע בְּנַחֲלָא
 הָעַל אֲפִי יָקָנָעם: וְתֹאִיב מִסְּרִיד דְּקָרֹבָא מְדַנָּח שִׁמְשָׁא עַל
 תְּלֹחֹם פְּסָלוֹת תְּבוּר וְנָפִיק דְּדִבְרִית וְסָגִי דְּיֶאֱפֵיעַ: וְלִמְתָּבִן
 עֲבָר דְּקָרֹבָא מְדַנָּחֵא דְּגִתָּהּ הָפֵר דְּעִתָּהּ קָצִין וְנָפִיק דְּרִמּוֹן
 מִתּוֹרָא לִמְתָּמֵן מִסְתָּרֵא דְּנָעָה: וְלִיסְתָּרֵא דְּיִיה תְּלֹחֹמֶא
 מִצְפֹּרָא דְּחֵלְחוֹן וְהָיוֹן מְפִקְנוּחֵי דְּחֵלְלֵת יַפְתָּחָא: קְרוּן
 תִּרְתָּא עֲסִי וְצִחִיחוֹן: הָא אַחֲסֹנֶת בְּנֵי דְּבוּלִין דְּזִרְעֵיחוֹן
 קָרִיא הָאֲזִין וְצִחִיחוֹן: דְּיֶשְׁשָׁר נָפֶס עֲדָבָא רִבִּיעֵאֲתָא לְבְנֵי
 יֶשְׁשָׁר דְּזִרְעֵיחוֹן: וְהָיָת תְּלֹחֹמֶחוֹן יִדְעָאֵל וְכִסְלוֹת וְשׁוֹנֵם:
 וְלִמְעֵרָע תְּלֹחֹמֶא בְּתִבוּר וְשִׁחְצִיבָהּ וּבֵית שִׁמְשֵׁי וְהָיוֹן מְפִקְנוּחֵי
 דְּתֹלֹמֶחוֹן דְּיִירְדָּנָא קְרוּן שִׁית עֲסִי וְצִחִיחוֹן: הָא אַחֲסֹנֶת
 שִׁבְטָא דְבְנֵי יֶשְׁשָׁר דְּזִרְעֵיחוֹן קָרִיא וְצִחִיחוֹן: וַנֶּפֶס
 עֲדָבָא חֲמִישָׁאֲתָא דְּשִׁבְטָא דְבְנֵי אֲשֵׁר דְּזִרְעֵיחוֹן: וְהָיָת
 תְּלֹחֹמֶחוֹן: וְאֵלֶיךָ רַעְמִיד וְנִשְׁאֵל וְנִשְׁאֵל וְנִשְׁאֵל דְּכִרְמֵלֵא דְּיֶאֱמָא
 וּבְשִׁיחוֹר לְבָנִת: וְתֹאִיב מִמְדַּנָּח שִׁמְשָׁא לְבֵית הָגֹן וְלִמְעֵרָע

בזבול²⁸ן ובחצת ופתחאל וצפורנא ובית מישרא ונעיל ונפיק
 ד'כלול גספ'לא: עד צידון רבבא: ותא'ב תלונא ד'רמבא 28
 29 ועד קרוין פריכן קר'י תקפא ותא'ב תלונא ד'חוסה וחון
 מ'פ'קנודי ד'יבא מערב אכזיב: קרוין עסין ד'רתין וצ'חידון: 30
 דא אחסנא שבטא דבני אשר ד'רע'תחון קר'יא האל'ין 31
 וצ'חידון: לבני נפחלי נפס עדבא שחיתאח לבני נפחלי 32
 ד'רע'תחון: והה תלונתחון¹ מ'ה'ף מ'אל'ין² פצ'ענ'ים 33
 וא'בני נקב ויבנאל עד ד'קום³ וחון מ'פ'קנודי ד'רע'נא:
 ותא'ב תלונא ד'יבא ד'אזות תבור ונפיק מ'תמן ד'חוקוק 34
 ומע'יע בזבול'ין מ'דונא ובאשר מע'יע מ'ערבא וב'הודה 35
 ד'רע'נא מ'דנח שנשא: קרוין תשע עסי וצ'חידון: דא אחסנא 38
 39 שבטא דבני נפחלי ד'רע'תחון קר'יא וצ'חידון: ד'שבטא
 דבני הן ד'רע'תחון נפס עדבא שביע'אח: והה תלום 41
 אחסנ'תחון וג': וב'י ירקון ורקון עם תלונא ד'ק'ביל יפו: 46
 ונפס תלום ב'ני הן מ'דון וסליקו ב'ני הן ואג'הו קרבא עם 47
 ד'שם וכבשו יתה ומחו יתה ד'פתגם ד'הרב ואחס'ינו יתה
 ויח'בו ב'ה וקרו ד'שם הן פשום הן אבוהון: דא אחסנא 48
 49 שבטא דבני הן ד'רע'תחון קר'יא האל'ין וצ'חידון: ד'שי'אלו
 ד'אחסנא ית ארעא לתלונתהא ויח'בו ב'ני ישראל אחסנא
 ל'חושע בר לון ב'ניחון: על מ'ימרא ד'יג'י יח'בו ד'יה ית 50
 קרתא דשאיל ית תמנח ס'ה פטורא ד'בית אפרים ובנא ית
 קרתא ויח'ב ב'ה: אל'ין אחסנא דאחס'ינו אלעזר ב'הא 51

¹ Dieses Wort ist in der Handschrift ausgelassen.² DasVokalzeichen über s verbessert und verwischt. ³ Das Vokalzeichen

über b verbessert und undeutlich. — Mit —. Soll der anscheinende Accent vielleicht eine Verbesserung in — bedeuten?

ויהושע בר נון ורשי אברהם לשבטא לבני ישראל בעדבא
בשילן קדם ירי פתע משכן זמנא ושיצאו מעפלגא ית
ארעא :

- XX. ומעיל ירי עם יהושע למימר : מעיל עם בני ישראל
למימר הבו לכון ית קרני שיזבוחא המעילית עמכון פידא
המשח : למעקס רחמן קטולא דיקטול נפשא פשלו פלא
מעיה דיהודן לכון לשיזבא נפאל דבא : דיעוקס להרא
ניקוריא האצין ויקום פמעלא דתע קרתא ומעיל קדם סבי
קרתא הריא ית פתגמורי דכנשון יתיה לקרתא דרתחון
דיתון ליה אחר דיתב עמחון : רארי ירוקס גאיל דבא
פתגורי דלא ימסון ית קטולא פידיה ארי פלא מעיה
קטל ית חבייה דלא סבי הוא ליה מאתבלי ומדקמורי :
דיתב בקרתא הריא עד דיקום קדם פנשתא דינא עד דימות
פהנא רבא דידי פומיא האפון בכין יתוב קטולא דיעול
לקרתיה ולביתיה לקרתא דעקס מתמן : דזמנו ית קדש
פגליא פטורא דבית נפתלי וית שכם פטורא דבית אפאים
דית קרית ארבע היא חבון פטורא דבית יהודה : ומעברא
דירענא דיריחו מדנהא יהבו ית פצר פמדפרא פמישרא
משבטא דראובן דית רמות פגלעד¹ משבטא דגד וית גורין
פמתן משבטא דמנשה : אצין הלאה קרויא דמזמן דכל
בני ישראל ולגזירא דתגליון פיניחון למעקס רחמן כל
דיקטול נפשא פשלו דלא ימות פיד גאיל דבא עד דיקום
קדם פנשתא :

XXI. וקריבו רשי אבהת לירא דות אלעזר פהנא ולות
יהושע בר נון ולות רשי אבהת שבטא לבני ישראל :

¹ So, versehentlich nach dem hebr. Text. Vgl. dagegen XXI, 36.

2 וּמִצִּילָיו עִמָּהֶן בְּשִׁילָיו בְּאַרְעָא וּכְנָעַן דִּמְיִמֹּר יָגִי פֶקֶד
 בִּידָא הַמִּשְׁה דִּמְהֶן לֹא קְרוּן לִמְתָּב וְרוּחֵהֶן לְבַעֲיָנָא :
 3 וַיִּהְיוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לִלְיָא מֵאַחַסְתָּהֶן עַל מִיָּא דִּי־יָיִ יָת
 4 קְרִיאָה אֲלֵיָן וְיָת וְרוּחֵהֶן : וּנְפֹק עֲדָפָא לִזְרַעֲתָ קָהָת וְהָהָה
 לִבְנֵי אֲהֵן פְּהֵנָא מִן לִיָּא מִשְׁבַּטָּא וַיְהוּדָה וּמִשְׁבַּטָּא
 5 הַשְּׁמֹנִן וּמִשְׁבַּטָּא דְּבִנְיָמִן פְּעֲדָפָא קְרוּן תִּלִּית עֶסְרִי : דְּלִבְנֵי
 6 קָהָת דִּאֲשַׁתָּאֻו מִזְרַעֲתָ שְׁבַטָּא דֹּאפְרִים וּמִשְׁבַּטָּא דֶּהֶן
 וּמִפְּלָגוֹת שְׁבַטָּא וּמִנְשֵׁה פְּעֲדָפָא קְרוּן עֶסְרִי : וְלִבְנֵי גַדְשֹׁן
 מִזְרַעֲתָ שְׁבַטָּא דִּישִׁשְׁכָּר וּמִשְׁבַּטָּא דֶּהָשֹׁר וּמִשְׁבַּטָּא דְּנִפְתָּלִי
 וּמִפְּלָגוֹת שְׁבַטָּא וּמִנְשֵׁה פְּעֲדָפָא קְרוּן תִּלִּית עֶסְרִי :
 7 לִבְנֵי מְרָרִי לִזְרַעֲתָהֶן מִשְׁבַּטָּא דְּרָאבֹּן¹ וּמִשְׁבַּטָּא דְּזַבּוּלֹן
 8 קְרוּן תְּרֵתָא עֶסְרִי : וַיִּהְיוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לִלְיָא יָת קְרִיאָה
 אֲלֵיָן וְיָת וְרוּחֵהֶן פְּנִיא דֶּהֶפֶקֶד יָגִי בִידָא הַמִּשְׁה פְּעֲדָפָא :
 9 וַיִּהְיוּ מִשְׁבַּטָּא דְּבִנֵּי יְהוּדָה וּמִשְׁבַּטָּא דְּבִנֵּי שִׁמְעוֹן יָת קְרִיאָה
 10 אֲלֵיָן דִּאֲתַפְּרִישָׁא יִתְהֶן² פִּשְׁמֵהֶן : וְהָהָה לִבְנֵי אֲהֵן מִזְרַעֲתָ
 11 קָהָת מִבְּנֵי לִי־אֵי דֶּהֶן הָהָה עֲדָפָא קְדֻמוֹתָא : וַיִּהְיוּ לֶהֶן
 יָת קְרִית אֲרַפֵּעַ אֲבוּהֶן דְּגִיפְרִיאָה הִיא הִבְיוֹן פְּטוּרָא דְּבֵית
 12 יְהוּדָה וְיָת רֹהֵהָא סְהַרְנָהָא : וְיָת הֶקֶל קְרֵתָא וְיָת פְּעַהָהָא
 13 יִהְיוּ לִכְלָב פְּרִי יַפְנָה פְּאַחַסְתָּהֶּהּ : דְּלִבְנֵי אֲהֵן פְּהֵנָא
 יִהְיוּ יָת קְרִית שִׁיזְבוֹת קְטוּרָא יָת הִבְיוֹן וְיָת רֹהֵהָא וְיָת
 14 לִבְנֵה וְיָת רֹהֵהָא : וְיָת יִתִּיר וְיָת רֹהֵהָא וְיָת אֲשַׁתְּנֵי וְיָת
 15 רֹהֵהָא : וְיָת הוּלֹן וְיָת רֹהֵהָא וְיָת דְּבִיר וְיָת רֹהֵהָא : וְיָת
 16 עֵין וְיָת רֹהֵהָא וְיָת יוֹטָה וְיָת רֹהֵהָא וְיָת בֵּית שִׁמְשִׁי וְיָת
 17 רֹהֵהָא קְרוּן תִּישַׁע מִן תִּישַׁע שְׁבַטָּא אֲלֵיָן : וּמִשְׁבַּטָּא

¹ Hier sind in der Handschrift die beiden Worte יִשְׁבַּטָּא דְּגֶר ausgelassen.

² יִתְהֶן, in den tiberiens. Drucken fehlend, offenbar nachträgliche Verschlechterung nach dem hebr. Text.

- 18 דבני־נח־יִתְנִיחַ יֵת גִּבְעֹן וְיֵת רוֹחָא וְיֵת גִּבְעַ וְיֵת רוֹחָא: יֵת
 19 עֲנֹת וְיֵת רוֹחָא יֵת עֲנֹן וְיֵת רוֹחָא קְרוֹן אֶרְבַּע: כָּל
 20 קְרוֹי בְּנֵי אֶחָד פְּהִגָּא תִּלִּית עֶסְרֵי קְרוֹן דְּרוּחֵהוֹן: וְלִזְרַעֲתָ
 בְּנֵי קָהָת לֵי־אֵי דְאִשְׁתְּאֲלוּ מִבְּנֵי קָהָת וְהָאֵה קְרוֹי עֲרַבְלוֹן
 21 מִשְׁבֹּטָא דְּבְנֵי אֶפְרַיִם: וְיִהְיוּ לְהוֹן יֵת קְרִית שִׁיזְבוֹת קְטוֹלָא
 יֵת שֶׁם וְיֵת רוֹחָא בְּטוֹרָא דְּבֵית אֶפְרַיִם וְיֵת גָּזֵר וְיֵת
 22 רוֹחָא: יֵת קַבְצִים¹ וְיֵת רוֹחָא וְיֵת בֵּית חֲרוֹן וְיֵת
 23 רוֹחָא קְרוֹן² אֶרְבַּע: וּמִשְׁבֹּטָא דְּהֵן יֵת אֶלְתָּקָא וְיֵת רוֹחָא
 24 יֵת גִּבְעֹן וְיֵת רוֹחָא: יֵת אֶלְיוֹן וְיֵת רוֹחָא וְיֵת גָּת
 25 זִמּוֹן וְיֵת רוֹחָא קְרוֹן אֶרְבַּע: וּמִצְלָגוֹת שְׁבֹטָא זְמַנְשָׁה יֵת
 26 תַּעֲנֹךְ וְיֵת רוֹחָא וְיֵת גָּת זִמּוֹן וְיֵת רוֹחָא קְרוֹן תַּרְחִין³:
 27 כָּל קְרוֹיָא עֶסֶר דְּרוּחֵהוֹן לִזְרַעֲתָ בְּנֵי קָהָת דְּאִשְׁתְּאֲלוּ:
 28 וְלִבְנֵי גִדְשֹׁן מִזְרַעֲתָ לֵי־אֵי מִצְלָגוֹת שְׁבֹטָא זְמַנְשָׁה יֵת
 קְרִית שִׁיזְבוֹת קְטוֹלָא יֵת גּוֹלֵן בְּמִתְנָן וְיֵת רוֹחָא וְיֵת
 29 פַּעֲשִׁתִּיהָ וְיֵת רוֹחָא קְרוֹן תַּרְחִין: וּמִשְׁבֹּטָא דִּי־שִׁשְׁכֵּר יֵת
 30 קִשְׁיוֹן וְיֵת רוֹחָא יֵת דְּבִרִית⁴ וְיֵת רוֹחָא: יֵת יִרְמְיָה וְיֵת
 31 רוֹחָא וְיֵת עֵין גִּזִּים וְיֵת רוֹחָא קְרוֹן אֶרְבַּע: וּמִשְׁבֹּטָא
 32 דְּאִשֵּׁר יֵת מִשְׁאֵל וְיֵת רוֹחָא יֵת עֲבֹדֹן וְיֵת רוֹחָא: יֵת
 חֶלְקָת וְיֵת רוֹחָא וְיֵת חֶלֶב וְיֵת רוֹחָא קְרוֹן אֶרְבַּע:
 33 וּמִשְׁבֹּטָא דְּנַפְתָּלִי יֵת קְרִית שִׁיזְבוֹת קְטוֹלָא יֵת קָדֵשׁ
 בְּגִלְיָא וְיֵת רוֹחָא וְיֵת חֶמֶת דְּאֵר וְיֵת רוֹחָא וְיֵת קְרִית
 34 וְיֵת רוֹחָא קְרוֹן תִּלִּית: כָּל קְרוֹי בְּנֵי גִדְשֹׁן לִזְרַעֲתָהוֹן
 35 תִּלִּית עֶסְרֵי קְרוֹן דְּרוּחֵהוֹן: וְלִזְרַעֲתָ בְּנֵי מָרִי לֵי־אֵי
 דְּאִשְׁתְּאֲלוּ מִן שְׁבֹטָא דְּזַבּוּלֹן יֵת יַקֶּנֶם וְיֵת רוֹחָא וְיֵת
 36 קְרִית וְיֵת רוֹחָא: יֵת זִמְנָה וְיֵת רוֹחָא יֵת מְהִל וְיֵת

¹ So.² In der Handschrift mit 2.³ Die beiden letzten

Worte in flüchtiger Schrift am Rande.

⁴ So.

36 וְהָיָה קְרוֹן אֶרְבֵּעַ; וְנִשְׁבַּטָה הָגֵר יֵת קְרִיַת שִׁיבּוֹת קְטוֹלָא
 37 יֵת רִמּוֹת פְּנִלְעָד וְיֵת וְהָיָה יֵת בְּהַלְלִים¹ וְיֵת וְהָיָה יֵת
 אֶשְׁבּוֹן וְיֵת וְהָיָה יֵת יְעוֹד וְיֵת וְהָיָה פֶל קְרוֹן אֶרְבֵּעַ;
 38 פֶל קְרִיַא לִבְנֵי בְרָחִי דְאֶרְעֵיהֶוּן דְאֶשְׁתְּאִלּוּ מִדְּעִית לִיֹאֵי
 39 וְהָיָה עֲדִבְחוֹן קְרוֹן תַּחְתָּא עֲסִי; פֶל קְרוֹי לִיֹאֵי פֶלּוּ
 40 אַחְסֵנֹת פֶל וְשִׂרְאֵל קְרוֹן אֶרְבֵּעַן דְאֶמְנֵי דְוְהִיֶּהוּן; יֵהוֹיָן
 קְרִיַא הָאֵלֶּךְ קְרוֹי וְהָיָה סְהִרְנָה פֶן פֶל קְרִיַא
 41 הָאֵלֶּךְ; וְיֵהוּ יֵהוּ דְאֶשְׂרָאֵל יֵת פֶל אֶרְנָא דְקָיִים דְבִיֶּהוּן
 42 לְאֶבְהֵהֶוּן דְאֶחְסֵנֹהוּ וְנִחְיָו בָּהּ; וְאֵלֶּיָּה יֵהוּ דְהֶוּן מִשְׁחֹר
 סְחֹר פֶל דְקָיִים לְאֶבְהֵהֶוּן וְלֹא קָם אַנֶּשׁ קְרִיַהֶוּן מִפֶּל
 פֶּעֲלֵי דְבִבְהֶוּן יֵת פֶל פֶּעֲלֵי דְבִבְהֶוּן מִסִּי יֵהוּ בִדְהֶוּן;
 43 לֹא בְטִיל פִּתְלָנָא מִפֶּל פִּתְלָנָא תַּקְנָא דְמִלִּיל יֵהוּ עִם פִּית
 יִשְׂרָאֵל פִּוִּלְהֶוּן אֶתְקִלּוּ;

XXII. פֶּנִין קָא וְהוֹשִׁעַ דְשִׁבַּט דְאֶוֹן וְנִשְׁבַּט עַד
 2 וְלַפְלָנֹת שִׁבַּט וּמִנְשָׁה; וְאֶמֶר דְהֶוּן אֶתּוֹן נִשְׁרֵהוּן יֵת פֶל
 דְפִקִּיד יֵתּוֹן מִשָּׁה עֲבָדָא דְיֵהוּ דְקָבִילְהֶוּן דְמִיֶּהוּ פֶל
 3 דְפִקִּידִית יֵתּוֹן; לֹא שִׁבְקִיהֶוּן יֵת אֶהֱיֶהוּן דֶּהֶן יוֹמִין סְפִיִין
 עַד יוֹמָא דְהֶוּן וְנִשְׁרֵהוּן יֵת מִשְׁרַת תַּפְקִידָת² מִיֶּהוּ דְיֵהוּ
 4 אֶהֱיֶהוּן; יִכֶּן אֵלֶּיָּה יֵהוּ אֶהֱיֶהוּן דְאֶהֱיֶהוּן פֶּמָא דְמִלִּיל
 דְהֶוּן וְכֶן אֶתְפֶּנוּ וְאֶזִּילּוּ דְפֶן דְקְרִיַהֶוּן לְאֶרֶץ אַחְסֵנֹתּוֹן
 5 דְיֵהוּ דְפֶן מִשָּׁה עֲבָדָא דְיֵהוּ פֶעֲבָא דְיֵהוּ; דְהֶוּן
 אֶסְתְּמִלוּ לְהָיָא דְנִבְעָד יֵת תַּפְקִידָתָא וְיֵת אֶהֱיֶהוּן דְפִקִּיד
 יֵתּוֹן מִשָּׁה עֲבָדָא דְיֵהוּ דְמִיֶּהוּן יֵת יֵהוּ אֶהֱיֶהוּן וְלִמְהֶוּן
 פֶל אֶוֹרְהֶוּן דְתַקֶּן קְרִיַהֶוּן וְלִנְשֶׁר פִּקִּוּהֶוּן וְלִאֶתְקִיַב

¹ In der Handschrift בְּהַלְלִים.² Dieser status constr. spricht doch für die Länge des e. Der Emphaticus תַּפְקִידָתָא v. 5, wie bei Dalman § 33, 3.

- דָּרָה לַחַיִּים וְלַמַּעֲלֵה קָדְמוֹהִי בְּכָל לַבְּחִין וּבְכָל תַּפְשִׁיחוֹ;
 6 וּבְיַכְנוֹן יְהוֹשֻׁעַ וְשָׁלֹחַיָּו וְאַזְלוֹי דְּקִרְיָהוֹן; וְלַעֲלֹת
 7 שְׁבִטָּא דַּמַּלְשָׁה יָחַב מִשָּׁה בְּמֹתָן וְלַעֲלֹתוֹן יָחַב יְהוֹשֻׁעַ עִם
 אֲחִיהוֹן פֻּעֲבָרָא דִּירְהָא לַמַּעֲרִבָא וְאַתָּה אֲדִי שְׁלֹחַיָּו יְהוֹשֻׁעַ
 8 דְּקִרְיָהוֹן וּבְיַכְנוֹן; וְאַמֵּר דִּיהוֹן לַמַּיְמֵר בְּנוֹסְסִין סְגִיָּין
 תּוֹבּוּ דְּקִרְיָהוֹן בִּבְעִירָא סְגִי לִיהָא בְּכַסְפָּא וּבִדְהָבָא
 וּבְנֶחֱשָׁא וּבְבִרְדֵּי־לֹא וּבְלִבְוִשִׁין סְגִי לִיהָא פֻּלְגִי פֻּחַת בְּעִי־
 9 דְּבִיכּוֹן עִם אֲחִיכּוֹן; וְתִבּוּ וְאַזְלוּ פֻּנִי רְאוּבֵן וּבְנֵי גַד
 וְלַעֲלֹת שְׁבִטָּא דַּמַּלְשָׁה מַעֲלֹת פֻּנִי יִשְׂרָאֵל בְּשִׁילֹו דְּבִאֲרֵא
 דְּכַנָּתָן לַמַּיְמֵי־לֹא לֵאדֵּעַ גֻּלְעַד לֵאדֵּעַ אֶת־סִנְתְּהוֹן דֵּאֲחִסִּינוּ בִּיה
 10 עַל מַיְמֵי־רֵא הֵי־נִי בִידָא דַּמַּלְשָׁה; וְאַתּוּ דִּגְלִי־לֹא דִּירְהָא
 דְּבִאֲרֵא דְּכַנָּתָן וּבְנוּ פֻנִי רְאוּבֵן וּבְנֵי גַד וְלַעֲלֹת שְׁבִטָּא דַּמַּלְשָׁה
 11 תִּמָּן מִדְּבָהָא עַל יִרְהָא מִדְּבָה רַב לַמַּיְמֵי־נִי; וְשִׁמְעוּ בְנֵי
 יִשְׂרָאֵל לַמַּיְמֵר הָא פֻּנִי רְאוּבֵן וּבְנֵי גַד וְלַעֲלֹת שְׁבִטָּא
 דַּמַּלְשָׁה יֵת מִדְּבָהָא לְקָבִיל אֶרֶץ דְּכַנָּתָן בְּגִלְדֵּי־יִרְהָא
 12 דְּלַעֲיָר בְּנֵי יִשְׂרָאֵל; וְשִׁמְעוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל דֵּאֲחִסִּישׁוּ כָּל כְּנִשְׁתָּא
 13 דְּבְנֵי יִשְׂרָאֵל דִּשְׁמִי־לֹו דִּמַּסַּק עֲדִיהוֹן דִּיהִ־לֹא; וְשִׁלְחוּ בְנֵי
 יִשְׂרָאֵל לֹות פֻּנִי רְאוּבֵן וְלֹות בְּנֵי גַד וְלֹות פֻּלְגֹות שְׁבִטָּא
 14 דַּמַּלְשָׁה לֵאדֵּעַ גֻּלְעַד יֵת פִּנְהָס² בֶּר אֱלֵעָזָר כֹּהֵנָה; וְעִסְרִיה
 רַבְרָבִין עַמִּיהָ רַבָּא הָד רַבָּא הָד דִּבְיִת אֲבָא לְכָל שְׁבִטָּא
 דִּישְׂרָאֵל וּגְבֵר רִישׁ בֵּית אַבְהִתְהוֹן אֲנֹן דֵּאֲלַפְיָא דִּישְׂרָאֵל;
 15 וְאַתּוּ לֹות בְּנֵי רְאוּבֵן וְלֹות בְּנֵי גַד וְלֹות פֻּלְגֹות שְׁבִטָּא
 16 דַּמַּלְשָׁה לֵאדֵּעַ גֻּלְעַד וּמַעֲלֹו עַמְהוֹן לַמַּיְמֵר; כִּדָּן אֲמִירוּ לֵל
 כְּנִשְׁתָּא הֵי־נִי מֵא שְׁקָרָא הִדָּן דְּשְׁקָרָתוֹן בְּמַיְמֵר אִיהָא דִּישְׂרָאֵל

¹ לכוהו, vokallos, am Rande. Im Texte, der hier gerade zer-
 rissen und etwas verlöscht ist, scheint לכוהי zu stehen. ² So hier
 und v. 30, auch XXIV, 33, während anderswo פִּנְהָס.

לַמִּטֶּבֶת יוֹבֵא דִין מִבְּחֵר פִּלְהֵמָה דִּינִי בְּמִבְנוֹתֶיךָ לִבְנוֹן מִדְּבָרָא
 17 לַבְּמִדְבָּרֶיךָ יוֹבֵא דִין בְּמִי־מָרָא דִּינִי: הִתְעַדֵּר לֹאֵא הֵבֵא
 וּפְעוּרָה הָיָא אֲדִפְלֵמָה מִיֵּדָה עַד יוֹבֵא הָדִין וְהָיִיתָ מִיֵּדָה
 18 בְּכֹנֶשֶׁתָּא דִּינִי: וְאַתָּה תִּחְוֹבֶיךָ יוֹבֵא דִין מִבְּחֵר פִּלְהֵמָה דִּינִי
 וְיֵהִי אֲתָתְךָ חֲמִידֶיךָ יוֹבֵא דִין בְּמִי־מָרָא דִּינִי וּמִיֵּדָה עַד פֶּלַח
 19 פִּנְשֵׁתָּא דִּישְׂרָאֵל יֵהִי וְהָיָא: וְכִּי־אִם מִיֵּשְׁבֵי־אֶרֶץ אַחֲסִינֶיךָ
 עֲבָדֵי לִבְנוֹן לֹאֲדַע אַחֲסִינִת עֲבָדֵי דִּינִי וְשָׂרָא תִּבְנִין מִשְׁפָּתָא דִּינִי
 וְאַחֲסִינִי בִּיֵּלֵמָה וּבְמִי־מָרָא דִּינִי לֹא חֲמִידֶיךָ וְהָיָא לֹא
 חֲמִידֶיךָ בְּמִבְנוֹתֶיךָ לִבְנוֹן מִדְּבָרָא פְּרִי מִדְּבָרָא דִּינִי אֲלֹהֵי־נָא:
 20 הָיָא עֲבָדֵי פֶרֶז וְהָיָא שְׂקָר שְׂקָר בְּחֻרְמָא וְעַל פֶּלַח פִּנְשֵׁתָּא דִּישְׂרָאֵל
 21 הָיִיתָ וְהָיָא וְהָיָא גְּבִירָא הָדִין לֹא מִית פִּלְחֻרְמָא: וְאַחֲבָרֵי פְּרִי
 רֵאוּבֵן וְבִנֵי גֵד וּפְלֹתִית שְׁבִטָא דְּמַלְשָׁה וּמַלְשֵׁי־לֵוִי עִם דִּישֵׁי
 22 אֲלֹשִׁי־אֵלִי־יִשְׂרָאֵל: אֵלֵּי אֲלֹהִים יֵהִי אֵלֵּי אֲלֹהִים יֵהִי קִדְמוֹתֵי
 גְּבִירֵי דִּישְׂרָאֵל פִּסְיָא יֵדַע אִם בְּמִמְלָךְ הָאֵם² בְּשִׁקְרָא שְׂקָר
 23 בְּמִי־מָרָא דִּינִי לֹא וְהִתְקַנְטָא יוֹבֵא הָדִין: לִי־בִנֵי־נָא
 מִדְּבָרָא לַמִּטֶּבֶת מִבְּחֵר פִּלְהֵמָה דִּינִי וְאִם דֹּאֲשָׁקָא עֲלֵיהִי
 עֲלֵיהֵא וְהִנְהֵמָה הָאֵם דִּישְׁעֵבֵד עֲלֵיהִי נִכְסִית קְדֻשִׁין יֵהִי הָאֵם
 24 וְחִבֵּעַ: הָאֵם לֹא מִיֵּשְׁבֵי־אֶרֶץ מִשְׁתַּחֲוִים עֲבָדֵי־יְהוָה הָאֵם דִּישְׁמִיר
 מִיֵּדָה יִי־בְּלִין פְּרִי־בְנוֹן לִבְנֵי־מִיר לִיתִּי לִבְנוֹן הָדִין
 25 בְּמִי־מָרָא דִּינִי אֲלֹהֵי־אֵלִי־יִשְׂרָאֵל: וְהָיִיתָ הָדִין יֵהִי פִּנְשֵׁתָּא
 וּבְמִי־בְנוֹן פְּרִי רֵאוּבֵן וְבִנֵי גֵד יֵהִי יֵדֵבֵלֵי לִיתִּי לִבְנוֹן הָדִין
 בְּמִי־מָרָא דִּינִי וְיִי־בְּלִין פְּרִי־בְנוֹן יֵהִי פִּנְשֵׁתָּא פִּדִיל הָיָא דִּישְׂרָאֵל
 26 מִן קִדְמָה יֵהִי: וְאַחֲרָנָא לְעִבִיד פֶּקֶן לֹאֵא לִי־בִנֵי־נָא מִדְּבָרָא
 27 לֹא לִיעֲלֵמָה הָיָא דִּישְׁמִיר קְדֻשָׁא: אֵי־סְחִיד הָאֵם פִּנְשֵׁתָּא
 וּבְמִי־בְנוֹן וְהָיָא פִּדִילֵי־נָא דִּישְׁעֵבֵד יֵהִי פִּלְהֵמָה דִּינִי קִדְמוֹתֵי

¹ Wie es scheint, aus "ז" verändert.

² erst später zugefügt.

- בַּעֲלֹתָנָא וּבִדְבַחָנָא וּבִנְכֹסֶת קְדֻשָּׁנָא וְלֹא יִימָיוּן בְּנִיחוֹן
 28 מֵאֵר לִבְנָנָא לֵית לִיכוֹן הוֹלִיִּק בְּמִימְרָא דִּי־יָיִי וְאַמְרָנָא וִיהִי
 אֵיִי יִימָיוּן לֹאֹא לִגְדָּלָנָא מֵאֵר דְּנִימָר הָיוּ יָת דְּמוֹת מִדְּבָרָא
 דִּי־יָיִי דַּעֲבָדוּ אֲבָהֵהֶנָּא לֹא לַעֲלֹהָא וְלֹא לִנְכֹסֶת קְדֻשָּׁא אֵי־
 סְחִיד הוּא פִּינָנָא וּבְנִיחוֹן: הֵם לֹאֹא מִגְּמֻחֵי קָדְמוֹהִי
 29 דְּנִימָר בְּמִימְרָא דִּי־יָיִי דְּלִמְלֵב יוֹנָא דִּין מִפְּאֵר פֻּלְחָנָא דִּי־יָיִי
 דְּנִיבְנֵי מִדְּבָרָא לַעֲלֹהָא דְּמִנְהֵהָא וּלְנֹכֶסֶת קְדֻשָּׁא פֵּר
 מִמִּדְּבָרָא דִּי־יָיִי אֲלֹהֵהָא וְקָדִם מִשְׁפָּדִיחַ: וּשְׁמַע פְּנֹחֶס פֹּהֵנָא
 30 וְרַב־רְבִי פִנְשָׁתָא וְרִישִׁי אֲלַפְרָא יִשְׂרָאֵל דַּעֲמִיחַ יָת פְּחִנְיָא
 דְּמִי־לִי פִנִי רֵאוּבֵן וּבְנֵי גֵר וּבְנֵי מְנָשֶׁה וּשְׁפֵר בְּעִינְחוֹן:
 31 וְאַמֵּר פְּנֹחֶס פֵּר אֲלַעֲזֵר פֹּהֵנָא לִבְנֵי רֵאוּבֵן וְלִבְנֵי גֵר וְלִבְנֵי
 מְנָשֶׁה יוֹנָא דִּין יִדְעָנָא אֵי־פִינָנָא שְׂרִיא שְׂפִיחָא דִּי־יָיִי הָלֹא
 שְׁקָרְחוֹן בְּמִימְרָא דִּי־יָיִי שְׁקָרָא הָיוּן פִּיכוֹן שִׁיזִיבְתוֹן יָת פִּנִי
 32 יִשְׂרָאֵל מִיָּד מִימְרָא דִּי־יָיִי: וְתָב פְּנֹחֶס פֵּר אֲלַעֲזֵר פֹּהֵנָא
 דְּרַב־רְבִי מִן פִּנִי רֵאוּבֵן וּמִן פִּנִי גֵר מֵאֲדַע גִּלְעָד וְאֲדַע
 33 דְּכַנְזֵן דִּלּוֹת פִּנִי יִשְׂרָאֵל וְאַחֲבִיר וְחִתוֹן פְּחִנְיָא: וּשְׁפֵר
 פְּחִנְיָא בְּעִינֵי פִנִי יִשְׂרָאֵל וְאַחֲבִיר קָדִם יָיִי פִנִי יִשְׂרָאֵל וְלֹא
 אֲמִירוֹ דְּמִסָּק עַל־חִתוֹן דִּלְחִי־לֹא דִלְחִפְּלֹא יָת אֲשֵׁא חִבְנֵי
 34 רֵאוּבֵן וּבְנֵי גֵר וְחִתוֹן פֹּהֵל וְקָדִם פִּנִי רֵאוּבֵן וּבְנֵי גֵר
 דְּמִדְּבָרָא אֵי־סְחִיד הוּא פִּינָנָא אֵי־יָיִי הוּא אֱלֹהִים:

- XXIII. וְהָיָה לְזִמְן לְזִמְן סְגִיָּין פִּתֵּר דְּאֲנִיחַ יָיִי
 יִשְׂרָאֵל מִלָּל פַּעֲלֵי דְּבְּחִיחוֹן מִסְחֹר סְחֹר וְחִדְשֵׁל סִיב עַל
 2 פִּיזְמִין: וְקִיא חִדְשֵׁל דִּכָּל פִּנִי יִשְׂרָאֵל דִּסְבָּחִי לְגִישְׁחֹרִי
 וּלְגִישְׁחֹרִי לְגִישְׁחֹרִי וְאַמֵּר דִּחִתוֹן אֲנָא סְבִיחַ עֲלִית פִּיזְמִיָּא:
 3 וְאַחֲרֵן חִי־חִתוֹן יָת פִּל דַּעֲבָד יָיִי אֲלֹהֵהֶן דִּכָּל עַמֵּיָא דְּאֲרִין
 4 מִן קָדְמִיכוֹן אֵי־יָיִי אֲלֹהֵהֶן מִימְרֵיהֶן מִנִּיחַ לִיכוֹן: הָיוּ
 דְּפִנְיִית לִיכוֹן יָת עַמֵּיָא דְּאֲשֵׁתְאֵלִי דְּאֲרִין פֹּאחֶסֶא

יִשְׁבְּטֵיכֶם בֵּין יָרְדֵּנָא¹ וְכָל עַמֵּמֵי־הַשְּׂוֹיִצִּי רִמָּא רָפָא
 5 מִעֲלֵי שְׂמִשָּׁא: יִיָּי אֱלֹהֵיכֶם הוּא יַחַבְדְּכֶם בֵּין קְדְמֵיכֶם
 וּבְחֵידִיךְ יִתְחַדֵּךְ בֵּין קְדְמֵיכֶם וּבְחֵידִיכֶם יִתְאֲדַחֵךְ כִּנְיָא דְמַעֲלִיל
 6 יִיָּי אֱלֹהֵיכֶם לֵכֹן: וְחַתְקֶכֶם לֵחֲדָא דִּמְשָׁר וְלִנְעַבְדָּא יִתְכַּל
 דְּכַחֲבִיב פּוֹסֵר אֲוִי־חָא דְּנִשָּׁה בְּדִיל דְּלֵא דִּמְסִי מִנִּיה
 7 דִּימֵיָא וְלִסְבִּילָא: בְּדִיל דְּלֵא לֵאחֲלִיבָא בְּעַמֵּיָא הָאֲדִין
 דְּאִשְׁתַּאֲלוּ הָאֲדִין עַמֵּיכֶם וּבְשׁוּם טַעַתְחֶיךָ לֵא חַדְבִּיכֶם וְלֵא
 8 תְּקִיבֶיךָ וְלֵא חַבְד־חַוְלֹנֶיךָ וְלֵא חַסְדִּיכֶם דִּיחֶיךָ: אֱלֹהֵיכֶם
 בְּמֵיָא יִיָּי אֱלֹהֵיכֶם חַדְבֶּכֶם כִּנְיָא דְּעַבְדְּחֶיךָ עַד יוֹמָא
 9 הַדִּין: וְחֵידִיךְ יִיָּי בֵּין קְדְמֵיכֶם עַמֵּיכֶם רַבִּיכֶם וְחַתְקֵיכֶם וְחֵידִיכֶם
 10 לֵא קָם אַנֶּשׁ קְדְמֵיכֶם עַד יוֹמָא הַדִּין: גִּבֹּרָא חֵד מִכֶּיכֶם יִתְחַדֵּךְ
 אֲלֵיכֶם יִיָּי אֱלֹהֵיכֶם מִימֵיָהּ מִנִּיה לֵכֹן כִּנְיָא דְמַעֲלִיל
 11 לֵכֹן: וְחַסְתְּמוּכֶם לֵחֲדָא דִּנְפִשְׁתִּיכֶם דִּמְרַחֵם יִתְיָ אֱלֹהֵיכֶם:
 12 אֲדִי אִם מָתַב דְּחֹוֹבֶיךָ וְחַדְבֶּכֶם בְּשָׂר עַמֵּיָא הָאֲדִין
 דְּאִשְׁתַּאֲלוּ הָאֲדִין עַמֵּיכֶם וְחַתְחֶיכֶם בְּחֵידִיכֶם וְחַתְחֶיכֶם בְּחֵידִיכֶם
 13 וְחֵידִיכֶם יִתְחַבֵּבֶיכֶם בִּיכֶם: מִיָּדֵעַ תַּדְעֶיךָ אֲדִי לֵא יוֹסֵס מִימֵיָא
 יִיָּי אֱלֹהֵיכֶם דִּחֲלִיבָא יִתְ עַמֵּיָא הָאֲדִין בֵּין קְדְמֵיכֶם וּבְחֵידִיכֶם
 דִּיכֶם לִחְבֵּר וְלִתְקַלָּא וְלִסְבִּילֶיךָ וְלִנְשִׁיכֶם
 מִקְפִּיכֶם עַד דִּי־בִיכֶם מִשָּׁל אֲיֵא טַבְחָא הָאֵא דִּיחֵב לֵכֹן יִיָּי
 14 אֱלֹהֵיכֶם: דְּהָאֵא אֲדִיל יוֹמָא דִּין פִּאֲדִית פִּל אֲרֵא וְחַתְחֶיךָ
 פִּל לִפְתִּיכֶם וּבְכָל תְּפִשְׁתִּיכֶם אֲדִי לֵא פִּטִּיל פִּתְנָא חֵד מִכֶּיכֶם
 פִּתְנָיִא תְּקִיבָא דְמַעֲלִיל יִיָּי אֱלֹהֵיכֶם עַל־כֵּיכֶם לִיָּי אֲחִיקֵי
 15 לֵכֹן לֵא בְּטִיל מִיָּיכֶם פִּתְנָא חֵד: וְחֵידִיכֶם דְּאִתְקִיבֵי
 עַל־כֵּיכֶם פִּל פִּתְנָיִא תְּקִיבָא דְמַעֲלִיל יִיָּי אֱלֹהֵיכֶם עַל־כֵּיכֶם בֵּין

¹ Nach יִרְדֵּנָא sind die nächsten Zeichen fast verlöscht. Erst יִתְחַבֵּבֶיכֶם ist wieder deutlich. Der Zwischenraum ist aber viel grösser als für die ergänzten drei Zeichen יִתְחַבֵּבֶיכֶם.

- יְהוָה יִגְדֹּל עָלֵינוּ יְהוָה כָּל פְּתָגְמֵיָא בִּישְׂרָא עַד דִּישִׁיעִי יְהֻנָּן
 מִעַל אֲרֵעָא טַבְחָא הָדָא דִּיהָב לָנוּן יִגְדֵי אֱלֹהֵינוּ: פְּנִיעֵבְרוּנוּ 16
 עַל קִינָא דִּיהוָה דְּפָקִיד יְהֻנָּן וְהַלְלוּ וְהַלְלוּ וְהַלְלוּ
 דִּשְׁעוֹת עֲמִמֵּיָא וְהַסְגִּנוּ לָנוּן דִּחֻקָּהּ וְהוּא דִּיהוָה בָּנוּן
 וְהִיבְרוּנוּ פְּפִירֵעַ מִעַל אֲרֵעָא טַבְחָא דִּיהָב לָנוּן:
 XXIV. וְכַשׁ יְהוֹשֻׁעַ יְהוָה כָּל שְׁבָטֵיָא דִּישְׂרָאֵל לִשְׁלָמָא וְקָרָא
 דִּסְבִּי יִשְׂרָאֵל לִלְדִּישׁוּדֵי וּלְדִלְנוּדֵי וּלְסִכְנוּדֵי וְאֶתְלָחוּ קָדָם
 יִגְדֵי: וְאָמַר יְהוֹשֻׁעַ דְּכָל עָמָא כְּדָן אָמַר יִגְדֵי אֱלֹהֵי דִּישְׂרָאֵל 2
 פְּעִבְרֵי פֶּתַח יְהִיבוּ אֲבֹהֵתָנוּן מִעַלֵּיָא תָּרַח אֲבוּדֵי הָאֲבִיָּהִם
 וְאֲבוּדֵי הַנְּחוּר וּפְלָחוּ דִּשְׁעוֹת עֲמִמֵּיָא: וְדִבְרִית יְהוָה אֲבוּנוּן 3
 יְהוָה אֲבִיָּהִם מִעִבְרֵי פֶּתַח וְדִבְרִית יְהוָה כָּל אֲרֵעָא הַכְּנָן
 וְאֶסְפִּיתִי יְהוָה בְּנוּדֵי וְיִהְיִית לִיָּה יְהוָה יִצְחָק: וְיִהְיִית דִּישְׁחָק 4
 יְהוָה יִעֲקֹב דִּית עָשׂו וְיִהְיִית דִּישְׁשׁו יְהוָה טוֹרָא דִּישְׁעִיר דִּמְיִית
 יְהוָה יִעֲקֹב וּבְנוּדֵי נָחִלוּ דִּמְצִיָּהִם: וְשִׁלְחִית יְהוָה מִשְׁחָה 5
 דִּית אֶחָד וּמִחִית יְהוָה מִצִּיאָ פִּמָּא דְּעִבְדִּית בִּינְחוּנוּ וּבְחֵר
 בֵּין אֶפְיָקִית יְהֻנָּן: וְאֶפְיָקִית יְהוָה אֲבֹהֵתָנוּן בִּמְצִיָּהִם וְאֶתְלָחוּ 6
 דִּישְׂרָאֵל וְהִדְּחוּ מִצִּיאָ בְּחֵר אֲבֹהֵתָנוּן בְּרַחֲמִין וּבְרִישִׁין יִמָּא
 הַסּוֹס: וְצִעִיקוּ קָדָם יִגְדֵי וְשׁוּי קָבִילָא בִּינְחוּנוּ וּבֵין מִצִּיאָ 7
 וְאֶת־עִלְיוֹנוּ יְהוָה יִמָּא וְהַפְּנוּ וְהַזָּלָה עֵינֵינוּ יְהוָה דְּעִבְדִּית
 בִּמְצִיָּהִם וְיִתְבַּחֲנוּ בְּמִדְבָּרָא יוֹמִין סְנִיאִין: וְאֶעֱלִית יְהֻנָּן 8
 לִאֲרֵעַ אֲמוֹרָאֵה דִּיהָב פְּעִבְרָא דִּיהֶדְנָא וְאֶגִּילוּ קָרְבָּא עֲמֻנוּ
 וּמִסִּית יְהֻנָּן יְהֻנָּן בִּידְנוּ וְיִתְלָחוּ יְהוָה אֶעֱלִינוּ וְשִׁיעִיתָנוּ¹ בֵּין
 קְדָמֵינוּ: וְקָם בְּלִיק בְּרַחֲמִין מִלְּבָא דִּיהוֹלָב וְאֶגִּילָה קָרְבָּא 9
 בִּישְׂרָאֵל וְשִׁלְחָה וְקָרָא לְבִלְעָם בְּרַחֲמִין וְשִׁיעִיתָנוּ יְהֻנָּן:
 וְהוּא אֲבִיָּהִי דְּקָפִילָא בֵּין בִּלְעָם וּבְרִיךְ בִּישְׂרָאֵל יְהֻנָּן וְשִׁיעִית 10

¹ Über dem ה ein grösserer Klex, der wie es scheint, das ausgelassene folgende ם samt dem i-Punkt bedeuten soll.

11 יִתְּנוּן בֵּן יִדִּיָּה: וְעִבְרֵיתִין יֵת יִרְדְּנָא וְאַחֲזִיתִין לִיְיָהוּ וְאַחֲזִיתִין
 קָדְמָא בֵּנוֹן יִחְבִּי יִיְיָהוּ אֲמִירָאֵי לִפְיָאֵי וּבְנֵעֲנָאֵי דִּהֲתָאֵי
 12 דְּחִנְשֵׁאֵי חֲזָאֵי וִיבֹרְסָאֵי וּמִסִּיִּית יִתְּנוּן בִּדְמוֹן: וּשְׂלֵחִית
 קָדְמִיָּנוֹן יֵת לִיעֵיָא דְּחִיִּיִּית יִתְּנוּן בֵּן קָדְמִיָּנוֹן תִּדִּין בְּלִיִּי
 13 אֲמִירָאֵא לֹא בְּחִרְפֵּךְ דְּלֹא פִקְשָׁתֵךְ: וַיַּחֲבִית בֵּנוֹן אֶרֶעָ
 דְּלֹא עֲבַלְתִּין בָּהּ וְקִרְוִין דְּלֹא פִתִּיתִין וַיַּחֲבִיתִין בְּחוֹן פִּרְמִין
 14 וְדִדִּין דְּלֹא נִבְבִּיתִין אֲתִין אֲנִיִּין: וּבִעֵן דְּחִיִּיִּין¹ בֵּן קָדָם יֵיִי
 וּפְלִחוּ קָדְמוֹחֵי פִשְׁלִיחָא וּבְקִשְׁטָא וְאֶעֱדוּ יֵת טַעֲוָא
 וּפְלִחוּ אֲבִהֲתִינוֹן פִּעֵבֵר פִּרִּית וּבְנֵעֲזִים וּפְלִחוּ קָדָם יֵיִי:
 15 וְאִם פִּישׁ פִּעִיָּינוֹן לִנְפִלָּה קָדָם יֵיִי פִלְחוּ בֵּנוֹן יִוְנָא דִּין
 קָדָם בֵּן תַּפְלִיחוֹן אִם יֵת טַעֲוָא וּפְלִחוּ אֲבִהֲתִינוֹן דְּמַעֲבִיר
 פִּרִּית וְאִם יֵת טַעֲוָת אֲמִירָאֵי דְּאֲתִין יִתְּנוּן פִּאֲלִיחוֹן פִּישׁ אִנָּא
 16 וְאִלֵּשׁ פִּירִי נִפְלָה קָדָם יֵיִי: וְאֲתִיב עֲבָא וְאֲמַר הִס לֹא
 17 נִלְנִשְׁבַּק יֵת לִנְהָא דִּיִּי לִנְפִלָּה דִּטַּעֲוָת עֲנִיָּאֵי: אֲיִי
 יֵיִי אֲלִיָּהָא הוּא דְּאֲשֵׁק יִתְּנָא דִּית אֲבִהֲתִנָּא נִאֲרָא דְּנֵעֲזִים
 נִפְּיִית עֲבִדוֹחָא דְּדַעֲבֵד דִּיעִינָא יֵת אֲלִיָּא יִבְּיָבִתָא דְּאֲנִין
 דְּנִשְׁלָא פִּלְל אִירָא דְּחִיִּיכָא בָּהּ וּבִלְל עֲנִיָּאֵי דְּעִבְרָא
 18 פִּעִיָּחוֹן: דְּחִיִּךְ יֵיִי יֵת פִּל עֲנִיָּאֵי דִּית אֲמִירָאֵא יִתִּיב אֶרֶעָ
 בֵּן קָדְמָא אֵף אֲנִהָא נִפְלָה קָדָם יֵיִי אֲיִי הוּא אֲלִיָּהָא:
 19 וְאֲמַר דְּהוֹשֵׁעַ דִּעֲמָא לֹא חִיבִלִּין לִנְפִלָּה קָדָם יֵיִי אֲיִי
 אֲלִיָּהָא קִדִּישָׁא הוּא אֵל קָנוֹא הוּא בֵּן קָדָם דִּין וְקִשּׁוּט לֹא
 20 יִשְׁבִּיק דְּחִיבִיָּנוֹן דְּחִטָּאִינוֹן: אֲיִי וְחִשְׁבִּקִין יֵת לִנְהָא דִּיִּי
 יִתְּפִלְחוֹן דִּטַּעֲוָת עֲנִיָּאֵי וַיִּחִיב דִּיבְּאִישׁ בֵּנוֹן וּשְׂיֵיִי יִתְּנוּן
 21 בְּתֵר דְּאֲוִסִּיב בֵּנוֹן: וְאֲמַר עֲמָא לִיהוֹשֻׁעַ לֹא אֲלִיָּהוּ קָדָם
 22 יֵיִי נִפְלָח: וְאֲמַר דְּהוֹשֻׁעַ דִּעֲמָא סְהִיךְ אֲתִין בְּנִפְשִׁיתִין

אֲנִי אֶמְנֶן בְּחַרְמִיךָ לְחֹק יְתָּהּ לְנִלְחָם דְּיָגִי לְנִפְלֹחַ קְרָמְחֹחִי
וְאֶמְלִי סֶהֱדִין; וְכֵן אֶעֱדוּ יְתָּהּ שְׁעוֹת עֲבָדֶיךָ דְּבִלְחִין וְאֶמְלִי
יְתָּהּ לְנִפְלֹחַ דְּיָגִי אֶל־יְהוָה יִשְׂרָאֵל; וְאֶמְלִי עֲבָדִי
לְיְהוֹשֻׁעַ יְתָּהּ אֶל־יְהוָה נִפְלֹחַ לְלִמְי־פְרִיָה נִקְפִּיל; וְגִזְרִי
יְהוֹשֻׁעַ קָדָם דְּעָמָא פְּרִיָה הָלֹוא רִשְׁנִי לִיָּהּ קָדָם דְּדִין פִּשְׁכָּם;
וְכֹתֵב יְהוֹשֻׁעַ יְתָּהּ פִּתְגָמִיָּא הָאֲדִין פִּסְפִּיא וְאֶמְלִי פִסְפִּר
אֶל־יְהוָה דְּיָגִי וְנֹסִיב אֲבָנָא רַבָּתָא וְאֶקִּימָה חֶמֶן תַּחֲתֵּי אֶל־יְהוָה
דְּבִבִּית בְּקֹדֶשׁא דְּיָגִי; וְאֶמְלִי יְהוֹשֻׁעַ דְּכָל עָמָא הֵא אֲבָנָא
הָלֹוא לִיָּהּ פִּתְחִין לִיָּהּ אֲבָן קִימָא אֲנִי יְתָּהּ עֲבָדִי דְּסֶהֱדוּ
אֲנִי פִתְגָמִיָּא דְּכִתְיִבִּין עֲלֵיהּ בְּעֵין כָּל פִּתְגָמִיָּא דְּמִלְּלֵי עָמָא
וְתִי בְּמֶן דְּלִכְכֹּן¹ דְּסֶהֱדוּ וְלִיָּהּ תַּכְּלִיבִין קָדָם אֶל־חֶמֶן;
וְשִׁלַּח יְהוֹשֻׁעַ יְתָּהּ עָמָא כָּבֵד דְּאֶחְסֹנְתִּיהּ; וְהָיָה פִתְרִי
פִתְגָמִיָּא הָאֲדִין וּמִית יְהוֹשֻׁעַ בְּרִי מֶן עֲבָדִי דְּיָגִי בְּרִי מֵאָה
וְעֶסֶר שָׁנִין; וְקִבְּלוּ יְתִיָּהּ פִתְחֹם אֶחְסֹנְתִּיהּ פִתְמֵנָה סִיחַ
בְּטוֹרָא דְּבֵית אֲפִרִים מִצְפֹּנָא דְּחֵר גִּלְעָד; וְפִלַּח יִשְׂרָאֵל
קָדָם יָגִי כָּל יוֹמֵי יְהוֹשֻׁעַ כָּל יוֹמֵי סִבִּיא דְּאֶחְסֹנְתִּיהּ וּמִיָּין פִתְרִי
יְהוֹשֻׁעַ דְּדִידְעוּ יְתָּהּ כָּל עֲבָדִי דְּיָגִי דְּעֶבֶד יִשְׂרָאֵל; וְיָת
גְּרַמִּי יוֹסֶה דְּאֶסִּיקוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִמְּצִיָּים קִבְּלוּ בְשִׁלֵּם בְּאֶחְסֹנְתִּיהּ
חֶקֶל־אֵל דִּנְכֵּן יַעֲקֹב בֶּן בְּנֵי חֲמוֹר אֲבוּדִי דְּשִׁלֵּם פִּמְלֵה חֶרֶץ
וְהָיוּ לְבְנֵי יוֹסֶה דְּאֶחְסֹנְתִּיהּ; וְאֶלְעָזָר בְּרִי אֶהֱרֵן מִית וְקִבְּלוּ
יְתִיָּהּ בְּגִבְעָתָא דְּפִנְחָס פְּרִיָּה דְּאֶחְסֹנְתִּיהּ לִיָּהּ פִּטְוֹרָא דְּבֵית
אֲפִרִים;

¹ So.

Druck von W. Drugulin in Leipzig.

DRUCKFEHLER.

Leider ist die vorliegende Arbeit dadurch schlimm entstellt worden, dass gewisse Vokalzeichen (vielleicht nicht in allen Exemplaren gleichmässig) beim Reindruck in übergrosser Häufigkeit versagt haben. Bei einer einmaligen, flüchtigen Durchsicht habe ich folgendes bemerkt.

Der Schwastrich hat versagt: II 10 לְסִיָּהֵן, III 5 פְּרִיָּתֵן, IV 7 שְׁמֵנָה, IX 9 עֲבֹדָהָ, VII 14 וִזְרֵי, VI 22 אֶהָא, במעבריה, X 15 לִשְׁשֹׁבֶר, לקרומא, XIX 12 מִיִּשְׂרָא, XVIII 18 לְבִטְרֵהֵן, לגולגלֵא, XX 8 דָּגָר, XXI 10 בְּבִנִי, XXII 11 לְבִיִּמְרָא, ירדנא. — Aus e ist durch Versagen des einen Punktes oft i geworden: I 2 הָדִין, III 7 תַּחֲסִין, VI 6 יִשְׂרָאֵל, VII 7 הָדִין, VIII 17 יִשְׂרָאֵל, IX 9 יִשְׂרָאֵל, X 9 הָדִין, XIV 14 שִׁימָה, XV 9 מִיִּשְׂרָא, XVIII 16 וְנִהְיָה, בני, 20 יִשְׂרָאֵל, 24 בְּנֵי, רפסקידה, XXII 2 בְּנֵי, 43 שִׁימָה, 36 יִלְבְּנִי, XXI 27 לְבִיִּמְרָא, XX 2 רִימְרָן, 28 וְבִין, 27 יִבְמִיִּמְרָא, 19 לְבִיִּמְרָא, 15 בְּנֵי, 14 בְּנֵי, 13 אֶחָדִין, 8 אֶחָדִין, XXIII 3 הָדִין, 13 וְזֵן, 15 יִהְיֵה, XXIV 27 אֶרֶץ. — Seltener hat i versagt: V 8 דֶּאֶהֲסִיָּא, 11 בְּבִתָּה, VIII 22 וְאֶלֶין, X 16 u. 25 וְאֶלֶין, XIX 16 וְאֶלֶין, XX 8 מְשִׁבָּה, XXI 40 וְאֶלֶין. — u hat versagt אֶהָקִיבֻ XXIII 14.

Der Correctur fallen folgende Versehen zur Last: V 15 לִיִּהְיֵה, XIV 4 קְרִיָּתֵן.

F. PRAETORIUS.

Hilfsmittel

für das

Studium der orientalischen Sprachen

von

C. Brockelmann (*Breslau*), R. Brünnow (*Heidelberg*), Friedr. Delitzsch (*Berlin*), Ad. Erman (*Berlin*), G. Jacob (*Halle*), K. Marti (*Bern*), Ad. Merx (*Heidelberg*), † A. Müller (*Halle*), Eb. Nestle (*Maulbronn*), Th. Noeldeke (*Strassburg*), † J. H. Petermann (*Berlin*), F. Prætorius (*Halle*), K. Salemann (*St. Petersburg*), V. Shukovski (*St. Petersburg*), K. Siegfried (*Jena*), † A. Socin (*Leipzig*), G. Steindorff (*Leipzig*), H. L. Strack (*Berlin*), H. Zimmermann (*Breslau*).

Vergleichende Grammatik der semitischen Sprachen. Elemente der Laut- und Formenlehre von H. Zimmermann. Mit einer Schrifttafel von Jul. Euting. 1898. M. 5.50, geb. M. 6.30.

Arabische Grammatik. Paradigmen, Litteratur, Chrestomathie und Glossar von A. Socin. Vierte Auflage. 1899. M. 6.—, geb. M. 6.80.

 Schlüssel zum Uebersetzen der in der Grammatik enthaltenen deutschen Übungsstücke. 1899. M. 1.50.

Arabic Grammar, Paradigms, Literature, Exercises and Glossary by A. Socin. Second rev. edition. 1895. M. 8.—, geb. M. 8.80.

Chrestomathie aus arab. Prosaschriftstellern mit Glossar von R. Brünnow. 1895. M. 8.—, geb. M. 8.80.

Chrestomathy of Arabic Prose-Pieces by R. Brünnow. 1895. M. 8.—.

Delectus veterum carminum arabicorum, carmina selegit et edidit Th. Noeldeke, glossarium confecit Aug. Mueller. 1890. M. 7.—, geb. M. 7.80.

Arabische Bibel-Chrestomathie, herausgegeben und mit einem Glossar versehen von G. Jacob. 1888. M. 2.25, geb. M. 2.70.

Arabic Bible-Chrestomathy, with a Glossary, edited by G. Jacob. 1888. M. 2.40.

Aethiopische Grammatik, mit Paradigmen, Litteratur, Chrestomathie und Glossar von F. Praetorius. 1886. M. 6.—, geb. M. 6.80.

Grammatica aethiopica cum Paradigm., Litteratura, Chrestomathia et Glossario scripsit F. Praetorius. 1886. M. 6.—, geb. M. 6.80.

- Hebräische Grammatik** mit Übungsbuch von *H. L. Strack*. Siebente, vielf. verbess. Aufl. 1899. geb. M. 4.—.
- Hebrew Grammar** with Read. book, Exercises, Literature and Vocab. by *H. L. Strack*, second enlarg. ed. 1889. M. 4.50.
- Grammaire hébraïque** avec Paradigmes, Exercices de lecture, Chrestomathie et Bibliogr. par *H. L. Strack*. 1886. M. 3.25.
- Grammatica samaritana**, Litteratura, Chrestomathia cum Glossario edidit *J. H. Petermann*. M. 4.—, geb. M. 4.80.
- Grammatica chaldaica**, Litteratura, Chrestomathia cum Glossario edidit *J. H. Petermann*. Editio secunda emendata. M. 4.—, geb. M. 4.80.
- Kurzgefasste Grammatik der biblisch-aramaeischen Sprache** Litteratur, Paradigmen, kritisch berichtigte Texte und Glossar von *K. Marti*. 1896. M. 3.60, geb. M. 4.40.
- Chrestomathia targumica** edidit adnotat. critica et glossario instruxit *Ad. Merx*. 1888. M. 7.50, geb. M. 8.30.
- Syrische Grammatik** mit Litteratur, Chrestomathie und Glossar von *Eb. Nestle*. Zweite verm. und verbess. Auflage. 1888. M. 7.—, geb. M. 7.80.
- Syriac Grammar** with Bibliography, Chrestomathy and Glossary by *Eb. Nestle*. 1889. M. 8.—.
- Syrische Grammatik** mit Litteratur. Chrestomathie und Glossar, von *C. Brockelmann*. 1899. M. 7.—, geb. M. 7.80.
- Assyrische Grammatik** mit Paradigmen, Übungsstücken, Glossar u. Litteratur v. *Friedr. Delitzsch*. 1889. M. 12.—, geb. M. 12.80.
- Assyrian Grammar** with Paradigms, Chrestomathy, Glossary and Literature by *Friedr. Delitzsch*. 1889. M. 14.—.
- Altaegyptische Grammatik** mit Litteratur, Chrestomathie und Glossar von *Ad. Erman*. 1894. M. 16.—, geb. M. 16.80.
- Koptische Grammatik** mit Litteratur, Chrestomathie und Glossar von *G. Steindorff*. 1894. M. 13.20, geb. M. 14.—.
- Grammatica armeniaca**, Litteratura, Chrestomathia cum Glossario edidit *J. H. Petermann*. ed. secunda. M. 4.—, geb. M. 4.80.
- Persische Grammatik** mit Paradigmen, Litteratur, Chrestomathie und Glossar von *C. Salemann* und *V. Shukovski*. 1889. M. 7.—, geb. M. 7.80.
- Türkische Grammatik** mit Paradigmen, Litteratur, Chrestomathie und Glossar von *Aug. Müller*. 1889. M. 8.—, geb. M. 8.80.
- Lehrbuch der Neuhebräischen Sprache** und Litteratur von *H. L. Strack* und *C. Siegfried*. 1884. M. 3.—.

Verlag von Reuther & Reichard in Berlin W. 9.

Keilinschriftliche Bibliothek.

Sammlung

von

assyrischen und babylonischen Texten

in

Umschrift und Übersetzung.

In Verbindung mit den

DrDr. L. Abel, C. Bezold, P. Jensen, F. E. Peiser, H. Winckler

herausgegeben von

Eberhard Schrader.

Der erste Band brachte historische Texte des altassyrischen Reiches aus der Zeit von 1400—750 v. Chr. nebst der sogenannten synchronistischen Geschichte, d. h. einer keilinschriftlichen Zusammenstellung gleichzeitiger Ereignisse in den beiden Reichen (1480—810 v. Chr.) und den assyrischen Eponymenlisten (888—666). Der zweite Band enthält historische Texte des neuassyrischen Reiches (745—620) nebst babylonischen Chroniken und Königslisten, aus denen u. a. die Identität Phuls und Tiglath Pileasers authentisch sich ergibt. In der 1. Hälfte des dritten Bandes erscheinen historische Texte altbabylonischer Kleinkönige, welche seit dem Anfang des 4. Jahrtausends bis gegen 1000 v. Chr. reichen und meist erst in jüngster Zeit aus dem südlichen Babylonien gewonnen worden sind. Die 2. Hälfte dieses Bandes enthält histor. Texte des neubabylon. Reiches seit Mitte des 7. Jahrh. bis zu den berühmten Proklamationen des Cyrus. Der vierte Band illustriert die Rechtsverhältnisse u. bürgerl. Einrichtungen der beiden Reiche durch 296 Texte juristischen und geschäftlichen Inhalts. Der fünfte Band bringt die sogenannten Tell-el-Amarna-Texte, eine diplomatische Correspondenz ägyptischer Unterthanen in Palästina und dem Osten mit zwei Pharaonen des 15. Jahrhunderts v. Chr., welche die Zustände Palästinas zu der Zeit, da die Israeliten noch in Ägypten lebten, ins Licht setzt. Der sechste Band wird als Abschluss der keilinschriftlichen Litteratur die poetischen Texte der Babylonier und Assyrer, d. h. den Ausdruck ihrer aus der Offenbarung stammenden, mythisch gefärbten Traditionen und ihres religiösen Lebens enthalten. Diese beiden Bände werden mehr als alle anderen zur Illustrierung des Alten Testaments geeignet sein.

„Ist dieses schöne Unternehmen einmal abgeschlossen“, so schliesst Herr Prof. Dr. Franz Kaulen (Bonn) im Lit. Handweiser 1896, 27. S. seine Anzeige der Keilinschriftlichen Bibliothek, „so besitzt die deutsche Litteratur eine Quellensammlung zur babylonisch-assyrischen Geschichte, der bei keinem Volke etwas Ähnliches an die Seite gesetzt werden kann, und auf Grund deren auch der nicht assyrisch

gebildete Leser mit voller Sicherheit die Geschichte, die inneren Verhältnisse und das Geistesleben der merkwürdigsten unter den vorchristlichen Völkern kennen lernen kann. Es wäre sehr zu bedauern, wenn diese Sammlung ausserhalb der sogenannten assyriologischen Kreise nicht die gebührende Beachtung fände, und es ist der Hauptzweck dieser Zeilen, die gesamte gebildete, namentlich aber die theologische Welt nachdrücklich auf die hier gebotenen Schätze aufmerksam zu machen und ihre Verwertung denen zu empfehlen, welche an ihnen das allergrösste Interesse haben müssen.“

Von der Keilinschriftlichen Bibliothek sind bis jetzt ausgegeben:

I. Band.	XVI, 218 Seiten gr. 8. Mit einer Karte	M. 9,—.
II. „	VI, 292 „ „ „ „ „	M. 12,—.
III. „	1. Hälfte, IV, 212 S. gr. 8.	M. 8,—.
III. „	2. „ IV, 147 S. gr. 8.	M. 6,—.
IV. „	XVI, 320 S. gr. 8.	M. 13,—.
V. „	XXXVI, 415 + 50 S. gr. 8.	M. 20,—.

(Zugleich in englischer Ausgabe erschienen).

VI. Band (Mythen und Epen von *P. Jensen*) im Druck.

Im Druck bzw. in Vorbereitung befindliche Werke:

Keilinschriftliche Bibliothek, herausgegeben von *Eb. Schrader*,
Band VI, 1. Mythen und Epen von *P. Jensen*.

Arabische Dichter (die *Elaṣma'ijjāt*, die *Diwāne* der 3 Regez-Dichter *El'aggag*, *Rūba* und *Ezzafajān* und einige andere Gedichte, Text und zahlreiche Varianten nebst Separatversen enthaltend). Herausgegeben von *W. Ahlwardt*.

Schrader, Eb., Die Keilinschriften und das Alte Testament.
3. Auflage.

Steindorff, G., Chrestomathie koptischer Dialekte.

Bestellungen auf sämtliche hier angezeigten Schriften werden durch jede Buchhandlung des In- und Auslandes angenommen. Wo solche Beziehungen fehlen, wende man sich gefälligst direkt an die Verlagsbuchhandlung.

M. 1,— = 1 sh. = fc. 1,25. = 0,60 Kr. öst. W.

DAS TARGUM ZU JOSUA.

DAS
TARGUM ZU JOSUA

IN
JEMENISCHER ÜBERLIEFERUNG.

VON
FRANZ PRAETORIUS.

BERLIN,
VERLAG VON REUTHER & REICHARD
LONDON,
WILLIAMS & NORGATE
14, HENRIETTA STREET.

NEW YORK,
LEMCKE & BUECHNER
812, BROADWAY.

1899.

Alle Rechte vorbehalten.

B.S

1294

18

1899

Dem vorliegenden Drucke — „Ausgabe“ kann ich leider nicht sagen — liegt die der Königl. Bibliothek zu Berlin angehörige Handschrift Ms. Orient. quart. 578 zu Grunde, welche in Steinschneider's Verzeichnis der Hebr. Handschriften der Königl. Bibliothek (von 1878) unter Nr. 115 kurz beschrieben ist.

Die Handschrift ist schön und deutlich geschrieben. Dagesch forte und lene sind sehr oft gesetzt, Mappiq im ם fehlt fast nie wo es zu stehen hat. Diese Punkte sind manchmal allerdings offensichtlich erst von späterer Hand zugefügt, manchmal dagegen scheinen sie von Anfang an dazustehen. Ausser stande, zwischen beiden Fällen genau unterscheiden zu können, behandle ich sie ganz einheitlich. Man ist ohnehin manchmal in Zweifel, ob überhaupt ein Punkt anzunehmen ist oder nicht; denn bisweilen ist der Punkt auf eine der Linien des Buchstabens geraten, statt zwischen dieselben, und erscheint nun als eine mehr oder weniger deutliche Ausbuchtung dieser Linie.

Der Verdoppelungspunkt steht zwar längst nicht mit ausnahmsloser Regelmässigkeit, aber doch sehr gewöhnlich an den ihm zukommenden Stellen. Es ist auch in Betracht zu ziehen, dass manchmal da, wo der Verdoppelungspunkt zu fehlen scheint, wirklich die Verdoppelung geschwunden ist; vgl. מַלְאכֵי I, 1, מַלְאכֵי VIII, 25 (Dalman, Grammatik. S. 319). Meist fehlt der Verdoppelungspunkt im ך, z. B. מַלְאכֵי VIII, 33 neben מַלְאכֵי VIII, 35: die Endung des stat. emphat. masc. plur. weit häufiger ךֿ als ךֿ. Ich denke, hiervon wird der Grund der gewesen sein, dass auch die Schreibungen mit ך kaum anders gesprochen werden konnten als die mit ך. — Endlich fehlt der

Verdoppelungspunkt meist auch im Σ . Hier aber wird sich bald zeigen, dass lediglich Gedankenlosigkeit der Schreiber die richtige — handschriftliche oder mündliche — Überlieferung zerstört hat.

Ebenso wie das Dagesch forte, so steht auch das Dagesch lene im Innern und Auslaut des Wortes, wenigstens mit grosser Häufigkeit, da wo es zu erwarten ist. Demgegenüber fällt es auf, dass ein mit Schwa mobile anlautendes Wort dem sich ein proklitisches Wörtchen vorheftet, eventuell nur sehr selten Dagesch lene im zweiten Radikal zeigt, z. B. יְשַׁבֵּר II, 1, הַסְחִירָן II, 6, הַבִּשֵּׁב VIII, 32, לֹסֶף XI, 4, gegenüber unendlich häufigerem יִרְצֶהוּ II, 4, הַשְׁחִירָה II, 11, הַחֲבִירָן IV, 3, יִרְצֶהוּ VII, 5, לֹסֶף XVII, 11, יִבְרָךְ VII, 20, הַבִּשֵּׁב VIII, 31, יִתְחַבֵּן I, 15 u. a. m. Es wird also anzunehmen sein, dass die Überlieferung in solchen Fällen in der Regel doch noch wenigstens die Aspirierung erhalten will. Wenn aber bei diesem Vorgange zwei identische Konsonanten zusammentreffen, gleichviel ob aspirierungsfähig oder nicht, so behauptet sich das Schwa selbst wohl noch etwas energischer: Es finden sich dann vereinzelt Schreibungen wie הַבִּשֵּׁב XXIV, 26, לֹרְבִיבָה XVII, 16; לֹסֶפֶת neben לֹסֶפֶת II, 14. Vgl. auch Dalman, Grammat. § 55 1. Abs.

Anders ist es im Wortanlaut. Dort steht sehr oft auch da Dagesch lene, wo das vorhergehende, dem Sinne nach eng zum folgenden gehörige Wort vokalisches endet. Bei der Neigung der Targume, manche kleine sprachliche Eigentümlichkeit des hebräischen Textes im Aramäischen nachzuahmen, vermutete ich zunächst, dass auch hierbei vielleicht die Form des hebräischen Textes von Einfluss gewesen sein könnte, überzeugte mich aber bald, dass davon nicht die Rede ist. Vielmehr hat wahrscheinlich irgend ein Schreiber wortanlautende aspirierbare Konsonanten überhaupt mit Dagesch lene versehen wollen und hat hierdurch eine alte, bessere Überlieferung zerstört.

Fast nie hat aber Σ Dagesch lene, weder im Wortanlaut, noch anderswo. Es ist dies offenbar das ergänzende Gegen-

stück zu der von Margoliouth in Proc. Soc. Bibl. Arch. 7. Febr. 1893, S. 170 Anm. bemerkten Erscheinung, dass manche Handschriften welche den Raphestrich anwenden, denselben nie zu $\mathfrak{z}$ setzen! Ich denke, die Erklärung liegt nun auf der Hand: Den jemenischen Juden war $\mathfrak{z}$ und $\mathfrak{z}$ gleichmässig f, gemäss der Aussprache des arab. ف , und deshalb erschien ihnen eine Differenzierung durch Dagesch lene und Raphe sinnlos. Nur geringe Überreste von $\mathfrak{z}$ mit Dagesch lene sind durchgeschlüpft und erinnern an die alte Überlieferung.

Nun wird es auch klar werden, warum — wie oben bemerkt — auch der Verdoppelungspunkt gerade im $\mathfrak{z}$ so oft fehlt: Die Schreiber waren gewohnt, das in älteren Vorlagen stehende Dagesch lene des $\mathfrak{z}$ fortzulassen, und dabei haben sie dann aus Versehen oder mangelnder Einsicht auch manches Dagesch forte im $\mathfrak{z}$ bei der Abschrift fortgelassen.

In allbekannten Eigennamen, wie namentlich in יִשְׂרָאֵל , wird $\mathfrak{w}$ ohne weiteres Abzeichen für $\mathfrak{w}$ gebraucht. In selteneren Eigennamen empfängt es bisweilen den linksseitigen Punkt oder einen kleinen Halbkreis* als diakritisches Abzeichen. Nur selten (XII, 7, XV, 10, XIX, 12) dafür $\mathfrak{v}$. — In aramäischen Worten wird nur $\mathfrak{v}$ geschrieben.

Die Handschrift ist nicht regelrecht accentuiert, aber sie zeigt Spuren von Accenten. Viermal steht ein wirklicher, übergesetzter, Athnach für einen Athnach des hebräischen Textes, nämlich II, 10; XIII, 13. 27; XV, 47. Ausserdem findet man ziemlich häufig, über den Konsonanten stehend, offenbar lediglich als Interpunktion, einen länglichen Punkt, oder kurzen leicht gewundenen Strich. Derselbe steht am häufigsten statt hebräischen Athnachs, etwas seltener statt Sapeph qaton, vereinzelt auch

* Dieser kleine Halbkreis ist in manchen Handschriften nach rechts, in manchen nach links geöffnet. Vgl. auch Barnstein, The Targum of Onkelos to Genesis S. 78. Diese beiden, bald so bald so geöffneten Halbkreise ergeben sich als die beiden Hälften des $\mathfrak{v}$, das auch in manchen jemenischen Handschriften als diakritischer Zusatz dem $\mathfrak{w}$ übergesetzt wird.

statt anderer trennender Accente. II, 4 steht er da wo der hebräische Text Munah hat. —

Durch Dalman's Aramäisch-neuhebräisches Wörterbuch S. VI erhielt ich Kenntniss von der im Besitze A. Socins befindlichen Haphtarenhandschrift für das ganze Prophetentargum. Herr A. Socin hatte die grosse Güte, mir diese Handschrift auf meine Bitte sofort nach Halle zur Benutzung zu senden. Sie ist, ganz im Gegensatz zu der Berliner Handschrift, ziemlich flüchtig geschrieben und für mich wenigstens nicht immer sofort lesbar, ohne Dagesch und Mappiq und ohne Accente, aber oft mit Punkten zwischen zwei Worten. Es konnten aus dieser Handschrift verglichen werden Kap. II (fol. 56 ff.), Kap. V, 2—VI, 1 u. VI, 27 (fol. 150 ff.); ferner enthielt ein lose drinliegendes, als fol. 159 u. 190 bezeichnetes Papierstück Fragmente aus Kap. I, 1—7. (Soc.). —

Endlich hatte Herr S. Landauer die Güte, ein der Strassburger Bibliothek gehöriges Blatt einer Haphtarenhandschrift zu vergleichen. Das Blatt enthält das 2. Kapitel, die letzten Verse sind indes nicht mehr erhalten. „Im Targum ist Maqqef viel verwandt, zuweilen Athnachtha. Dagesch fast nie.“ (Str.). —

Die Annahme dürfte von vornherein einige Wahrscheinlichkeit für sich haben, dass das Targum bei den jemenischen Juden Jahrhunderte hindurch in Abgeschlossenheit überliefert worden ist; und daraus scheint sich mir von selbst die Forderung zu ergeben, zunächst diese jemenische Gestalt des Targums festzustellen, unbekümmert um die tiberiensische Überlieferung. Aller Wahrscheinlichkeit nach haben wir wirklich „zwei nebeneinander hergehende Überlieferungsketten“ (Merx in Verhandlungen des Berliner Orientalistenkongresses, Semit. Sekt. S. 164). Auf dieser Voraussetzung fussend, gestehe ich, dass ich es geradezu für methodisch falsch halten würde, im jemenischen Onkelostargum sogar eine von der Masora verlangte Form oder Textgestaltung lediglich aus diesem Grunde an Stelle des von den jemenischen Handschriften Überlieferten einzusetzen. Ich denke, durch Vergleichung einer grösseren Anzahl jemenischer Handschriften dürfte sich die ursprüngliche jemenische Text-

gestaltung ungefähr wohl ermitteln lassen, und es dürfte dann weiter zu untersuchen sein, welche Handschriften, oder auch nur welche Lesarten der tiberiensischen Überlieferung mit der jemenischen Überlieferung übereinstimmen. — Es ist ja freilich immerhin möglich, dass jene Voraussetzung unzutreffend ist, dass die Einsicht in zahlreichere Handschriften jemenischer Herkunft vielmehr lehren wird, dass die Berührung mit der tiberiensischen Überlieferung nicht aufgehört hat, und dass die einzige konstante Eigentümlichkeit der Jemener in dem reiner überlieferten Vokalismus und in den babylonischen Vokalzeichen beruht.

Bei dem geringen handschriftlichen Material das mir zur Verfügung stand, wurde mir bald klar, dass meine Aufgabe nicht in viel anderem bestehen könne, als die Berliner Handschrift zugänglich zu machen, sie möglichst treu wiederzugeben und andere Lesarten eventuell nur da einzusetzen, wo sie durch die jemenischen Haphtarenstücke dargeboten waren. — Verglichen habe ich beständig den Druck Lagarde's und einen alten der Strassburger Bibliothek gehörigen Druck (K 2232) den ich auch der Güte Landauer's verdanke. Ohne gedruckten Titel ist er mit Bleistift bezeichnet als „Josua, Textus hebr. punctatus; Targum punctatus . . . [? Leiria רגה 1494] Editio bibliographis ignota.“* Aber auf Grund dieser tiberiensischen Drucke allein habe ich den jemenischen Text nirgends geändert. Es liegt ja freilich an manchen Stellen aufs äusserste nah, lediglich eine innerjemenische Verderbnis anzunehmen, so z. B. VI, 10 חֲשִׁיבֶּלֶךְ für חֲשִׁיבֶּלֶךְ oder חֲשִׁיבֶּלֶךְ; ferner VII, 14 לְהַקְרִיבֶךְ für לְהַקְרִיבֶךְ, wie die tiberiensischen Drucke und entsprechend der hebräische Urtext; ibid. דִּיחֲרָאֵר für דִּיחֲרָא; VIII, 1 zweites זָל zu streichen; X, 8 die Stellung von מִזֶּחֶן אֲשֶׁר umzudrehen; in XIV, 15 den irrtümlichen Ausfall von הָיָא anzunehmen u. a. m. Und ich zweifle nicht, dass die Vergleichung

* Dass die letzte Angabe unzutreffend, bemerkt mir Herr Landauer unter Hinweis auf Steinschneider, Catal. libr. hebr. Bibl. Bodlei. Nr. 18, p. 4.

שׁוֹפָרוֹת und שׁוֹפָרוֹת bedingt ist. Entsprechend cap. VII u. VIII שׁוֹפָרוֹת und שׁוֹפָרוֹת. Aber nirgends finden sich die Parallelförmigkeiten noch genau in völliger Übereinstimmung mit dem Hebräischen verteilt. Ich habe auch hier geglaubt, alles so lassen zu sollen, wie es von der Handschrift geboten wird. Es ist ja früher bereits gelegentlich der Formel שׁוֹפָרוֹת¹ bemerkt worden, dass diese Gestalt derselben sich überall durchgesetzt zu haben scheint; s. Merx, chrest. 33 adn. 2, Kautzsch, Mitteil. über eine alte Handschrift d. Targ. Onkelos XII Anm. 2. Und ich möchte schliesslich noch auf שׁוֹפָרוֹת דְּהַרְבָּב hinweisen, das im Josua immer steht, auch da wo es, wie VIII, 24, XIX, 47, im Hebräischen heisst שׁוֹפָרוֹת.

Bekannte Abkürzungen habe ich stets vollständig wiedergegeben. Wo durch Löcher oder Verwischungen einzelne Buchstaben geschwunden waren, habe ich dieselben, wenn jeder Zweifel ausgeschlossen schien, wiederhergestellt, ohne es besonders zu bemerken. Andernfalls sind die ergänzten Buchstaben eingeklammert, oder mit einer Fussnote versehen worden. —

Herrn Dr. E. Littmann bin ich für seine sorgfältige Hülfe bei der Korrektur zu grossem Danke verbunden.

Halle, Mai 1899.

F. PRAETORIUS.

Verlag von Reuther & Reichard in Berlin W. 9.

Lexicon Syriacum

auctore

Carolo Brockelmann,

praefatus est

Th. Nöldeke.

Lex. 8°. VIII, 512 Seiten. Mk. 28.—, in solid. Halbfranzband Mk. 30.—.

Urteile:

„— Die Belesenheit des Verfassers ist höchst rühmend, die Anordnung des Stoffes übersichtlich, die Ausstattung würdig. — *Der Index analyticus* erleichtert dem Anfänger das Auffinden nicht gleich durchsichtiger Bildungen. alles in Allem gebührt dem Verfasser lebhafter Dank für seine selbstverleugnende Arbeit etc.“

[Prof. D. F. Baethgen in d. Deutsch. Litt. Ztg.]

„— Mit der ganzen Anordnung und Methode des Lex. kann man sich durchaus einverstanden erklären. Es ist nur ein Vorteil hinsichtlich der Übersichtlichkeit, dass alle Eigennamen und alle fremdsprachigen Elemente, die in der Litt. ausdrücklich als solche erscheinen, ausgeschieden sind. Ebenso ist es zu billigen, dass die abgeleiteten Formen, die nicht den Wert eines selbstständigen Worts haben, unter Hinweis auf die in Betracht kommenden §§ der Grammatik Nöldeke's nicht besonders aufgeführt werden. Andererseits ist es sehr dankenswert, dass durch reichliche Verweise bei jedem Worte auf alles das aufmerksam gemacht wird, was massgebende Fachgelehrte zu seiner Erklärung oder Ableitung mitgeteilt haben, so dass man jederzeit die Möglichkeit hat, sich leicht das gesamte Material zu vergegenwärtigen. Auch die Ausstattung ist lobenswert etc. etc.“

[Prof. Dr. V. Rysch im Litt. Centralbl.]

„It was, therefore, left to a zealous student like Dr. Br. to fill a *lacuna* which has long been distinctly felt, and he has acquitted himself in his task in a fashion that should earn him the thanks of everybody interested in this branch of philology etc.“

[Languages Aug. 95.]

„— Wir freuen uns, konstatieren zu können, dass wir endlich ein syrisches Lexicon besitzen, welches allen Anforderungen, die man billigerweise an ein gutes Handwörterbuch zu stellen berechtigt ist, vollauf Genüge leistet.“

[Prof. Gerber im Oesterr. Litt. Bl.]

„— Eine hochwillkommene Gabe — zunächst für Alle, die sich am Payne Smith tolmüde gewälzt haben, als ein bequemerer Hilfsmittel bei der Lektüre, dann aber auch für jeden, der syrisch treibt, durch seinen sorgfältigen und klaren Ueberblick über den gesamten Sprachschatz des Syrischen etc. etc.“

[Prof. D. C. Siegfried in Theol. Jahresb.]

Die Herren Dozenten des Syrischen erhalten das Werk für ihre Hörer bei Bestellung von mindestens 3 Exx. zum Preise von à Mk. 22.— gebunden. Derartige Bestellungen müssen aber direkt an uns gerichtet werden mit Angabe der Buchhandlung, durch welche die Exx. geliefert werden sollen. Trotz des in Anbetracht des Umfanges mässigen Preises glauben wir durch diese Vergünstigung vielen Wünschen studentischer Kreise zu entsprechen.

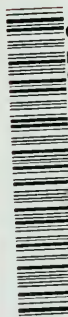
Schrader, Eberhard, Assyrisches Syllabar für den Gebrauch in seinen Vorlesungen zusammengestellt. Mit den Jagdinschriften Asurbanipals in Anlage. Zweite Ausgabe. 1893. 4°. 8 S. und 1 Tafel. M. 2.—.

Handwritten notes in the right margin: "Brockelmann's Lexicon Syriacum" and "Schrader's Assyrisches Syllabar".

DRUCK VON W. DRIGULIN IN LEIPZIG.

3 1761 07129735 2

Bible. O.T. Joshua.

Aramaic. 1899

Das Targum zu Josua in
Jemenischer Überlieferung

BS

1294

A8

1899